

Turku Energia

HENKILÖSTÖ • TALOUS • YMPÄRISTÖ

TURKU ENERGIAN VUOSIKERTOMUS 2007

VUOSIKERTOMUS 2007

HENKILÖSTÖ • TALOUS • YMPÄRISTÖ

2007

SISÄLLYSLUETTELO

Keskeiset tapahtumat 2007	etulieve	Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2007	47
Vuosi 2007 lyhyesti	3	Konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelma	52
Turku Energia -konserni	4	Konsernin ja emoyhtiön tase	53
Toimitusjohtajan katsaus	6	Konsernin ja emoyhtiön rahoituslaskelma	54
Toimintaympäristön näkymät	8	Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	55
Kaukolämpö	12	Liitetiedot	56
Sähkönmyynti	14	Konsernin avainluvut viisi vuotta	62
Sähköverkot	16	Tunnuslukujen laskentakaavat	62
Urakointipalvelut	18	Sähkönmyynnin ja Turku Energia	
Tuotantopalvelut	18	Sähköverkot Oy:n tuloslaskelma	63
		Sähkönmyynnin ja Turku Energia	
Yhteiskuntavastuu 2007	20	Sähköverkot Oy:n tase	64
Yhteiskuntavastuu osana johtamisjärjestelmää	22	Voitonjakoehdotus	65
Turku Energian sidosryhmät	23	Tilintarkastuskertomus	66
Vastuu asiakkaillemme	25	Operatiiviset riskit ja riskinhallinta	67
Energian toimitusvarmuus ja riittävyys	27	Konsernihallinto	68
Henkilöstö	28	Hallitus ja tilintarkastajat	69
Vastuu ympäristöstä	32	Johdoryhmä	70
Energian hankinta ja tuotanto	35	Är 2007 i korthet	71
Energialiiketoimintojen ympäristövaikutukset	39	Year 2007 in brief	74
Ympäristötilinpäätös 2007	40	Sanastoa ja laskentakaavoja	77
Taloudellinen ympäristötieto	41	Yhteystiedot ja GRI-vertailu	takalieve
Taloudellinen vastuu	42		
Yhteiskuntavastuun keskeiset mittarit 2003–2007	44		

VUODEN 2007 KESKEISET TAPAHTUMAT TURKU ENERGIASSA

TAMMI-MAALIS

1.1.2007 Turku Energia alentaa sähkönsiirtomaksujaan keskimäärin 10 prosentilla. Alennus koskee yhtiön jakeluverkon piirissä 116 000:ta sähkökäyttäjää.

2.–4.2.2007 Rakentaminen ja Asuminen 2007 -messut Turun Messukeskuksessa. Turku Energian osastolla keskusteltiin energian hinnasta, energiansäästöstä ja rakentamisen energiavinkeistä. Messuilla kävi yli 20 000 vierasta.

22.2.2007 Lasten ja nuorten taidekilpailu Turku Energia Biennaali Junior julistetaan alkaneeksi yhteistyössä Abo Vetus Ars Nova -museon kanssa.

Helmikuu Kaukolämmön hintaa lasketaan keskimäärin 1 % polttoaineiden hinnanmuutosten johdosta.

HUHTI-KESÄ

3.4.2007 Tilinpäätöstiedote vuodelta 2006: Turku Energialla hyvä vuosi 2006. Liikevaihto kasvoi 169 milj. euroon ja tilikauden tulos 21,1 milj. euroon.

Toukokuu Sähkönenergian julkisen hinnan myyntihintoja lasketaan touko-syyskuun väliseksi ajaksi keskimäärin viisi prosenttia.

HEINÄ-SYYS

6.–8.7.2007 Ruisrock 2007 jyräsi tuulisähköllä Turun Ruissalossa. Turku Energia oli taapahtuman pääyhteistyökumppani toimittaen festivaaleille tuulisähköä yhden esiintymislavan tarpeisiin.

Elokuu Kaukolämmön hintaa korotetaan keskimäärin 2 % polttoaineiden hinnanmuutosten johdosta.

9.–13.8.2007 Turku Energia toimii toistamiseen isäntäyrityksenä Super Turun Messuilla. Viisipäiväisten messujen aikana osastolla vieraili vaihtuva kavalkadi tuttuja julkisuudesta ja samalla messuosaston energia-asiantuntijat vastasivat kysymyksiin energian käytöstä, hankinnasta ja tuotannosta. Messuilla kävi yli 30 000 ihmistä.

LOKA-JOULU

10.8.2007 Turku Energian energiaseminaaris-
sa pohdittiin ilmastokysymyksiä ja keskustel-
tiin Suomen ja Euroopan Unionin ilmastopoli-
tiikan haasteista sekä energian hinnasta.

10.8.2007 Turku Energian osavuositarkaus
1-6/2007: Liikevaihdon ja liikevoiton kasvu
jatkuu vuoden 2007 ensimmäisellä puoliskolla.
Energia konsernin liikevaihto katsauskaudella
oli 92,9 (1-6/2006: 90,9) milj. euroa ja liike-
voitto 12,8 (11,2) milj. euroa.

13.9.2007 Turku Energia Biennaali Junior las-
ten ja nuorten taidekilpailun palkinnot jaet-
tiin.

Lokakuu Turku Energia modernisoi Itäharjun 110
kV:n sähköaseman kojeistoja ja automaatiota 1,6 milj.
eurolla korvaamalla vanhan ilmaeristeisen ulkokyt-
kinkentän kokonaan sisätiloihin mahtuvalla kaasueris-
teisellä kojeistolla.

8.–14.10.2007 Valtakunnallinen Energian-
säästöviikko. Energiansäästöviikkoa vietettiin
mm. tietoisuuden ja ympäristöseminaarein. Tur-
ku Energia järjesti yhteistyökumppaneineen
energiansäästöviikon vanhalla voimalaitoksella.

26.10.2007 Turku Energia hankkii Kakolan
lämpöpumppulaitoksen rakennus- ja kiinteis-
töntechniset työt YIT:ltä. Laitoksen rakennus-
työt alkavat välittömästi ja valmistuvat vuoden
2008 loppuun mennessä. Urakkahinta oli yh-
teensä 4,25 miljoonaa euroa.

29.10.2007 Turku Energia ilmoittaa osallistu-
vansa Fennovoiman ydinvoimalahankkeeseen
35 MW:n teho-osuudella. Tavoitteena on lisä-
tää omaa hiilidioksidivapaata sähköntuotantoa
sekä parantaa edellytyksiä kannattavalle kas-
vulle.

17.11.2007 Turun Joulukadun koristevalot
kytketään. Valot rakentaa perinteitä kunnioit-
taen Turku Energia Urakointipalvelut.

1.12.2007 Tuomiokirkkotorin joulukuu-
sen valot sytytetään. Turku Energia tuo
Joulukaupungin virallisena tukijana joulun-
viettoon valon ja lämmön.

10.12.2007 Taalintehtaan siirrettävässä
kaukolämpökeskuksessa tapahtuu öljyvah-
inko kun noin 2 kuutiota kevyttä polttoöljyä
valuu maahan. Vahinko huomataan välittömästi
ja maaperä puhdistetaan.

17.12.2007 Turku Energian johtoryhmään
nimitetään talousjohtajaksi Anne Märri
sekä henkilöstöjohtajaksi Tiina Aho.

VUOSI 2007 LYHYESTI

Turku Energia -konsernin liikevaihto nousi 172,2 milj. euroon (168,8 milj. euroa), kasvua 2,0 %.

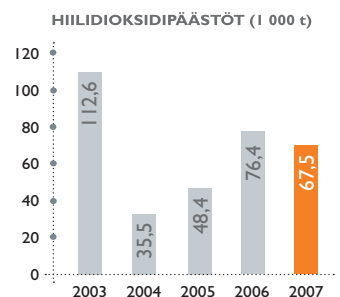
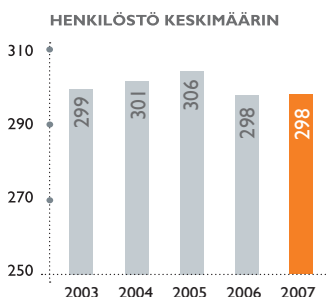
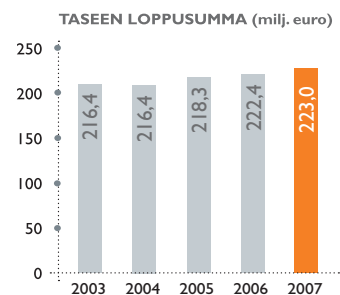
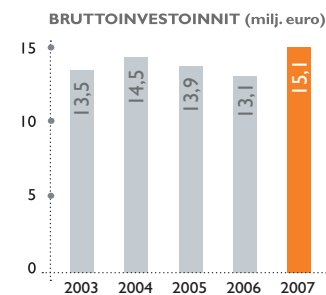
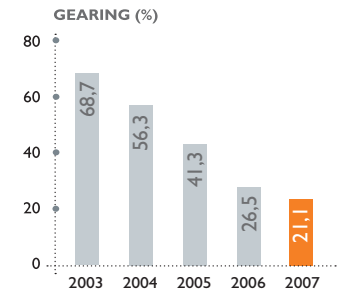
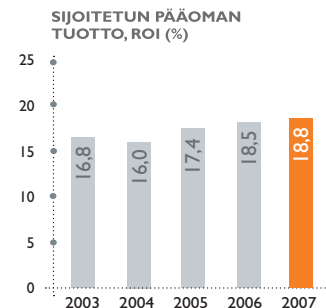
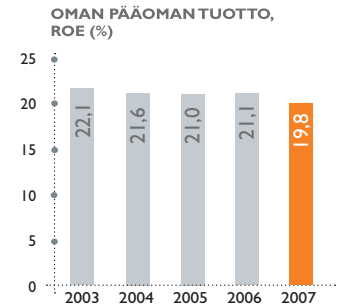
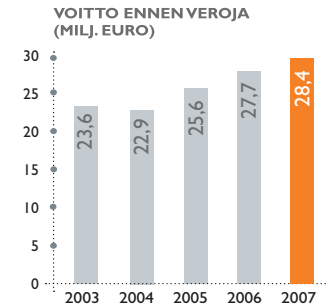
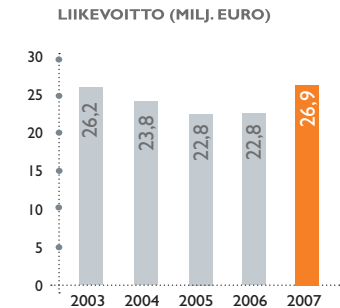
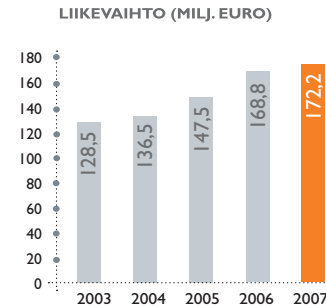
Liikevoitto oli 26,9 milj. euroa (22,8 milj. euroa). Voitto ennen veroja oli 28,4 milj. euroa (27,7 milj. euroa).

Kaukolämmön myynti säilyi edellisvuoden tasolla. Hankinta päästökauppavapaalla tuotannolla, pääosin kotimaisella puupolttoaineella, kaatopaikkakaasulla ja jätteellä oli 22 % hankitusta energiasta. Liikevaihto kasvoi kohonneiden energiahintojen seurauksena. Myös tulos parantui edellisvuoteen verrattuna.

Sähkönmyynti-liiketoiminnan liikevaihto kasvoi, mutta tulos heikkeni. Myydyin sähköenergian määrä laski kovan hintakilpailun ja leudon talven seurauksena.

Sähköverkot-liiketoiminnasta vastasi Turku Energia Sähköverkot Oy. Vuosi oli luotettavuudeltaan konsernin toimintahistorian paras. Sähkön siirtohintaa laskettiin 10 % 1.1.2007. Hinnanlaskusta huolimatta tulos parani.

Bruttoinvestoinnit olivat 15,1 milj. euroa (13,1 milj. euroa).

TURKU ENERGIA -KONSERNI

TURKU ENERGIAN AVAINLUVUT 2007

Liikevaihto	172,2 (168,8) milj. euroa
Liikevoitto	26,9 (22,8) milj. euroa
Tilikauden voitto	21,2 (21,1) milj. euroa
Investoinnit	15,1 (13,1) milj. euroa
Oman pääoman tuotto	19,8 % (21,1 %)
Sijoitetun pääoman tuotto	18,8 % (18,5 %)
Gearing	21,1 % (26,5 %)
Henkilöstö	298 (298)

Turku Energia on Varsinais-Suomen johtava energiakonserni, jonka toiminta perustuu hinnaltaan kilpailukykyisen energian toimittamiseen, henkilöstön osaamiseen, toimintavarmuuteen, kannattavuuteen ja ympäristöystävällisyyteen.

Ydinliiketoimintaamme on sähkön ja lämmön hankkiminen, siirtäminen ja myyminen sekä energian tuotantolaitosten ja energiaverkkojen kehittäminen, rakentaminen ja ylläpitäminen. Konsernin liikevaihto vuonna 2007 oli 172 miljoonaa euroa ja henkilöstömäärä keskimäärin 298.

Turku Energia -konsernissa energialiiketoimintaa harjoittavat Kaukolämpö, Sähkönmyynti ja Turku Energia Sähköverkot Oy ja palveluliiketoimintaa Urakointipalvelut ja Tuotantopalvelut. Konsernipalvelut tuottaa liiketoimintojen ja johdon tarvitsemat tukipalvelut.

Turun kaupunki omistaa Oy Turku Energia – Åbo Energi Ab:n koko osakekannan. Omistajarvo syntyy lyhyellä aikavälillä osinkotuotoista ja Turun kaupungin myöntämien lainojen koroista sekä pitkällä aikavälillä konsernin arvonnoususta.

TURKU ENERGIAN TYTÄRYHTIÖT JA OMISTUSOSUUDET

Turku Energia Sähköverkot Oy (100 %)

Vastaa sähkönsiirrosta Turussa, konsernin sähköverkkomaisuuden hallinnasta, verkon toimitusvarmuudesta ja verkkopalvelusta.

Turun Seudun Kaukolämpö Oy (60,75 %)

Vastaa kaukolämmön siirrosta Turun Seudulla. Sen muina osakkaina ovat Kaarinan, Naantalinn ja Raisiön kaupungit sekä Fortum Power and Heat Oy.

TURKU ENERGIAN OSAKKUUDET JA OMISTUSOSUUDET ENERGIANTUOTANNOSSA

Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy (42,5 %)

Edistää maakaasun ja kiertämyspolttoaineiden käyttöä energiantuotannossa ja valmistele maakaasuvoimalaitoksen rakentamista Turun seudulle. Laitos olisi aikaisintaan tuotantokäytössä vuodesta 2011 alkaen. Kiertämyspolttoaineita hyödyntävän uuden polttolaitoksen ympäristöluvitusta oli vuoden 2007 lopussa edelleen kes-

TURKU ENERGIAN LIIKETOIMINTALOGIIKKA

ARVOT

Asiakastyytyväisyys

Tuotteet ja palvelut ovat luotettavia ja hinnaltaan kilpailukykyisiä. Kanssamme on helppo asioida ja tuotteitamme vaivatonta ja turvallista käyttää.

Kannattavuus

Kannattavuus perustuu asiakkaille lisäarvoa tuottaviin palveluihin ja energianhankinnan riskienhallintaan. Pitkällä aikavälillä kannattavuus nojaa kustannustehokkaiseen työntekoon, asiakaslähtöisiin tuotteisiin ja palveluihin sekä tuottaviin investointeihin.

Toimintavarmuus

Toiminta perustuu henkilöstön osaamiseen ja ammattitaitoon sekä energian tuotanto- ja jakelijärjestelmiin tehtyihin panostuksiin sekä kehittämiseen. Koulutamme jatkuvasti henkilöstöämme ja rekrytoimme uusia osaajia tulevaisuuden energianhankinnan, myynnin, jakelun ja -palveluiden tarpeisiin.

Ympäristömyötäisyys

Kannamme vastuamme energian hankinnan, tuotannon, siirron ja muun toiminnan ympäristövaikutuksista. Olemme edelläkävijöitä ympäristömyötäisten teknologioiden kehittämisessä ja käyttöönotossa.

Haluttavuus työnantajana

Turku Energia pystyy ylittämään asiakkaidensa odotukset vain työssään viihtyvän ja osaavan henkilöstön avulla. Tavoitteena on, että henkilöstö viihtyy työssään ja voi olla ylpeä onnistumisistaan ja kehittämisestään Turku Energiassa.

TOIMINTA-AJATUS

Turku Energia tuo energian asiakkaidensa elämiseen, asumiseen ja yrittämiseen.

LIIKEIDEA

Turku Energia hankkii, myy ja siirtää sähköä ja lämpöä pääasiassa Turun seudulla sekä kehittää, rakentaa ja ylläpitää energian tuotantolaitoksia ja siirto- sekä jakeluverkkoja. Liiketoimintaan kuuluu myös asiakaslähtöinen energiankäytön ja -tehokkuuden neuvonta.

ENERGIALIIKETOIMINTA

Kaukolämpö, -kylmä ja höyry

Sähkönmyynti

Sähköverkot

PALVELULIIKETOIMINTA

Urakointipalvelut

Tuotantopalvelut

ken. TSMEn osakkaita ovat Turku Energia ja Fortum, joista kumpikin omistaa yhtiöstä 42,5 prosenttia sekä Raision (9 %), Kaarinan (3 %) ja Naantalin (3%) kaupungit.

Svartisen Holding AS (34,74%)

Turku Energian omistus oikeuttaa norjalaisen Svartisenin vesivoimalaitoksen tuotanto-osuuteen, joka oli vuonna 2007 178 GWh. Tuotanto myytiin Norjan markkinoille.

Suomen Hyötytuuli Oy (11,1 %)

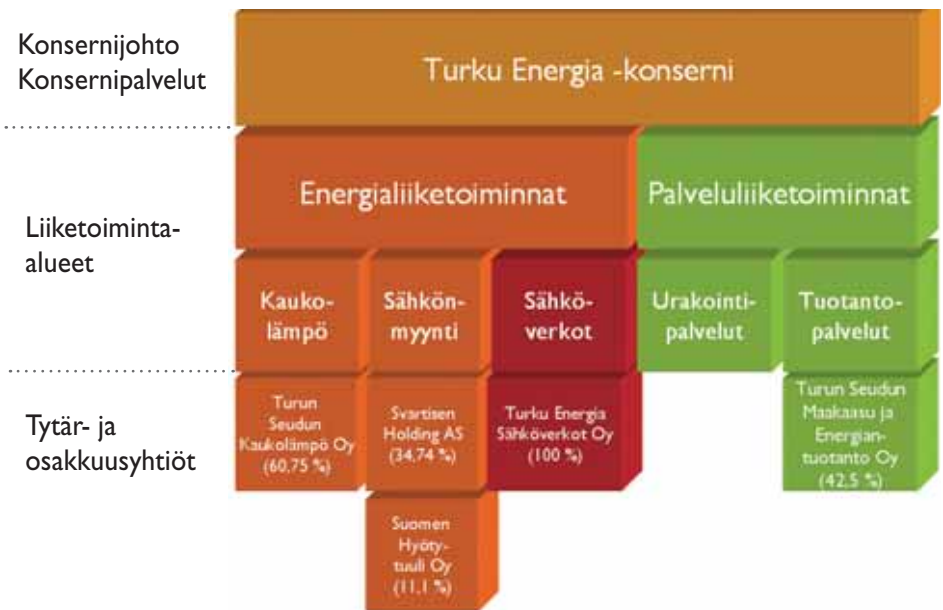
Tuottaa Porin ja Raahen tuulipuistoissa noin neljänneksen Suomen tuulivoimasta. Yhtiön tuulivoimatuotanto v. 2007 oli noin 57 GWh, joka vastaa noin 2 600 sähkölämmitetyn omakotitalon vuosikulutusta. Yhtiö valmistelee Porin Tahkoluodon edustalle 12–16 uuden tuulivoimalaitoksen rakentamista. Turku Energian tuulisähkön myynti vuonna 2007 oli 6 GWh (0,4 prosenttia kokonaisymyynnistä).

TURKU ENERGIAN MUUT OSAKKUUDET JA OMISTUSOSUUDET

Turku Science Park Oy (6,33 %) toimii korkean teknologian toimialojen kehittäjänä Turussa.

Kiinteistö Oy Biotornissa (100 %) sijaitsee Turku Energian energiakeskus.

TURKU ENERGIAN LIIKETOIMINTARAKENNE I. I. 2008

VISIO 2015

Turku Energia -konserni on yksi Suomen parhaista energiakonserneista

- asiakastyytyväisyydessä
- taloudellisen lisäarvon tuottamisessa omistajille
- henkilöstön motivoituneisuudessa
- haluttavuudessa työnantajana

Konsernin yhtiöt ovat johtavia Turun seudulla. Sähkön ja palvelujen myynnin osalta liiketoimintaa on myös muualla Suomessa.

KONSERNIN TALOUDELLISET TAVOITTEET 2015

- Sijoitetun pääoman tuotto vähintään 12 %
- Omavaraisuusaste vähintään 40 %
- Konsernin liikevaihto tytä- ja osakkuusyhtiöineen yli 300 milj. euroa

STRATEGIA

Liiketoiminnan ja organisaatiokenteiden kehittäminen vastaamaan energiamarkkinoiden, asiakkaiden ja omistajien vaatimuksia.

Liiketoiminnan kannattava kasvu orgaanisesti, yritysostoin ja kumppanuusien kautta.

Päästövapaan ja vähäpäästöisen energiantuotannon ja -hankinnan lisääminen.

Nykyisen ja tulevan henkilöstön osaamisen kehittäminen vastaamaan huomisen tarpeita.

ASIAKAS

Yritykset, kotitaloudet ja julkiset palvelut Turussa ja koko maassa, jotka tarvitsevat hinnaltaan kilpailukykyistä ja laadultaan sekä toimitusvarmuudeltaan ensiluokkaista energiaa.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2007 oli Turku Energian liiketoiminnan, henkilöstön ja ympäristömyötävyyden kehittämisen kannalta onnistunut. Koska näitä osa-alueita ei päivittäisessä toiminnassa ole tarkoituksenmukaista erottaa toisistaan, olemme koonneet samoihin kansiin sekä perinteisen vuosikertomuksen että yhteiskuntavastuuraportin vuoden 2007 keskeisistä tapahtumista.

Kulunutta vuotta leimasi ilmastokeskustelun lopullinen läpimurto niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin. Turku Energia on jo usean vuoden ajan lisännyt ympäristömyötävien energiantuotantomuotojen käyttöä sekä parantanut ympäristötietoisuutta henkilöstön ja eri sidosryhmien keskuudessa. Tätä kautta valmiutemme ja halumme vastata merkittävästikin kiristyviin ilmastopoliittisiin ohjaukeinoihin on hyvä.

Jatkoimme kuluneena vuonna toimintaamme taloudellista kannattavuutta korostavan strategian mukaisesti sekä asiakaslähtöisyyden, ympäristömyötävyyden ja toimintavarmuuden arvojamme vaalien. Konsernin liikevaihto ja tulos kasvoivat edelleen. Sähkön ja lämmön myyntimäärät eivät kasvaneet lämpimästä vuodesta johtuen. Energiatoimitusten varmuus ja toiminnan luotettavuus niin sähkön kuin lämmönkin jakelun osalta olivat vuoden aikana erittäin hyviä. Energian puolesta asukasmäärän ja yritystoiminnan kasvun edellytykset ovat Turussa hyvällä tasolla.

Turku Energian strategiana on johdonmukaisesti lisätä hiilidioksidivapaata sähkön ja lämmön tuotantoa. Tässä onnistuttiin myös kuluneena vuonna. Sähkön osalta yli 80 % myymästämme energiasta tuotettiin hiilidioksidivapaasti ja koko tuulisähkökapasiteettimme oli vuoden aikana loppuunmyyty. Taataksemme asiakkaillemme tulevaisuudessa hinnoiltaan vakaata hiilidioksidivapaasti tuotettua sähköä varasimme Fennovoiman ydinvoimahankkeesta 35 MW:n tehoisuuden.

Kaukolämmön osalta uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen eteni merkittävästi, kun Kakolan jätevedenpuhdistamon yhteyteen rakennettavan lämpöpumppulaitoksen rakennustyöt käynnistettiin. Tavoitteemme on ylittää kansalliset uusiutuvan energian lisäämistavoitteet selkeästi. Uusiutuvan energian hyödyntämiselle Turun seudulla on runsaasti mahdollisuuksia.

Turku Energia kärsi hintojen voimakkaasta vaihtelusta pohjoismaisessa sähköpörssissä, kun sähköjohdannaisiin sidottu energian hankintahintamme muodostui vastoin odotuksia markkinahintaa kalliimmaksi. Tämä heikensi mahdollisuuk-siamme vastata alati kiristyvään hintakilpailuun markkinoilla. Tästä huolimatta asiakastyytyväisyys pysyi hyvänä toimintamme luotettavuuden, laadukkaan asiakaspalvelumme ja sähkön hyvän toimitusvarmuuden ansiosta.

Seudullista energiantuotantoa kehitettiin osakkuusyhtiö Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy:n (TSME) kautta. Uuden sähkön ja lämpöä tuottavan maakaasuvoimalaitoksen rakentamissuunnitelmat etenivät, kun TSME teki Gasumin kanssa aiesopimuksen maakaasun hyödyntämisestä Turun seudulla.

Sen sijaan Orikedon teollisuusalueelle suunnitellut, alueellisesti merkittävät ympäristömyötävät hankkeet eivät edenneet pysähtyneen luvituksen johdosta.

Sekä Turku Energian biolämpökeskuksen laajennuksen että TSME:n kierrätyspolttoaineita käyttävän voimalaitoksen kielteisiä ympäristölupapäätöksiä koskevat valitukset olivat vuoden lopussa edelleen käsitellyssä Vaasan hallinto-oikeudessa.

Kulunut vuosi oli yhtiötetyn sähköverkkoliiketoiminnan järjestyksessä toinen. Yhtiö on onnistunut vakiinnuttamaan toimintansa asiantuntijaorganisaationa ja kasvattamaan toimintansa taloudellista tulosta samaan aikaan, kun asiakkailta veloitettavia sähkönsiirtomaksuja on laskettu. Viime vuosi oli myös sähkönsiirron keskeytyksetömyyden kannalta toimintahistoriamme paras. Yhtiö hankkii verkon rakennus-, kunnossapito- ja käyttöpalvelut joko konsernin muilta yksiköiltä tai konsernin ulkopuolelta.

Palveluliiketoimintaa kehitettiin edelleen. Sähköverkkojen ja ulkovalaistuksen rakentamiseen ja kunnossapitoon erikoistunut, henkilöstömäärältään konsernin suurin Urakointipalveluliiketoiminta kasvatti tilauskantaansa konsernin ulkoisilla markkinoilla.

Arvot ohjasivat toimintaamme myös henkilöstön näkökulmasta. Henkilöstön osaamisen kehittäminen oli vahvasti esillä kuluneena vuonna, kun uusi osaamisresurssien hallintaohjelma otettiin käyttöön. Osaamisen kehittäminen ja jaks-

Kannattavaa

energialiiketoimintaa

asiakkaiden ja ympäristön

hyväksi

misen vaaliminen korostuvat konsernissa koko ajan henkilöstön keski-ään noustessa. Vuoden kuluessa etsittiin keinoja myös henkilökunnan sairauspoissaolojen vähentämiseksi ja työhyvinvoinnin edelleen kehittämiseksi.

Yhteiskuntavastuullinen ajattelu on merkittävä osa päivittäistä toimintaa ja strategista johtamista Turku Energiassa. Tavoitteemme on huomioida toimintamme vastuullisuus tasapainoisesti ja mitattavasti ympäristön, henkilöstön ja talouden näkökulmasta. Yhteiskuntavastuupolitiikka ohjaa jokapäiväistä toimintaa ja johtamista. Konsernissa on toteutettu kolmen vuoden välein tarkistettavaa tavoitteellista ympäristöohjelmaa vuodesta 1998, ja uuden ohjelman valmistelu on jälleen käynnissä.

Toimintamme on hyvin linjassa Turun kaupungin strategian kanssa. Energian puolesta asukasmäärän, asuntojen määrän ja yritystoiminnan kasvun sekä elinkeinorakenteen monipuolistamisen edellytykset ovat hyvät. Käytännön toimemme henkilöstön osaamisen ja kestävä kehityksen edistämiseksi ovat kaupungin strategian mukaisia. Omistajalle maksettavan osingon määrän esittää edellisvuosien tasolla.

Vuosi 2008 on alkanut suunnitelmien mukaisesti. Sähkön ja lämmön kysynnän odotetaan kasvavan maltillisesti vuoden 2008 aikana. Kuu-kausikohtainen lämpötilojen vaihtelu ja sateisuus eivät kuitenkaan ole ennustettavissa. Ne heijastuvat sekä energian kysyntään että hintaan. Riskien hallinnalla onkin yhä kasvava merkitys Turku Energialle.

Panostamme edelleen vahvasti toimintamme kehittämiseen ja henkilöstömme osaamisen kasvattamiseen ja työkyvyn ylläpitämiseen. Näin pystymme varmistamaan hyvän taloudellisen tuloksen ja samalla ylittämään asiakkaidemme odotukset.

Lopuksi lausun kiitokseni kaikille Turku Energian työntekijöille, emoyhtiön hallitukselle, yhteistyökumppaneille sekä asiakkaille yhteistyöstä kuluneena vuonna.

Turussa 7. maaliskuuta 2008

Risto Vaittinen
toimitusjohtaja

ILMASTONMUUTOS OHJAA ENERGIA-ALAN NÄKYMIÄ

Ympäristöasiat ja erityisesti ilmastomuutos korostuvat edelleen ja kiihdyttävät uusien tekniikoiden ja menetelmien käyttöönottoa energia-alalla.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN NÄKYMÄT

Yksityisen ja julkisen sektorin sekä kotitalouksien energiatehokkuuden parantamisista huolimatta sähkön kulutuksen ennakoidaan edelleen kasvavan Suomessa. Ilmastotavoitteiden täyttämiseksi vaadittavat investoinnit, kansalliset ohjausmekanismit ja polttoaineiden hinnannousu vaikuttavat myös sähkön ja kaukolämmön hintaan.

Kun vielä hiljattain ympäristökysymykset energia-alalla liittyivät hankkeiden paikallisiin tai laajimmillaan alueellisiin vaikutuksiin, on ilmastomuutoksessa kyse paikallisen energiatuotannon ja -kulutuksen maailmanlaajuisista vaikutuksista.

ENERGIANKULUTUS KASVAA EDELLEEN

Kansainvälinen energiajärjestö IEA (International Energy Agency) totesi World Energy Outlook 2007 -raportissaan maailman primäärienergiatarpeen kasvavan jopa 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, keskimääräisen vuosikasvun ollessa 1,8 prosenttia. Fossiiliset polttoaineet pysyvät edelleen tärkeimpänä energialähteenä.

Suomessa energian loppukäyttö ei juuri enää kasva. Sitä vastoin yhteiskunta sähköistyy, ja sähkön osuus energian loppukäytöstä jatkaa kasvuaan. Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) arvioi marraskuussa 2007, että sähkönkulutus Suomessakin jatkaa kasvuaan niin, että kulutus olisi 107 terawattituntia (TWh) vuonna 2020 ja 115 TWh vuonna 2030, kun se vuonna 2006 oli 90 TWh. Keskimääräinen vuosikasvu vuoteen 2020 olisi 1,2 prosenttia ja 0,7 prosenttia vuosien 2020–2030 välillä. Viimeisen kymmenen vuoden aikana kulutus on kasvanut keskimäärin 2,6 prosenttia vuodessa. Kulutusennusteen taustalla on skenaario suotuisan talouskasvun jatkumisesta.

KANSAINVÄLINEN ILMASTOPOLITIikka OHJAA ENERGIA-ALAA

Kansainvälisessä ilmastopolitiikassa Suomi toimii Euroopan unionin osana. Suomi ratifioi YK:n ilmastopimuksen vuonna 1994 ja Kioton pöytäkirjan vuonna 2002. Kioton sopimus velvoittaa teollisuusmaita vähentämään vuosina 2008–2012 kuuden kasvihuonekaasun päästöjä keskimäärin vähintään 5,2 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Maat ovat itse voineet valita keinot veloitteen täyttämiseksi.

Yksi keino kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi on päästöoikeuksien kauppa. EU:n päästöoikeuskauppajärjestelmä luotiin vuonna 2003 ja sen tarkoituksena on lisätä joustavuutta ja kustannustehokkuutta Kioton pöytäkirjan veloitteisiin pyrittäessä. Kuluneena vuonna päättyi EU:n ensimmäinen, vain hiilidioksidipäästöjä koskenut päästökauppa-kausi (v. 2005–2007). Seuraava, vuosille 2008–2012 ulottuva valvontakausi tuo edelleen lisäniukkuutta päästöoikeuksiin ja vaikuttaa polttoainevalintoihin sekä sähkön että lämmön tuotannossa.

EU:n päästökauppadirektiivi velvoittaa jäsenmaat tekemään kansallisen yritys- ja laitoskohtaisen suunnitelman päästöoikeuksien jaosta valvontakausittain.

Turku Energialla on yhteensä 13 laitosta ja 29 päästölähdettä, jotka ovat päästökauppajärjestelmän piirissä. Johtuen tuotantorakenteen muuttamisesta kohti hiilidioksidivapaata tuotantoa Turku Energialle ei arvioiden mukaan tule valvontakaudella 2008–2012 niukkuutta päästöoikeuksista.

EU:N ILMASTOPOLIITTISTEN OHJAUSTOIMIEN VAIKUTUKSET TURKU ENERGIASSA

Tammikuussa 2007 EU määritteli vuodelle 2020 useita Kioton pöytäkirjaan perustuvia tavoitteita. Nämä tavoitteet tunnetaan nimellä 20/20/20.

- Kasvihuonekaasujen 20 prosentin sitova vähennystavoite EU:ssa vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä.
- Uusiutuvien energialähteiden sitova 20 prosentin osuus EU:n energiankäytöstä.
- 20 prosentin energiantuotannon ja -käytön tehostamisvaatimus vuoteen 2020 mennessä.

Vuoden 2008 tammikuussa EU:n komissio tiukensi edelleen energiakatsauksen tavoitteita energia- ja ilmastopakettissaan. Kasvihuonekaasujen vähentämisen osalta kansallisen päästötavoitteen määrittely muuttuu kaudella 2013–2020, jolloin jokaiselle EU-maalle annetaan oma vähennystavoite. Suomen sitovaksi maakohtaiseksi tavoitteeksi annettiin -16 prosenttia vuoden 2005 tasoon verrattuna.

Vastaavasti uusiutuvaa energiaa esitetään lisättäväksi EU:ssa 11,5 prosenttiyksikköä. Vuonna 2005 uusiutuvan energian osuus energian loppukulutuksesta oli 8,5 prosenttia ja tavoite vuonna 2020 on 20 prosenttia. Suomen sitovaksi tavoitteeksi esitetään uusiutuvien energialähteiden osuuden nostamista 28,5 prosentista 38,0 prosenttiin.

Turku Energian sähkön- ja lämmöntuotannon sekä hankinnan osalta valmiudet vastata uusiin ohjaukeinoihin ovat kohtuullisen hyvät. Turku Energian myymästä sähköstä tuotetaan uusiutuvilla energialähteillä noin 60 prosenttia ja

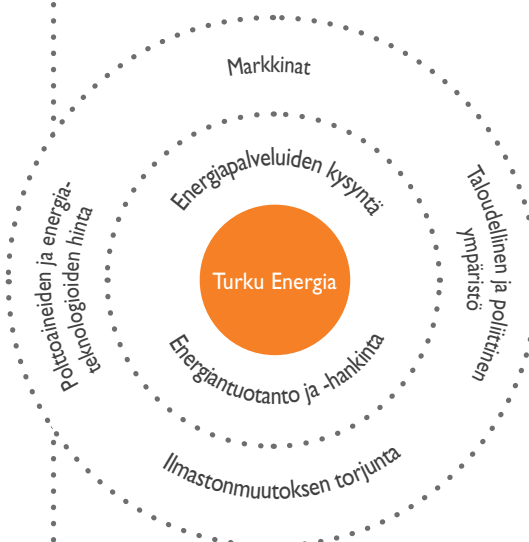
hiilidioksidivapaasti yli 80 prosenttia. Aikaisemmin Norjan markkinoille myyty, osakkuusyhtiön kautta hallinnoitu Svartisenin voimalaitoksen vesivoimakapasiteetti tuodaan vuoden 2008 aikana Suomen markkinoille. Investointeja tuulivoimaan on jatkettu ja yhtiöllä on osakkuuksia Porin, Raahen ja Högsåran tuulivoimapuistoissa. Vuoden 2008 aikana tuulivoimakapasiteetti lähes kolminkertaistuu 16 GWh:iin.

Kotimaassa hiilidioksidivapaasti tuotetun sähkön osuutta pyritään lisäämään osallistumalla myös Fennovoiman ydinvoimalahankkeeseen 35 MW:n tuotanto-osuudella. Kivihiilen käytön vähentämisen osalta Turku Energia valmistautuu Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotannon osakkaana sekä sähköä että lämpöä yhteensä noin 240 MW:n teholla tuottavan maakaasuvoimalaitoksen rakennuttamiseen Turun seudulle. Maakaasun aiheuttamat hiilidioksidipäästöt tuotettua energiayksikköä kohden ovat vain noin puolet kivihiilen vastaavista.

Yli 22 prosenttia kaukolämmöstä tuotetaan uusiutuvilla energialähteillä, bio- ja kierrätyspoltoaineilla, ja vuoden 2009 alusta käyttöönotettava Kakolanmäen jätevedenpuhdistamon lämpöpumppu ja teollisuuden lämmön talteenotto parantavat osuutta entisestään. Turku Energian tulevaisuuden suunnitelmana on tuottaa yli puolet kaukolämmöstä uusiutuvilla energialähteillä vuonna 2020, minkä myötä myös päästöjen määrän väheneminen yli 16 prosentilla voidaan saavuttaa.

Energiapalveludirektiivin (Direktiivi energian loppukäytön tehokkuudesta ja energiapalveluista ESD) mukaan energiayhtiöiden on varmistettava kilpailukykyisesti hinnoiteltujen energiapalvelujen saatavuus ja edistäminen asiakkailleen sekä varmistettava kilpailukykyisesti hinnoiteltujen ja puolueettomasti toteutettujen energiakatselmusten tai muiden energiatehokkuustoimien saatavuus.

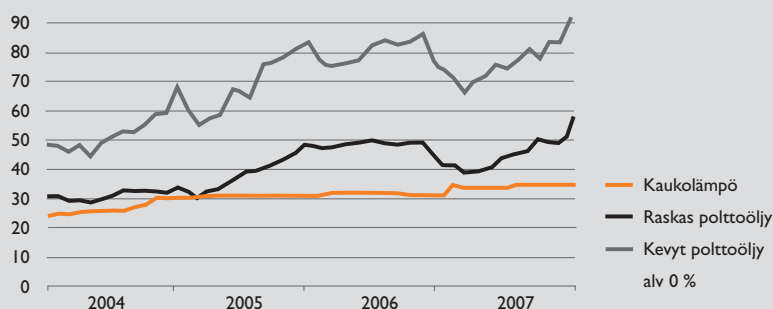
TURKU ENERGIAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

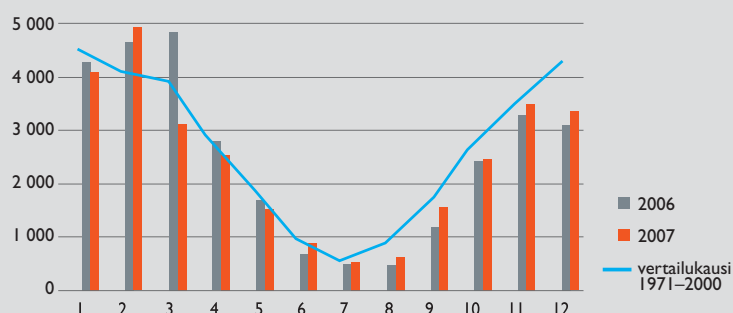
Turku Energia vuosikertomus 2007

Turku Energia

KAUKOLÄMMÖN JA RASKAALLA JA KEVYLLÄ POLTTOÖLJYLLÄ TUOTETUN LÄMMÖN VERTAILUHINNAT TURUSSA (euro/MWh)

KAUKOLÄMMÖN KULUTUS SUOMESSA (GWh)

Lähde: Energiateollisuus ry

Turku Energia vahvisti vuoden 2008 alussa sitoutuvansa määrällisiin energiansäästö tavoitteisiin. Sopimuksen myötä Turku Energia sitoutuu laatimaan suunnitelman, jossa määritetään tavoitteet sekä oman energiankäytön että asiakkaiden energian loppukäytön tehostamiseksi.

Suomessa valtiolta tulee ilmeisimmin suoraan käyttämään taloudellisia ohjauskeinoja vähäpäästöisten ja kotimaisten energiantuotantoratkaisujen lisäämiseksi. Harjoitettaviksi ohjauskeinoiksi on päästökauppajärjestelmän lisäksi ennakoitu uusiutuvien energiantuotantomuotojen verotuksellista suosimista, tuotantohinnan takaa-avia syöttötariffeja, ympäristömyötäisten hankkeiden investointitukia, sertifikaattijärjestelmää sekä ympäristövaatimusten tiukentamista. Kaikkien näiden on ennakoitu vaikuttavan energianhintaa nostavasti joko suoraan tai välillisesti.

UUSIUTUVIA ENERGIÄN LÄHTEITÄ KAUKOLÄMMÖN TUOTANTOON

Kaukolämmön markkinaosuus Turussa asukkaiden mukaan mitattuna on lähes 90 prosenttia. Sään vaihtelut tuovat kokonaiskysyntään lyhyellä tähtämällä merkittäviä vaihteluita, mutta lämpötilakorjatus kysynnän kaukolämpöverkon alueella arvioidaan kasvavan pidemmän ajan trendinä yhden prosentin vuodessa.

Turun seudulla kukin kunta tai niiden omistamat energialaitokset ja yritykset vastaavat oman alueensa kaukolämmön myynnistä, jakelusta sekä vara- ja huipputehosta. Turun seudun merkittävin tuotantolaitos on Fortumin Naantalin kivihiihtovoimalaitos, jonka lisäksi kaukolämpöä tuotetaan Turku Energian Orikedon biolämpökeskuksessa, Turun kaupungin jätteenpolttolaitoksessa sekä alueen lukuisissa kaukolämpökeskuksissa.

Turun seudun kuntien kaukolämpöverkot on pääosin yhdistetty toisiinsa. Toiminta perustuu seudulliseen yhteistyöhön ja siinä hyödynnetään suuruuden ekonomiaa. Kaukolämmön siirron

runkoverkon omistaa Turun Seudun Kaukolämpö Oy, joka vastaa lämmön siirtämisestä Naantalin voimalaitokselta Turun, Naantalin, Raision ja Kaarinan alueelle. Näissä kaupungeissa ja Turun seudun kunnissa kaukolämmön kokonaistarve on noin 2,1 terawattituntia vuodessa.

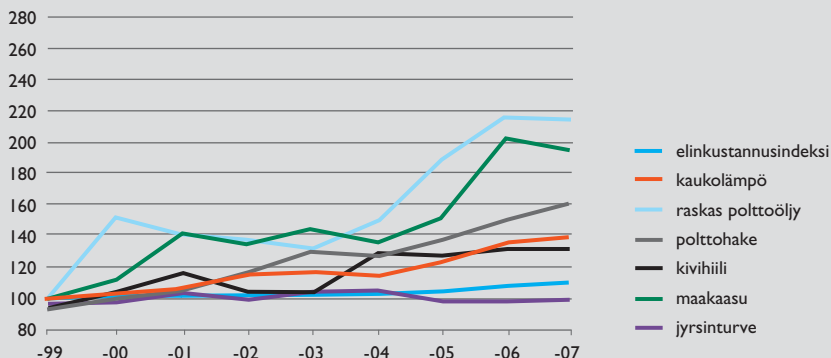
Kaukolämmön tuotantolaitosten ikääntyminen ja ympäristölupien kiristyminen sekä lämmön tarpeen kasvu merkitsevät pitkällä aikavälillä kaukolämmön tuotantokapasiteetin lisäämistarvetta. Ilmastonmuutoksen torjuntaan liittyvässä päästöoikeuksien kaupassa kaukolämmön tuotantoa Turun seudulla käsitellään yhtenä kokonaisuutena.

Vuoden 2008 aikana Turun Seudun Maakaasu ja Energiatuotanto Oy päättää maakaasua käyttävän yhteistuotantovoimalaitoksen rakentamisesta Turun seudulle. Suunnitelmien mukaan noin 240 MW:n voimalaitoksen käyttöönotto voisi sijoittua vuosien 2011–2012 välille. Tavoitteena on korvata kivihiihtä maakaasulla sekä ylläpitää ja kehittää myös muita polttoaineita, muun muassa bioenergiaa käyttäviä laitoksia hankintavarmuuden ja hintakilpailun ylläpitämiseksi.

Kaukolämpö on toiminta-alueellaan määräävässä markkina-asemassa, vaikka lämmön tarvitsija voi valita, mitä lämmön lähdettä tai tekniikkaa haluaa käyttää. Määräävä markkina-asema merkitsee sitä, että kaukolämmön hinnoittelun täytyy olla tasapuolista ja sen täytyy perustua julkiseen tariffiin. Kysyntä erityisesti pientalojen kaukolämpöliittymiä kohtaan kasvaa jatkuvasti energian yleisen hintatason noustessa, ja erityisesti uusien pientalovaltaisten asuinalueiden kaavoituksessa kaukolämpöratkaisu tulisi varmistaa.

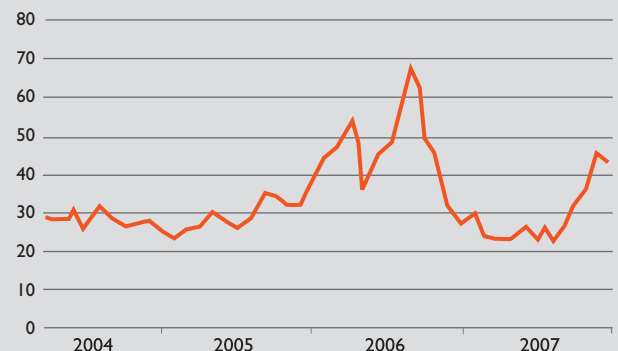
Kaukolämmön hinta on sidottu sen tuottamisessa käytettyjen polttoaineiden, lähinnä kivihiihtien ja öljyn hintakehitykseen sekä tukkuhintaindeksiin. Raakaöljyn hinta nousi vuoden 2007 aikana korkeammaksi kuin koskaan aikaisemmin, yli 90 dollariin barreilta. Maailmantalouden kasvu, jalostuskapasiteetin jatkuva niukkuus, tuotannon häiriöt

KAUKOLÄMMÖN JA LÄMMÖN POLTTOAINEIDEN SEKÄ ELINKUSTANNUSINDEKSIN KEHITYS 1999–2007 (1999=100).

Lähteet: Tilastokeskus, TEM, Energiamarkkinavirasto

SÄHKÖN PÖRSSIHINTA (SPOT) SUOMESSA, KK-KESKIHINTA, ALV 0 % (euro/MWh)

Lähde: Nord Pool -sähköpörssi

ja Lähi-Idän geopoliittiset jännitteet nostivat öljyn hintoja maailmanmarkkinoilla.

KILPAILUA SÄHKÖNMYYNISSÄ, SÄHKÖNSIIRTOA ALUEELLISESTI

Sähkönkulutus Turun seudulla on noin 2 terawattituntia vuodessa ja kulutuksen arvioidaan kasvavan hieman nopeammin kuin maassa keskimäärin eli 2 prosenttia vuodessa. Sähkökäyttäjät voivat vapaasti valita keneltä sähkönsä ostavat. Turku Energia myy noin kaksi kolmasosaa seudulla käytetystä sähköstä. Muut merkittävät sähkömyyjät ovat Fortum ja Helsingin Energia.

Sähköhinnan voimakkaiden vaihteluiden odotetaan jatkuvan ja Euroopan sähkömarkkinoiden integroitumisen nostavan edelleen hintatasoa Pohjoismaissa. Nämä tekijät aikaansaavat haasteita kilpailussa asiakkaista ja riskienhallinnassa, kun samanaikaisesti sähkömyynnin katteiden arvioidaan pysyvän matalina kilpailusta johtuen.

Turun seudun sähkömyyjät hankkivat myymänsä sähkön pääasiassa pohjoismaisesta sähköpörssistä Nord Poolista tai sähkön tukkumyyjiltä kahdenvälisillä sopimuksilla. Turun seutu ei ole omavarainen sähköntuotannon suhteen, vaan valtaosa kulutetusta sähköstä tuotetaan muualla ja siirretään Turun seudulle.

Sähkön hinta määräytyy sähkömarkkinoilla. Nord Poolin vertailuhintaan vaikuttavat hintaa nostavasti tai kysyntää kasvattavasti muun muassa normaalia alhaisempi lämpötila, vähäiset sateet Norjan ja Ruotsin suuren vesivoimariippuvuuden vuoksi, maiden väliset siirtokapasiteetin pullonkaulat sekä mahdolliset voimalaitosten tuotantohäiriöt. Sähkömyyjät joutuvat toimimaan vaihtelevien hintojen kanssa ja siksi sähkön hankintaan ja myyntiin liittyvän hintariskin hallinta on muodostunut keskeiseksi osaksi sähköntuotantoliiketoimintaa. Turku Energia varmistaa merkittävän osan Nord Poolista ostamansa sähkön hinnasta erilaiseten suojausten avulla.

Turun seudulla merkittävimmät sähköverkko-operaattorit ovat Turku Energia Sähköverkot ja Fortum Distribution, joilla on sekä alue- että paikallisverkkoa. Valtakunnallisesta sähkön siirtoverkostosta, johon Turun seudun alueverkot on yhdistetty, vastaa Fingrid. Verkko-operaattorit ovat velvollisia siirtämään sähköä kulutuspiesteisiin sähkön myyjästä riippumatta.

Sähköverkko toiminta on Energiamarkkinaviraston (EMV) valvomaan luvanvaraista monopolitoimintaa, jonka kannattavuudelle ovat viranomaiset asettaneet rajoituksia.

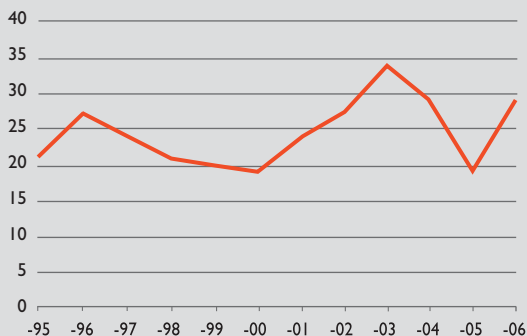
PALVELULIIKETOIMINTA KESKITTYY ERIKOISOSAAJILLE

Energia-alan tuotanto- ja urakointipalveluiden markkinoiden ennakoidaan edelleen kehittyvän suuntaan, jossa palveluja ostetaan entistä enemmän kuntarajoista riippumatta. Pääomavaltaiset energia-toimialat, kaukolämmön ja sähkön tuotanto sekä siirto, erikoistuvat sitoutuneen pääoman hallintaan ja yhä useammin ostavat palvelut niihin erikoistuneilta yrityksiltä. Tästä syystä palveluiden markkinat ovat kasvamassa.

Toimialalla pitkään jatkunut ja yritysten ydinliiketoimintaan keskittymisen myötä lisääntynyt teknisen palvelutuotannon siirtyminen tytär- tai osakkuusyhtiöille tai täysin ulkopuolisille toimijoille jatkuu edelleen ja on tulossa myös paikallisten energiayhtiöiden tavaksi toimia. Myös sähköverkkoliiketoiminnan regulointi on johtanut uudelleenarviointeihin oman palvelutuotannon kannattavuudesta ja kilpailukyvyistä.

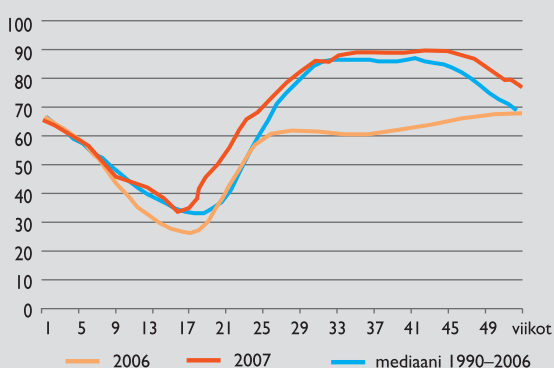
Tuotantopalveluja tarjoavat Turku Energian lisäksi Turun seudulla Fortum Service ja ABB. Urakointipalveluja tarjoavat Turku Energian lisäksi sähkö-, tele- ja valaistusverkkojen osalta mm. maanlaajuisista toimintaa harjoittavat Eltel Networks ja Empower sekä monet pienet paikalliset urakoitsijat.

SUOMEN ENERGIANTUOTANNON CO₂-PÄÄSTÖT 1995–2006 (milj. tonnia)

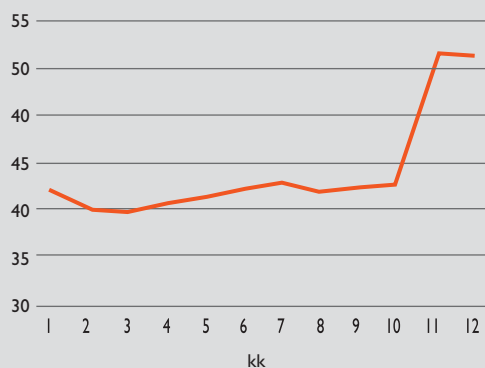
Lähde: Tilastokeskus

VESIVARASTOJEN TÄYTTÖASTE POHJOISMAISSA (%)

Lähde: Nord Pool -sähköpörssi

NORD POOLISSA MYYTÄVÄN SÄHKÖNVUOSITERMIININ YR-08 HINTAKEHITYS VUONNA 2007, ALV 0 % (euro/MWh)

Lähde: Nord Pool -sähköpörssi

KAUKOLÄMPÖ

Liikevaihto 73,8 milj. euroa
(71,9 milj. euroa), kasvua 2,6 %

Liikevoitto 20,6 milj. euroa
(17,8 milj. euroa), kasvua 16 %

MYNTIMÄÄRÄT

- Kaukolämpö 1 630 GWh
(1 635 GWh), muutos -0,4 %
- Kaukokylmä 16 GWh (14 GWh),
kasvua 17,1 %
- Höyry 46 GWh (50 GWh),
muutos -8 %

Henkilöstö keskimäärin 37 (36)

KAUKOLÄMPÖ

KAUKOLÄMPÖLIIKETOIMINTA PÄHKINÄNKUORESSA

Kaukolämpö tarjoaa kokonaisvaltaisia kaukolämpö-, kaukokylmä- ja höyrypalveluja Turun seudulla. Kaukolämpö hankkii, myy ja siirtää lämpöä sekä rakennuttaa, ylläpitää ja kehittää omistamiin tuotantolaitoksia ja jakeluverkostoja.

KAUKOLÄMPÖ VUONNA 2007

Kaukolämpöasiakkaita ovat pääasiassa Turun alueen yritykset, kiinteistö- ja asuntoyhtiöt sekä julkinen palvelu, jotka tarvitsevat luotettavan kaukolämpö-, kaukokylmä- tai höyryjärjestelmän kiinteistöihinsä. Asiakkaita on 2 400 kpl.

Kulunut vuosi oli keskimääräistä lämpimämpi, mikä laskee hieman myydyin kaukolämmön määrää. Kohonneiden polttoainekustannusten takia kaukolämmön keskihinta oli vuonna 2007 6,2 % edellisvuotta korkeampi, mikä johdosta yksikön liikevaihto kasvoi 73,8 milj. euroon (71,9 milj. euroa). Turku Energian toimittamien lämpötuotteiden energiamäärä vuonna 2007 oli yhteensä 1 692 GWh (1 699 GWh), josta kaukolämmön osuus oli 1 630 GWh (1 635 GWh), höyryn 46 GWh (50 GWh) ja kaukokylmän 16 GWh (14 GWh).

Valtaosa Turun rakennuskannasta on liitetty kaukolämpöverkkoon. Uusia kohteita liittyi lämpö- ja kylmäverkkoon yhteensä 111 kpl. Kiinnostus pientalojen kaukolämmitystä kohtaan lisääntyi. Polttoaineiden hinnanmuutoksista johtuen kaukolämmön hintaa nostettiin tammikuussa, laskettiin helmikuussa ja nostettiin uudelleen elokuussa. Kaukolämmön hinnoittelussa noudatetaan kustannusvastaavuusperiaatetta, jonka mukaan hinta määräytyy polttoainekustannusten perusteella.

Asiakkaiden tilaustehot kasvoivat hieman, mutta kaukolämmön myyntimäärä säilyi lämpimästä säästä johtuen lähes ennallaan. Päästöoikeuksien hinta laskee merkittävästi vuoden aikana.

Orikedon biolämpökeskus tuotti 281 gigawattituntia (276 GWh) kaukolämpöä. Omien öljykäyttöisten lämpökeskusten tuotanto oli 133 GWh (159 GWh). Kaatopaikkakaasun käyttö oli 5 GWh (5 GWh). Lämpöä otettiin talteen kylmäkoneista 14 GWh (11 GWh). Turun kaupungin jätteenpolttolaitoksesta ostettiin lämpöä 103 GWh (97 GWh) ja Fortumin Naantalin voimalaitoksesta 188 GWh (157 GWh). Lämpökäytön käyttö lämmönkulutuksen huippujen

tasaamiseen lisääntyi. Päästökauppavapaan tuotannon osuus oli 22 prosenttia (21 %) hankitusta kaukolämpöenergiasta.

Investoinnit olivat yhteensä 8,1 milj. euroa (5,2 milj. euroa). Merkittävien investointikohde oli Kakolan jätevedenpuhdistamon lämpöpumpulaitoksen laitteistot ja rakennustekniset työt. Muut investoinnit kohdistuivat kaukolämpö- ja kaukokylmäverkostojen laajentamiseen ja laitteistoinvestointeihin.

LIIKETOIMINTAAN KUULUVAT TYTÄRYHTIÖT:

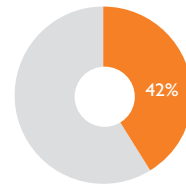
Turun Seudun Kaukolämpö Oy siirtää kaukolämpöä Fortumin Naantalin voimalaitoksesta Turkuun, Naantaliin, Raisioon ja Kaarinaan. Siirretty energia oli yhteensä 1 572 GWh (1 533 GWh). Turku Energia omistaa yhtiöstä 60,75 %.

TULEVAISUUDEN HAASTEENA UUSIUTUVIEN LÄMMÖNLÄHTEIDEN VOIMAKAS LISÄÄMINEN

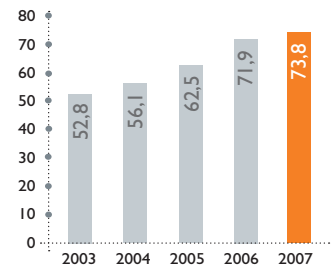
Kaukolämpö on asiantuntijaorganisaatio, jonka toiminnan kehittämisen painopisteitä ovat ilmastomuutoksen torjunta uusiutuvia polttoaineita hyödyntävää lämmöntuotantoa lisäämällä, lämmönhankinnan riskien hallinta, verkosto- ja tuotantopääoman hallinta sekä käytön ja kunnossapidon tehokkuus. Osaamista ja rekrytointeja kehitetään asiantuntijaorganisaation tarpeisiin kattavan osaamisresurssien kartoituksen perusteella.

Turku Energian kaukolämpöliiketoimintaa ohjaa EU:n ja kansallisen ilmastopolitiikan tavoitteet ja vaatimukset. Päästöoikeuksien hinnan ennakoidaan kalliistuvan ja näin nostavan lämmön hintaa. Kilpailukyvyyn säilyttäminen edellyttää energiatehokkuuden nostamista tuotannossa ja siirrossa. Tästä syystä erityisesti uusiutuvia polttoaineita hyödyntävää lämmöntuotantoa lisätään investoimalla metsähaketta, kierrätyspolttoaineita, biokaasua ja lämpöpumpputekniikkaa käyttäviin laitoksiin lähellä kulutusta. Vastaavasti fossiilisiin polttoaineisiin, kuten hiileen ja öljyyn, perustuvaa lämmöntuotantoa vähennetään ja korvataan puhtaammalla maakaasulla ja uusiutuvilla energialähteillä vanhojen voimalaitosten ja lämpökeskusten käyttöä umpeuduttua. Turku Energia kehittää alueellista lämpöyhteistyötä lähialueen toimijoiden sekä Turun Seudun Kaukolämpö Oy:n ja Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy:n kanssa.

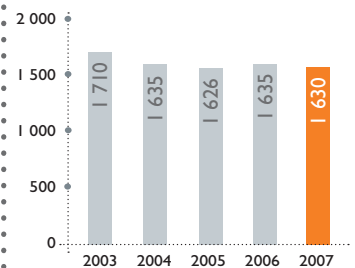
KAUKOLÄMPÖLIIKETOIMINNAN OSUUS KONSERNIN LIIKEVAIHDOSTA, 42 %

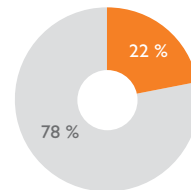
KAUKOLÄMPÖLIIKETOIMINNAN LIIKEVAIHTO (milj.euro)

LÄMMÖNMYynti, KAUKOLÄMPÖ (GWh)

KAUKOLÄMMÖN LÄMMÖNHANKINTA uusiutuvat polttoaineet 22 % fossiiliset polttoaineet 78 %

LÄMPÖPUMPULLA KAUKOLÄMPÖÄ JA -KYLÄÄ JÄTEVEDESTÄ

Turku Energian Kakolan jätevedenpuhdistamon lämpöpumppuhanke valmistuu keväällä 2009. Se tuottaa 18 MW kaukolämpöä ja 35 MW kaukokylmää. Jätevedestä talteen otettava hiilidioksidivapaa lämpöenergia vastaa noin 4 000 pientalon vuotuista lämmöntarvetta.

SÄHKÖNMYyntI

Liikevaihto 74,0 milj. euroa
(71,5 milj. euroa), kasvua 3,5 %

Liikevoitto -1,3 milj. euroa
(0,1 milj. euroa)

Sähkönmyynti 1 605 GWh
(1 715) GWh, muutos -6,4 %

Henkilöstö keskimäärin 39 (38)

SÄHKÖNMYyntI

SÄHKÖNMYyntILIIKETOIMINTA LYHYESTI

Turku Energian Sähkömyynti ostaa ja myy sähköenergiaa asiakkailleen kannattavasti ja kilpailukykyisesti. Yksikkö panostaa kannattavien ja asiakaslähtöisten sähkötuote- ja palvelukonseptien kehittämiseen sekä ympäristömyötäisiin energia-muotoihin, erityisesti tuulisähköön.

SÄHKÖNMYyntI VUONNA 2007

Sähkömyynnin asiakkaita ovat yritykset ja kotitaloudet, jotka tarvitsevat luotettavaa ja kilpailukykyistä sähköenergiaa sekä siihen liittyviä palveluita. Asiakaskunnan painopiste on Turun seudulla. Asiakkaita oli vuoden lopussa yhteensä 66 000.

Liikevaihto nousi 74,0 milj. euroon (71,5 milj. euroa). Turku Energian myymän sähköenergian määrä oli 1 605 GWh (1 715 GWh). Sähkön julkisen hinnaston myyntihinnasta annettiin määrällinen 5 %:n alennus touko–syyskuun väliselle ajalle. Myydystä sähköstä valtaosa oli peräisin pohjoismaisesta sähköpörssistä Nord Poolista, jossa hintavaihtelu vuoden aikana oli suurta. Kiinnostus myös kotimaassa tuotettua Hyötytuuli-sähköä kohtaan säilyi vahvana ja koko 6 GWh:n tuotanto-osuus myytiin vuoden aikana loppuun.

Kannattavuuden kannalta vuosi oli haasteellinen pohjoismaisen sähköpörssin Nord Poolin päivittäin noteerattavien alueellisten SPOT-hintojen heilahteluiden ja epäsuotuisan aluehintaeron johdosta. Suomen alueen SPOT-hinta laski kesällä erittäin alas, mutta kaksinkertaistui vuoden jälkipuoliskolla. SPOT-hintojen viikkokeskiarvot vaihtelivat 20–50 euroa/MWh (alv 0 %). Turku Energiassa noudatettavan riskienhallintamallin avulla tukkumarkkinamuutosten vaikutuksia liiketoimintaan saatiin vaimennettua. Sähkön hankintakustannusten nousu kuitenkin heikensi sähkömyynnin kannattavuutta kuluneen vuoden aikana. Yleiseen sähkömyyntihinnastoon ei tehty korotuksia.

Kovan hintakilpailun johdosta asiakasvaihtuvuus oli suurta etenkin vuoden alkupuoliskolla. Loppuvuodesta markkinat rauhoittuivat hieman yleisen markkinahintatason noustessa. Valtaosa Turku Energian asiakkaista on valinnut määräaikaisen sähkösopimuksen, jolloin sähkönhinta on määriteltä kiinteäksi sopimuskauden ajalle.

SÄHKÖN TUUKKUMARKKINAT

Turku Energian Nord Poolista ostaman tukkusähkön hintaan vaikuttivat Pohjoismaiden vesitilanne ja päästöoikeuksien hinta sekä kulloinkin vallitseva voimalaitosten tuotantokapasiteetin ja maiden välisen siirtokapasiteetin tilanne. Myös Keski-Euroopan sähkömarkkinoiden hintatase heijastui Pohjoismaihin hintaa nostavasti.

Myös energiapolttoaineiden, kuten öljyn, maakaasun ja kivihiilen hinnat vaikuttavat sähkön hinnan määräytymiseen. EU:n komission ehdottamat

energia- ja ilmastopoliittiset tavoitteet tulevat vaikuttamaan myös sähkön hintaan.

ASIAKASTYYTYVÄISYYS SÄILYI HYVÄNÄ

Asiakastyytyväisyys säilyi hyvänä haastavasta hintakilpailutilanteesta huolimatta. Neljä kertaa vuodessa toteutettavassa asiakastyytyväisyystutkimuksessa asiakaspalveluun, luotettavuuteen ja laskujen oikeellisuuteen liittyvät tekijät saivat asiakkailta kiitosta. Uuden asiakaspalvelujärjestelmän kehittämistä jatkettiin ja se otetaan uusine ominaisuuksineen käyttöön vuoden 2008 aikana. Järjestelmä tuo mukanaan mm. kehittyneitä online-palveluita asiakassuhteen vaivattomaksi hoitamiseksi.

TOIMINTAAN KUULUVAT TYTÄRYHTIÖT

Turku Energia omistaa 34,74 % Svartisen Holding AS:stä, joka omistaa Eastern Norge Svartisen AS:n, jolla puolestaan on 26,1 %:n osuus Svartisenin vesivoimalaitoksen tuotannosta. Turku Energian osuus Svartisenin sähköntuotannosta oli vuonna 2007 yhteensä 178 GWh (156 GWh) ja se myytiin Norjan markkinoille. Vuonna 2008 voimalaitoksen tuotanto-osuus siirretään Suomen markkinoille.

Suomen Hyötytuuli Oy tuottaa tuulisähköä Porin Reposaareissa ja Raahessa. Tuulivoimaloiden yhteisteho on 25,8 MW. Vuotuinen sähköntuotanto on 57 GWh, mikä on noin kolmannes tuulivoiman tuotannosta Suomessa. Turku Energia omistaa yhtiöstä 11,1 %.

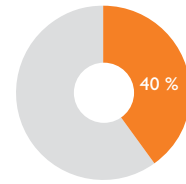
TOIMINNAN JA HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN VUONNA 2008

Sähkön hankinnan, riskienhallinnan ja myynnin osaamista kehitetään nopeasti muuttuvien sähkömarkkinoiden haasteita vastaavaksi. Asiakaspalvelussa hyödynnetään tehokkaasti tietotekniikkaa ja sähköisiä palvelukanavia. Lisäksi työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin liittyviin tekijöihin kiinnitetään huomiota.

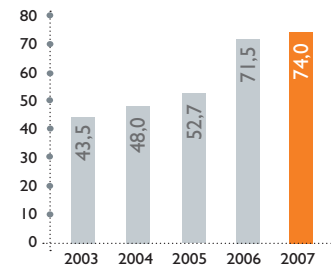
KANNATTAVUUS JA ILMASTOKYSYMYKSET ETUSIJALLA

Etusijalla nykyisten ja tulevien asiakkuuksien hallinnassa on kannattavuus. Turku Energian sähkömyyntiin ja -hankintaan vaikuttavat Suomen markkinatilanne ja hintatase, kansallisen ilmastopoliittikan tavoitteet ja vaatimukset sekä sähkömarkkinoiden integraatiokehitys niin pohjoismaisella kuin eurooppalaisellakin tasolla. Tavoitteena on parantaa liiketoiminnan kannattavuutta sekä kehittää asiakaslähtöisiä sähkön myyntituotteita. Markkinäkökulmasta haasteena on kilpailukykyisyys nopeasti muuttuvissa markkinatilanteissa. Uuden asiakaspalvelujärjestelmän luomat mahdollisuudet otetaan täysimääräisesti käyttöön asiakassuhteen hallinnassa.

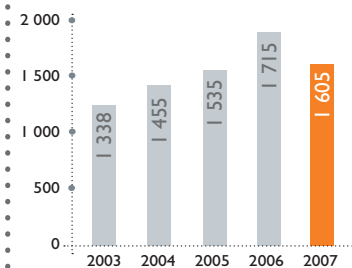
SÄHKÖMYYNIN OSUUS KONSERNIN LIIKEVAIHDOSTA, 40%

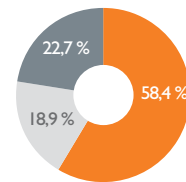
SÄHKÖMYYNIN LIIKEVAIHTO (milj. euro)

SÄHKÖNMYyntI (GWh)

SÄHKÖN HANKINTAJAKAUMA
uusiuotuvat energialähteet 58,4 %
fossiiliset polttoaineet ja turve 18,9 %
ydinvoima 22,7 %

ILMASTONMUUTOKSEN VASTUSTAJIEN ETURINTAMASSA

Turku Energian koko 6 GWh:n tuulisähkön tuotanto-osuus myytiin loppuun vuoden aikana. Tarjonta lisääntyy kun vuoden 2008 alussa käyttöön otettu Högsåran tuulivoimala kolminkertaisti Turku Energian tuulivoimakapasiteetin. Vuonna 2008 jo yli prosentti Turku Energian myymästä sähköstä on tuotettu tuulella, kun koko maassa vastaava luku on 0,2 prosenttia.

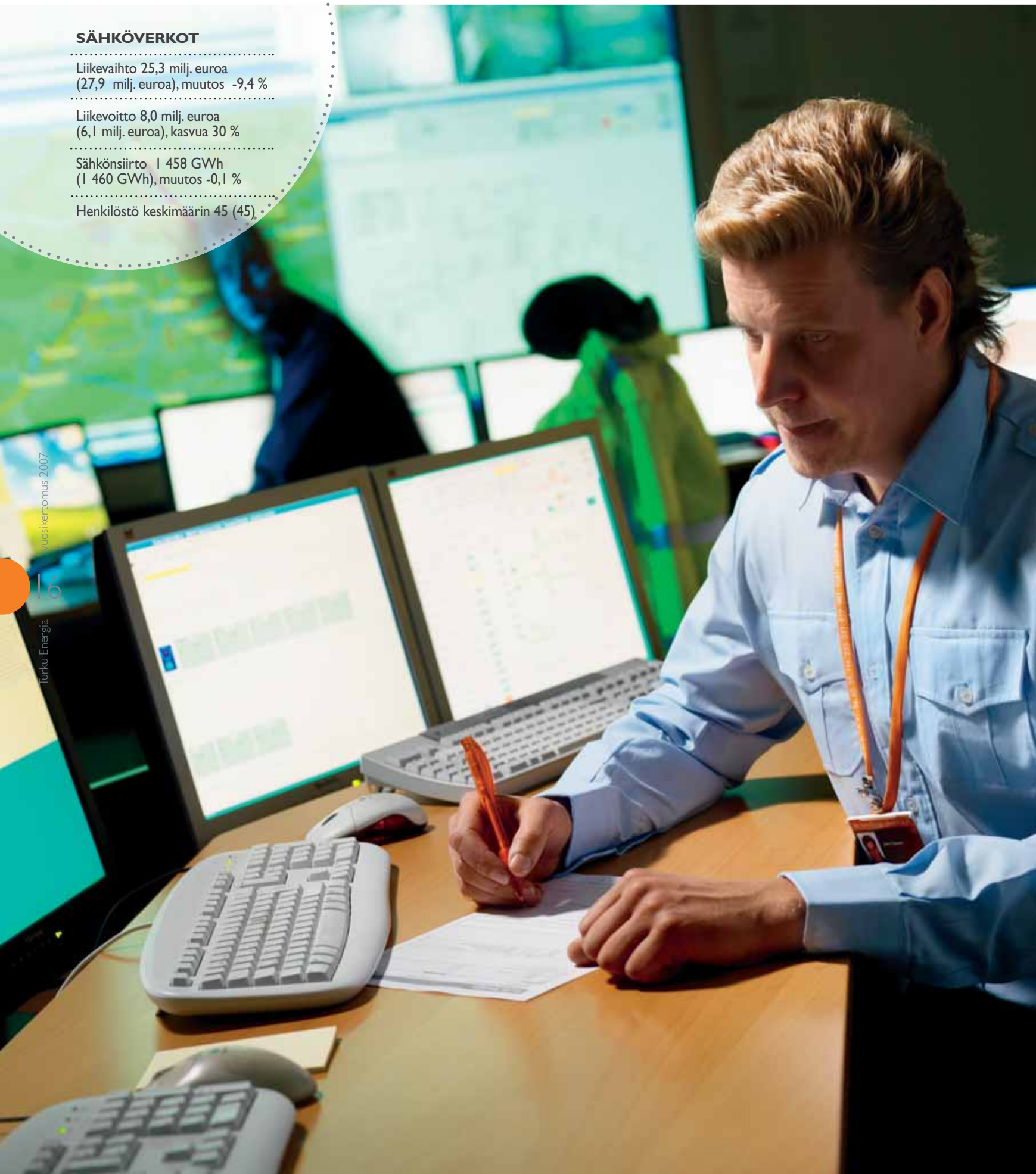
SÄHKÖVERKOT

Liikevaihto 25,3 milj. euroa
(27,9 milj. euroa), muutos -9,4 %

Liikevoitto 8,0 milj. euroa
(6,1 milj. euroa), kasvua 30 %

Sähkönsiirto 1 458 GWh
(1 460 GWh), muutos -0,1 %

Henkilöstö keskimäärin 45 (45)

SÄHKÖVERKOT

SÄHKÖVERKOT PÄHKINÄNKUORESSA

Turku Energia Sähköverkot Oy on Turku Energia -konserniin kuuluva asiantuntijayritys, joka siirtää toimialueellaan Turussa asiakkailleen sähköä kilpailukykyisesti ja käyttövarmasti sekä kehittää sähköverkkoa käyttäjien tarpeiden mukaisesti. Yhtiö hankkii tarvitsemansa verkonrakennus- ja kunnossapitopalvelut sekä asiakas- ja hallintopalvelut joko Turku Energia -konsernista tai ulkopuolisilta toimittajilta. Yhtiön toiminta perustuu Energiamarkkinaviraston (EMV) myöntämään sähköverkkolupa ja valvontaan. Turku Energia omistaa yhtiön koko osakekannan.

SÄHKÖVERKKOLIIKETOIMINTA VUONNA 2007

Sähköverkot-liiketoiminnan asiakkaita ovat turkulaiset yritykset ja kotitaloudet, jotka tarvitsevat luotettavia ja laadukkaita sähkösiirtopalveluita.

Vuoden alussa tehdystä siirtomaksujen 10 % hinnanalennuksesta huolimatta tulos kasvoi 8 milj. euroon (6,1 milj. euroa). Tulos pysyi hyvänä liikevaihdon laskusta huolimatta yrityksen toiminnallisen tehokkuuden ansiosta. Turku Energia Sähköverkot Oy:n siirtämän sähköenergian määrä oli 1 458 GWh (1 460 GWh), ja liikevaihto 25,3 euroa (27,9 milj. euroa).

Sähkösiirron toimintavarmuuden ja sähkölaadun kannalta kulunut vuosi oli erinomainen. Keskeytysaika asiakasta kohden oli keskimäärin ainoastaan 17 (33) minuuttia. Vuosi 2007 oli vikakeskeytysten vähäisyyden osalta Turku Energian toimintahistorian paras.

Kulunut vuosi oli vuoden 2006 alusta yhtiötetyn sähköverkkoliiketoiminnan toinen toimintavuosi. Vuoden keskeinen haaste oli valmistautuminen EMV:n vuosille 2008 – 2011 ulottuvaan valvontakauteen. Ulkopuolisen selvitysmiehen selvitys osoitti, että sähköverkkoliiketoiminnan toiminnallista kustannustehokkuutta on parannettu vastaamaan uuden valvontamallin kiristyneitä lähtökohtia.

Suomessa sähkösiirtoyhtiö määräytyy asiakkaan sähkökäyttöpaikan mukaan, eikä sitä voi kilpailuttaa sähköenergiaa tarjoavien yhtiöiden tapaan. EMV valvoo sähkösiirtopalveluiden hinnoittelua määrittelemällä verkkotoimintaan sitoutuneelle pääomalle hyväksyttävän, kohtuullisen tuoton suuruuden. Ensimmäisen valvontajakson toisena vuonna eli vuonna 2006 verkkotoiminnan tuotto ylitti EMV:n määrittelemän rajan, ja siksi Turku Energia Sähköverkot alensi palvelumaksujaan 1.1.2007 lähtien 10 %. Tällä hetkellä Turku Energia Sähköverkkoyhtiön siirtohinta on koko maan ja erityisesti Lounais-Suomen siirtohintoihin verrattuna edullisimpien joukossa. Vuonna 2007 ylituottoa ei enää syntynyt. EMV:n ensimmäinen kolmivuotinen valvontajakso päättyi 31.12.2007. Seuraava jakso ulottuu vuoteen 2011.

LUOTETTAVAA SÄHKÖSIIRTOA

Turku Energia Sähköverkot siirtää sähköä kaikkiaan 118 000 kotitalouteen, yhteisöön ja yrityksiin. Vuoden 2007 aikana panostettiin edelleen sähkömittareiden kaukoluennan lisäämiseen. Mittava, yli 20 000 kaukoluettavan pienasiakasmittarin asentamisprojekti saatiin päätökseen. Tällä hetkellä kaukoluennan piirissä on jo 22 600 pienasiakasta ja 2 140 tuntimitattua käyttöpaikkaa. Yhteensä 36 % sähkökäyttöpaikoista on etäluennan piirissä. Sähköverkkoon liitettiin uusia käyttöpaikkoja 1 200, ja niiden kokonaismäärä vuoden lopussa oli 68 100.

Panostukset käyttö- ja kunnossapitotoimintoihin jatkuivat. Vuoden aikana jatkettiin viisivuotista projektia, jossa kaikki 590 kilometriä kattavan pienjänniteverkon puupylväät tarkastetaan ja tarvittavilta osin vaihdetaan uusiksi. Vähäheikillä Pajamäen alueen jakeluverkko uusittiin ja ilmajohtot korvattiin kaapeliverkolla. Myös Turun kaupungin verkostokarttapalvelu uusittiin. Kakkolan alueen sähköverkon järjestelyiden suunnitelmat saatiin valmiiksi.

Investoinnit olivat yhteensä 5,6 milj. euroa (5,8 milj. euroa). Investoinnit kohdistuivat Itäharjun sähköaseman uusimisen lisäksi sähköverkon perusrakennuksiin ja laajennuksiin.

ASIAKASTYYTYVÄISYYS:

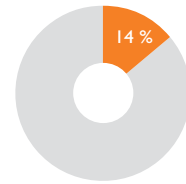
Sähkösiirron luotettavuuden ja sähkölaadun osalta asiakastyytyväisyys säilyi hyvänä. Uuden asiakaspalvelujärjestelmän kehittämistä jatkettiin ja se otetaan uusine ominaisuuksineen käyttöön vuoden 2008 aikana. Järjestelmä tuo mukanaan mm. kehittyneitä online-palveluita asiakassuhteen vaivattomaksi hoitamiseksi.

TOIMINNAN JA HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN VUONNA 2007

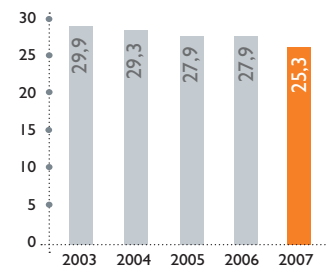
Turku Energia Sähköverkot Oy:n strategiaa on korkean asiakastyytyväisyyden vaaliminen huolehtimalla korkealuokkaisesta toimitusvarmuudesta ja sähkölaadusta.

Keskeistä on myös tehokkaan sähköverkkojen rakentamiseen, kunnossapitoon ja asiakaspalveluun liittyvän palveluhankinnan sekä kustannustehokkaiden omien prosessien avulla pitää lyhyen aikavälin kustannukset alle EMV:n kohtuullisen rajan. Pitkällä aikavälillä parannetaan verkkoihin sitoutuneen pääoman hallintaa.

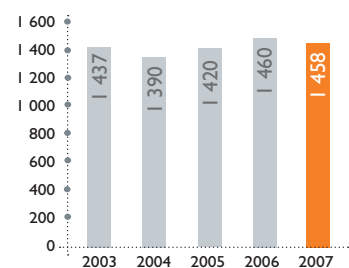
SÄHKÖVERKKOJEN OSUUS KONSERNIN LIIKEVAIHDESTA, 14 %

SÄHKÖSIIRRON LIIKEVAIHTO (milj.euro)

SÄHKÖSIIRTO (GWh)

ITÄHARJUN SÄHKÖASEMAN MODERNISOINTI VAPAUTTI TILAA TYKSIN LAAJENNUKSELLE

Turku Energia modernisoi Itäharjun 110 kV:n sähköaseman kojeistoja ja automaatiota 1,6 milj. eurolla korvaamalla vanhan ilmaeristeisen ulkokytinlaitoksen kokonaan sisätiloihin mahtuvalla kaasueristeisellä kojeistolla. Sähköasema on merkittävässä solmukohdassa Turku Energian alueverkossa, koska sieltä jaetaan sähköä lähikaupunginosien lisäksi mm. TYKSiin, Turun yliopistoon ja Turun teknologiakeskukseen.

Konsernin sähköliiketoimintojen tuloslaskelmat ja taseet löytyvät s. 63-64.

Lisätietoa sähköjakelun toimitusvarmuudesta ja keskeytyksistä löydät sivulta 27.

URAKOINTIPALVELUT

Liikevaihto 9,5 milj. euroa
(9,4 milj. euroa).

Ulkoisen liikevaihdon osuus yksikön
koko liikevaihdosta oli 41 %

Myydyt työtunnit ulkoisille
asiakkaille 22 000 h (19 100 h)

Henkilöstö keskimäärin 100 (101)

TUOTANTOPALVELUT

Tarjoaa kaukolämpöverkon ja suurten tuotantolaitosten käyttö- ja kunnossapitopalveluita.

Oriekedon biolämpökeskuksen tuotanto v. 2007 oli 281 GWh (276 GWh)

Kiinteiden lämpökeskusten tuotanto v. 2007 oli 121 GWh (149 GWh)

Henkilöstö keskimäärin 44 (46)

URAKOINTIPALVELUT

URAKOINTIPALVELUT PÄHKINÄNKUORESSA

Urakointipalvelut on teknisiä rakentamis-, kunnossapito- ja asiantuntijapalveluita tarjoava liiketoiminto. Yksikkö rakentaa, huoltaa ja kunnossapitää sähkö- ja ulkovalaistusverkkoja Turun seudulla. Lisäksi se tarjoaa asiakkailleen asiantuntijapalveluita, kuten sähkömittaus-, tarkastus- ja kaapelien näyttö- sekä kartoituspalveluita. Yksikkö on alallaan Turun seudun markkinajohtaja.

URAKOINTIPALVELUT VUONNA 2007

Urakointiliiketoiminnan pääasiakkaita olivat Turku Energia Sähköverkot Oy ja Turun kaupunki. Avainasiakkaita ovat myös Tiehallinnon Turun tiepiiri, Turun Satama ja sähköurakoitsijat. Nykyisiä ja uusia asiakkuuksia Turun seudun kuntien, paikallisen teollisuuden, urakointiyhtiöiden, kiinteistö- ja asuntoyhtiöiden sekä julkisen palvelun kanssa kehitettiin edelleen. Ulkoisen liikevaihdon suhteellinen osuus yksikön koko liikevaihdosta oli 41 prosenttia ollen 3,9 milj. euroa.

Vuonna 2007 Urakointipalveluiden merkittävin asiakas oli Turku Energia Sähköverkot, jolle

TUOTANTOPALVELUT

TUOTANTOPALVELUT LYHYESTI

Tuotantopalvelut vastaa Turku Energian energiantuotantolaitosten ja kaukolämpöverkkojen käyttöpalveluista sekä kunnossapitää kaukolämpöverkkoon liitettyjä kiinteitä lämpökeskuksia.

TUOTANTOPALVELUT VUONNA 2007

Tuotantopalvelut käytti keskeytymättömänä kolmivuorotyönä Kaukolämpö-liiketoiminnan tuotantolaitteistoja ja valvoi kaukolämpöverkostoa yhteistyössä Fortumin Naantalain voimalaitoksen kanssa. Lisäksi liiketoiminta vastasi Turku Energian kiinteistöjen hoidosta, aluevalvonnasta ja LVI-järjestelmistä sekä Turku Energian polttoainehankinnasta ja siihen liittyvästä raportoinnista.

Kulunut vuosi oli keskimääräistä lämpimämpi kylmää helmikuuta lukuunottamatta. Tämä laski tuotantolaitteistojen käyttöastetta hieman. Oriekedon biolämpökeskuksen pitkä kesäeisokki vaikutti koko vuoden tuotantoon. Tuotanto 281 GWh (276 GWh) säilyi edellisen vuoden tasolla. Kiinteiden raskasöljykäyttöisten lämpökeskusten tuotanto oli 121 GWh (149 GWh). Turku Energian käyttämät merkittävimmät polttoaineet olivat puuhake 101 571 tonnia (106 000 tonnia), raskas polttoöljy 15 680 tonnia (15 000 tonnia) ja turve 7 740 tonnia (7 000 tonnia). Vuoden

myytiin siirto- ja jakeluverkoston rakentamis- ja kunnossapito-, mittaus- ja asiantuntijapalveluita. Kaukoluettavien sähkömittareiden asentamista jatkettiin. Turun kaupungille toimitettiin ulkovalaistuksen rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyviä palveluita. Ulkoisista asiakkaista merkittävimpiä olivat Turun kaupunki ja Turun tiepiiri.

Vuoden 2007 aikana yksikön tavoitteena oli lisätä Turku Energia -konsernin ulkopuolisille asiakkaille myytyjen palveluiden volyymia sekä keskittyä kannattavuuden parantamiseen ja uusien kumppanuusmallisten liiketoimintamallien ja -prosessien kehittämiseen. Ulkoiselle asiakaskunnalle myytyjen palveluiden määrä kasvoikin yli 10 prosenttia.

Tehokkuutta parannettiin myös sisäisesti tunnistamalla ja tarkentamalla ydinliiketoimintoja sekä uudistamalla konsernin sisäisiä palvelusopimuksia yhteistyössä muiden konserniyksiköiden kanssa. Lisäksi keskityttiin projektien johtamisen ja hallinnan osaamisen kehittämiseen.

Henkilöstön osalta yksikössä panostettiin työturvallisuuden johtamiseen ja erityisesti ennakoiwaan työsuojelutoimintaan sekä läheltä piti

-tilanteista oppimiseen. Työturvallisuusmittarit kehittyivät vuoden aikana myönteisesti.

KASVUN KÄRJET: KOHTI ULKOISIA MARKKINOITA JA OMANTOIMINNAN TEHOSTAMISTA

Urakointipalvelut-liiketoiminnan tavoitteena on kasvaa kannattavasti kehittämällä ja tehostamalla toimintaansa vastaamaan markkinoiden tarpeita. Työvaltaisessa palveluliiketoiminnassa myös henkilöstön työhyvinvoinnin ja ammattitaidon kehittäminen korostuu. Palvelukonsepteja kehitetään niin, että ne ulottuvat asiakaslähtöisesti yksittäisistä urakointisopimuksista aina useamman vuoden teknisiin elinkaarikumppanuuksiin. Entistä merkittävämpi osa liikevaihdosta syntyy ulkoisista asiakkuuksista.

Turun seudun johtavana, kilpailukykyisiä ja ensiluokkaisia teknisiä palveluja tarjoavana yksikönä Urakointipalveluiden tulevaisuudennäkömät ovat hyvät. Yritykset ja yhteisöt keskittyvät entistä enemmän omaan ydinliiketoimintaansa ja ne hankkivat aiempaa enemmän teknisiä suunnittelu-, rakentamis- ja kunnossapitopalveluita niihin erikoistuneilta toimijoilta.

aikana solmittiin merkittävät sopimukset L&T Biowatti Oy:n ja Turun Seudun Jätehuolto Oy:n kanssa biopolttoaineiden toimittamisesta.

Lämmöntuotantolaitosten lukumäärässä ja kapasiteetissa tapahtui vain vähän muutoksia. Linnankadulla varavoimalaitoksena toiminut kaasuturbiini myytiin tanskalaiselle Hans Kjellerup A/S:lle. Myös hitaasti käynnistettävissä ollut, varavoimalaitoksena vuodesta 2003 toiminut Linnankadun hiilivoimalaitos poistettiin tuotantoreservistä. Linnankadun voimalaitoksen jatkokäyttöä selvitettiin edelleen.

Organisaatiota uudistettiin yhdistämällä sähköasennustoiminnot osaksi mekaanisen asennuksen toimintoa.

TOIMINTAAN KUULUVA OSAKKUUSYHTIÖ

Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy:n (TSME) tarkoituksena on hyödyntää maakaasun lisäksi jäte- ja kierrätysmateriaaleja energiantuotannossa. Turku Energia omistaa yhtiöstä 42,5 %. Yhtiön ympäristölupahakemus Orikedolle suunnitellusta yhdyskuntajätteitä hyödyntävästä voimalaitoksesta hylättiin ja yhtiön valitus päätöksestä oli vuoden lopussa edelleen Vaasan hallinto-oikeudessa käsitellyssä. TSME teki vuoden 2008 alussa aihesopimuksen

Gasumin ja Neste Oilin kanssa maakaasuputken rakentamisesta Turun kautta Naantaliin. Tavoitteena on rakentaa Turun seudulle vuoteen 2012 mennessä noin 240 MW:n teholla sähköä ja lämpöä tuottava maakaasuvoimalaitos.

TOIMINNAN JA HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN VUONNA 2008

Kaukolämmön käynnissäpidon systemaattisuutta kehitetään edelleen uuden kunnossapidon tietojärjestelmän avulla. Toimintaa kehitetään lisäksi konsernin sisäisten kumppanuussopimusten mukaisesti siten, että liiketoiminnan tarjoamat käyttö- ja kunnossapitopalvelut säilyvät kilpailukykyisinä suhteessa ulkopuolisiin palveluntarjoajiin. Myös henkilökunnan työhyvinvointiin ja jatkokoulutusmahdollisuuksiin panostetaan.

Lämmöntuotantolaitteistojen ympäristöystävällisyyttä ja turvallisuutta parannetaan edelleen mm. suunnittelemalla polttoainekuljetuksia mahdollisimman vähän ympäristöä häiritseviksi ja vähentämällä laitosten toiminnasta aiheutuvia meluhaittoja. Turku Energian Orikedon biolämpökeskuksen toisen kattilan kielteistä ympäristölupapäätöstä koskeva valitus oli vuoden lopussa edelleen käsitellyssä Vaasan hallinto-oikeudessa.

ULKOVALAISTUSOSAAJAT MUKANA TIEHALLINNON SUURURAKASSA

Turku Energian Urakointipalvelut on vuosina 2006–2007 ollut mukana Tiehallinnon Turun tiepiirin tievalaistuksen uusinturakassa. Urakassa uusittiin ja tarkastettiin valtaosa Lounais-Suomen 71 kunnalta Tiehallinnon kunnossapitovastuulle siirtyneen tiestön tievalaistuksesta. Haastavassa projektissa Urakointipalvelut on tähän mennessä usinut valaisimia, puuja metallipylväitä sekä niihin liittyviä kaapelointeja 32 kunnan alueella.

YHTEISKUNTAVASTUU 2007

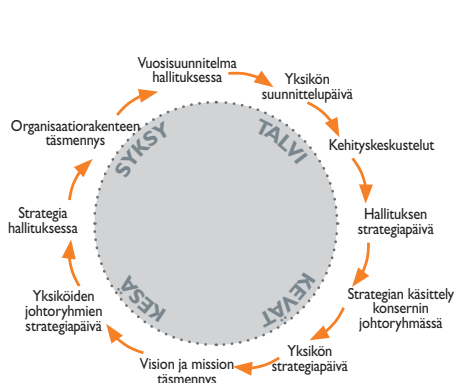
**SOSIAALISTA, TALOUDELLISTA JA EKOLOGISTA VASTUUNKANTOA
VARSINAIS-SUOMEN JA MAAILMAN TILASTA.**

Turku Energia on Varsinais-Suomen johtava energiayhtiö, jonka toiminnan vaikutukset ulottuvat laajalle alueelle. Toiminta-ajatuksemme mukaan tuomme energian asumiseen, elämiseen ja yrittämiseen. Yhteiskuntavastuullista toimintaamme ohjaa vahva arvopohja, jonka kivijalkoja ovat ympäristömyötäisyys, toimintavarmuus, kannattavuus, asiakastyytyväisyys ja haluttavuus työnantajana.

Turku Energian yhteiskuntavastuuraporttia tehdään energiayrityksen näkökulmasta. Raportissa on huomioitu energian tuotanto, hankinta ja jakelu sekä energia-alan verkosto- ja ulkovalaistusurakointi yhteiskuntavastuun kolmen pilarin näkökulmasta. Turku Energia oli ensimmäisten yhteiskuntavastuusta raportoineiden energiayritysten joukossa julkaistessaan ensimmäisen raporttinsa vuonna 2002. Vuoden 2007 raportti on osa yhtiön vuosikertomusta. Tavoitteemme on kertoa yhdessä vuosiraportissa, kuinka toimintamme vuonna 2007 toteutti yhteiskuntavastuun taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristöllisen osa-alueen periaatteita.

YHTEISKUNTAVASTUU OSANA JOHTAMISJÄRJESTELMÄÄ

TURKU ENERGIAN JOHTAMISJÄRJESTELMÄN VUOSIKELLO

TURKU ENERGIAN YHTEISKUNTARAPORTIN KATTAVUUS

Raportti kattaa koko emoyhtiön sekä tytäryhtiöiden Turku Energia Sähköverkot Oy:n ja Turun Seudun Kaukolämpö Oy:n toiminnan vuonna 2007. Raportti ei kata Turku Energian muita tytäryhtiöitä. Ympäristömittareiden osalta raportoidaan oman toiminnan ympäristövaikutukset milloin toisin ei ole ilmoitettu. Raportti noudattaa mahdollisimman pitkälle Global Reporting Initiative (GRI) uusittuja G3-suosituksia, mutta kaikilta osin suositusten mittareita ei ole tarkoituksenmukaista Turku Energian toiminnan luonne huomioiden raportoida. Tunnuslukujen laskenta perustuu talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiin sekä sertifioituun ISO 14001-ympäristöjärjestelmään. Talouden tunnusluvut perustuvat tarkastettuun kirjanpitoon ja tilinpäätökseen (tämän raportin s. 47-66). Raportin tiedot ovat vertailukelpoisia edellisen vuoden raportin kanssa. Turku Energia on julkaissut yhteiskuntavastuuraportin v. 2002, 2003, 2004, 2005, 2006 ja 2007. Raporttia ei ole varmennettu ulkopuolisen tahon toimesta.

TURKU ENERGIAN JOHTAMISJÄRJESTELMÄ

Turku Energiassa on käytössä sertifioitu johtamisjärjestelmä, johon kuuluvat toiminta-, ympäristö-, ja työturvallisuusjärjestelmät (standardit ISO 9001:2000, ISO 14001:2004 ja OHSAS 18001). Järjestelmään kuuluvat sisäiset ja ulkoiset auditoinnit sekä johdon katselmus vuosikellon mukaan. Johtamisjärjestelmää sovelletaan kaikilla organisaatiotasolla erillisen vuosikellon mukaan.

Turku Energian johtamisjärjestelmä perustuu tasapainotettu tuloskortti -malliin (BSC, Balanced Score Card), jonka tavoitteet on johdettu suoraan yhtiön visiosta ja strategiasta. Johtoryhmä seuraa ja analysoi säännöllisesti toiminnan kehitystä ja mittariston toimivuutta suhteessa yhtiön tavoitteisiin.

Tulospalkkiojärjestelmä on ollut käytössä Turku Energiassa jo vuodesta 1999. Sen tarkoituksena on motivoida henkilöstöä tavoitteiden saavuttamisessa. Tulospalkkiojärjestelmä perustuu konsernin yhteisten mittareiden lisäksi yksikkökohtaisiin täydentäviin tulostulostareihin. Tulospalkkiojärjestelmä täsmennetään vuosittain vastaamaan konsernin strategisia tavoitteita. Turku Energiassa koko henkilöstö kuuluu tulospalkkiojärjestelmän piiriin.

YHTEISKUNTAVASTUUN PILARIT OSANA TURKU ENERGIAN TOIMINTAA

YHTEISKUNTAVASTUUN JOHTAMINEN

Yhteiskuntavastuu – vastuullinen toiminta sidosryhmiä kohtaan – on pysyvä osa Turku Energia konsernin arvoja, toimintastrategiaa, johtamista ja jokapäiväistä työtä. Yhtiön yhteiskuntavastuupolitiikan mukaisesti taloudellista, sosiaalista ja ympäristövastuuta kehitetään määrätietoisesti. (Politiikan periaatteet löytyvät osoitteesta www.turkuenergia.fi/Tietoa_konsernista.) Sertifioitu johtamisjärjestelmä tukee toiminnan systemaattisuutta.

Turku Energiassa on vuodesta 2002 alkaen toiminut eri yksiköiden edustajista koottu työryhmä, jonka tehtävänä on yhteiskuntavastuun käytännön toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus sovitun vuosikellon mukaisesti.

Vuoden 2007 yhteiskuntavastuusuunnitelman päämäärät olivat yhteiskuntavastuullisuuden lisääminen omassa yhtiössä, sen varmistaminen toimintaketjussa sekä vuoropuhelun lisääminen sidosryhmien kanssa. Päämääriin kuuluvat tarkemmat tavoitteet ja toimenpiteet, nimetyt vastuuhenkilöt vastaavat toimien toteutuksesta. Suunnitelmasta saatiin v. 2007 aikana toteutettua noin kaksi kolmasosaa. Suunnitelma päivitetään vuosittain.

Yhteiskuntavastuun asiat ovat pysyvästi mukana myös konsernin johtoryhmän sekä yksiköiden johtoryhmien kokousten asialistoilla. Lisäksi konsernilla on erilliset ohjelmat ympäristö- ja työsuojeluasioihin. Vastuullisuuteen liittyviä kansainvälisten suositusten mukaisia mittareita seurataan ja raportoidaan vuosittain.

Kuvaus raportin kattavuudesta suhteessa GRI/G3-suosituksiin löytyy vuosikertomuksen takaliepeestä.

SOSIAALINENVASTUUN TURKU ENERGIAN SIDOSRYHMÄT

Sidosryhmien odotukset auttavat meitä parantamaan toimintaamme. Turku Energian toiminta koskettaa muodossa tai toisessa lähes jokaista turkulaista. Toimintamme vaikutukset ulottuvat luonnollisesti myös kaupungin rajojen ulkopuolelle. Toiminnallamme on suoria ja välillisiä vaikutuksia lukuisiin eri sidosryhmiin, eikä ole poikkeus että toimintamme vastuullisuutta arvioidaan samaan aikaan monesta eri näkökulmasta.

Avoin ja kaikkia osapuolia palveleva sidosryhmätyö edellyttää jatkuvaa vaalimista. Jokaista suhdetta on mahdollista parantaa, ja siksi tavoitteemme on lisätä avointa ja aktiivista vuorovaikutusta eri sidosryhmien edustajien kanssa. Sidosryhmien laajaan verkostoon kuuluvat asiakkaat, tavaroiden ja palveluiden toimittajat, viranomaiset, järjestöt ja muut energiayhtiöt, omistaja, oppilaitokset, media ja suuri yleisö.

ENSIMMÄISTÄ SIDOSRYHMÄTUTKIMUSTA HYÖDYNNETTIIN

Turku Energia teki v. 2006 yhteistyössä Turun kaupakorkeakoulun kanssa ensimmäisen kattavan sidosryhmätutkimuksen, jonka tavoitteena oli kartoittaa yksiköiden nykyisiä yhteistyömuotoja ja sujuvuutta eri sidosryhmien kanssa. Tutkimuksen tuloksia on käytetty muun muassa uuden viestintätoiminnon, viestintästrategian ja vuosittaisen sidosryhmätyön

TURKU ENERGIAN ULKOISET SIDOSRYHMÄT 2007

Sidosryhmä	Nykyinen vuorovaikutus	Mittarit
Yksityisasiakkaat	Asiakassuhdeviestintä Energiaonline.fi Valopilkku-asiakaslehti Internet-sivut	Asiakastytyväisyystudkimukset Palautteiden määrä ja laatu Internet-sivujen käyttö
Yrityisasiakkaat	Nimetyt yhteyshenkilöt, Energiaopiiri-tiedote, tilaisuudet Raportteri, Online-palvelut	Markkinaosuuksien kehitys myynnin kehitys
Tavaroiden ja palvelujen toimittajat	Palaverit, yhteistyösopimukset toimittaja-arvioinnit	Yhteistyökumppaneiden määrän ja laadun seuranta, ostojen kehitys Arviointien tulokset
Viranomaiset, valtion ja kunnan viranomaiset, alan järjestöt muut energiayhtiöt	Yhteistyö ja osallistuminen Yhteistyö eri tutkimushankkeissa Raportointivelvollisuus	Kontaktien ja yhteistyön määrä
Omistaja, hallintokunnat	Säännöllinen yhteydenpito omistajiin, kokoukset, raportointi Hallintokuntien kanssa jatkuvaa yhteistyötä eri hankkeissa	Liikevoitto, sijoitetun pääoman tuotto, toiminnan yhteiskunta-vastuullisuus
Koulut, korkeakoulut oppilaitokset	Koululaisyhteistyö Energiaa Länsi-Suomessa, Energiaa tokaluokkaisille	Vierailijoiden määrä
Tiedotusvälineet, suuri yleisö	Lehdistötiedotteet vuosiraportit	Jatkuva mediaseuranta Esmerk-raporttien vertailut

SPONSOROINTIKOhteet VUONNA 2007

Urheilu	37 %
Kulttuuri	25 %
Tapahtumat	12 %
Lapset ja nuoret yhteensä	11 %
Ympäristö	9 %
Yleishyödyllinen	6 %

TURKU ENERGIA MAKSOI JÄSENMAKSUJA VUONNA 2007 SEURAAVILLE YHDISTYKSILLE:

- Veronmaksajien Keskusliitto
- Turun Kauppakamari
- Sähkötarkastusyhdistys
- Suomen Bioenergiayhdistys
- Turunmaan Sähköyhdistys
- Sähköenergialiitto
- Ympäristöjohtamisen yhdistys
- Työterveyslaitos
- Energiateollisuus
- Sähkölaitosjohtajat
- Green Know-How Turku
- Suomen Punainen Risti
- Nord Pool Finland
- Finnish Business & Society FiBS

suunnittelussa. Yhteistyökumppaneille sidosryhmätutkimus uusitaan syksyllä 2008.

Sidosryhmätutkimuksessa tehdyn analyysin mukaan Turku Energian sidosryhmätyön vahvuksia ovat sisäinen kehityshalu sekä tavanomaisten, tiedottamis pohjaisten viestintämuotojen vahvuus ja systemaattisuus. Sen sijaan suhteelliseksi heikkouksiksi määriteltiin kaksisuuntaisen sidosryhmädialogin kehittämättömyys sekä se, että saadun sidosryhmäpalautteen käsittely joissain tapauksissa viivästyy.

Tavoitteemme on suunnitelmallisesti lisätä vuorovaikutusta eri sidosryhmien kanssa siten, että vuorovaikutus koetaan hyödyttäväksi molempien osapuolten näkökulmasta. Sidosryhmätutkimus uusitaan vuoden 2008 aikana, jonka tulosten lisäksi sidosryhmätyötä tulee ohjaamaan Turku Energian vuonna 2008 uusittava viestintästrategia.

YRITYSMIELIKUVAN KEHITTÄMISTÄ SEURATAAN VUOSITTAIN

Turku Energia osallistuu vuosittain Taloustutkimuksen tekemään Turku Tänään -tutkimukseen, jossa tutkitaan 25:tä Varsinais-Suomen suurinta yritystä koskevia mielikuvia laajan yleisön keskuudessa (15–79 vuotiaat miehet ja naiset). Tutkimuksen mukaan Turku Energian tuntee neljä viidestä Turun seudun asukkaasta. Yleisarvosanaasteikolla 4–10 mitattuna yli puolet antaa Turku Energialle yleisarvosanaksi vähintään 8. Parhaita arvioita Turku Energia saa muiden yritysten tapaan tuotteiden/palvelujen laadusta. Myös taloudellisesta tilasta, tulevaisuudennäkymistä, merkityksestä työllistäjänä, johdon pätevydestä ja näkymisestä julkisuudessa saadut arviot ovat voittopuolisen myönteisiä. Sen heikoin mielikuva tekijä, kiinnostavuus työnantajana, jakaa kuluttajien mielipiteet jokseenkin tasan. Turku Energia sai kaikkien tutkittujen yritysten keskiarvoa parempia arvioita kaikista tekijöistä lukuun ottamatta sen merkitystä työllistäjänä. Se sijoittuu parhaiten vertailuryhmässä yhteiskuntavastuun kantamisessa (sijoitus 4.); heikoimmin taas merkityksessä työllistäjänä (sijoitus 16.).

SPONSOROINTI

Turku Energia saa vuosi vuodelta enemmän sponsorointiehtotuksia niin paikallisilta kuin kansallisiltakin tahoilta. Sponsoroitavan kohteen valinnassa painotetaan Turku Energian kannalta tärkeitä tekijöitä, jotka ovat konsernin ja haki-
jan jakaman yhteisen arvomaailman lisäksi yhteiskuntavastuullisuus, paikallisuus sekä lasten ja nuorten huomioiminen toiminnassa. Turku Ener-

gian sponsorointia ohjaa sponsorointipolitiikka, ja koko konserni sponsorointiyhteistyön hallinnointi ja suunnittelu on keskitetty konsernin viestintätoimintoon.

Valitsemme seuraavan vuoden sponsorointi- ja yhteistyökohteet edeltävän vuoden kesällä. Jotta kohtelisimme kaikkia hakijoita tasavertaisesti, emme ota uusia kohteita kesken kauden. Ennaltamäärittelyllä sponsorointikohteiden valintamenettelyllä haluamme taata, että kaikki hakemukset tulevat tasavertaisesti käsitellyksi. Turku Energian sponsorointityötä ohjaa pitkäjänniteisyys ja erityisesti pitkäaikaiset sponsorointi- ja yhteistyösopimukset ovat osoittautuneet molempia osapuolia hyödyttäväksi ratkaisuksi.

Merkittävimpiä Turku Energian sponsorointikohteista vuonna 2007 olivat Turun Palloseura, Pidä Saaristo Siistinä Ry, Ruisrock, Turun Musiikkijuhlat ja Paavo Nurmen kisat. Lisäksi sponsorointikohteisiimme kuului lukuisia pienempiä paikalliskohteita ja -tapahtumia.

TUTKIMUSHANKKEET

Turku Energia on mukana oman toimialansa tutkimus- ja kehityshankkeissa. Vuonna 2007 osallistuimme mm. MS Safety ja VASARA -nimisiin tutkimushankkeisiin.

MS Safety

Turku Energia Sähköverkot on mukana kaksivuotisessa MS Safety -hankkeessa. Se on Tekesin, Teknologikeskus Hermia Oy:n, Työterveyslaitoksen, Säteilyturvakeskuksen ja energiayhtiöiden yhteinen projekti liittyen muuntamoiden magneettikenttien laskentamallien kehittämiseen ja muuntamon suunnitteluohjeen määrittämiseen. Hanke on jatkoa Energiateollisuuden v.2005–2006 vetämälle Transcat-tutkimushankkeelle ja molemmat hankkeet ovat olleet hyödyllistä valmistautumista tulevaan Työntekijädirektiiviin 2004/40/EY.

VASARA-hanke

VASARA-hanke on ollut pilottihanke Varsinais-Suomessa, jonka tavoitteena on ollut tehostaa viranomaisten yhteistoimintaa häiriötilanteissa siten, että pelastustoimen käytettävissä on sekä eri viranomaistahojen että yritysten edustama asiantuntija-apu ja tiedonvaihtokanavat. Turku Energia on osallistunut kaksivuotiseen hankkeeseen antamalla omat riskianalysitietonsa ja tiedottamalla omat näkemyksensä toimintatapojen kehittämistarpeista häiriötilanteisiin varautumisessa ja torjuntatoimissa.

SOSIAALINEN VASTUU VASTUU ASIAKKAILLEMME

Turku Energia tuo energian asiakkaidensa elämiseen, asumiseen ja yrittämiseen kilpailukyysisesti, toimintavarmasti, kannattavasti ja ympäristöystävällisesti. Päivittäisen asiakaspalvelumme ykköstavoite on tarjota asiakkaidemme erilaisiin tarpeisiin soveltuvia vaivattomia ja luotettavia energiapalveluita. Lisäksi panostamme energiankäytön neuvontaan.

ASIAKSRAKENNE

Turku Energia tarjoaa asiakaslähtöisiä energia-palveluita kotitalouksille, yrityksille ja yhteisöille. Siinä missä sähkönsiirron ja kaukolämmön asiakkaat sijaitsevat pääosin Turun kaupungin alueella, koostuu sähkömyynnin asiakaskunta henkilö- ja yritysasiakkaista kautta maan. Urakointiliiketoiminnan pääasiakkaita ovat Turku Energia Sähköverkot Oy ja Turun kaupunki sekä Turun tiepiiri ja sähköurakoitsijat. Tarkempaa tietoa eri liiketoimintojen asiakasrakenteesta on kunkin yksikön omassa liiketoimintakuvauksessa.

ASIAKASPALVELU SÄHKÖISTYY

Panostamme sähköisen asiakkuudenhallinnan kehittämiseen, ja vuoden 2007 aikana sekä sähkömyynnin ja -siirron että kaukolämmön asiakaspalvelujärjestelmän uudistus eteni rivakasti. Uudistus koskee sekä sisäistä asiakkuudenhallintaa, että asiakkaiden internetissä käyttämiä EnergiaOnline-verkkopalveluita. Uusi järjestelmä otetaan käyttöön sähkönsiirron osalta keväällä 2008 aikana ja kaukolämmön osalta vuoden 2009 alussa. Vähintään yhtä merkittävää on henkilökohtainen asiakaspalvelu sekä Turku Energian asiakaspalvelupisteessä että asiakkaiden omassa käyttöpaikoissa.

Tällä hetkellä yksityisasiakkailla suunnatussa EnergiaOnlinessä voi vaivatta hoitaa keskeiset sähkönsiirron liittyvät asiat, mm. selata ja maksaa sähkölaskuja, ilmoittaa mittarilukeman, päivittää yhteystietojaan ja tarkastella lukemajärjestelmää. Yritysasiakkaiden käytössä on sähköinen Raportteri-palvelu, jossa yritysasiakkaat voivat seurata sähkönkulutustaan jopa tuntipohjaisesti.

Lämpöenergian palveluihin kuuluu kaukolämmön, -kylmän ja höyryn asiakaspalvelu, laskutus, raportointi, energiamittaukset ja asiakaslaite-tarkastukset. Sähkönsiirron ja -siirron asiakaspalvelu koostuu eri osa-alueiden parissa työskentelevistä henkilöistä. Asiakasneuvojat huolehtivat sopimusten, laskutuksen ja maksuvalvonnan sekä energiayhtiöiden välisen tiedonvälityksen palveluista sekä puhelimitse että henkilökohtaisesti palvelupisteessä. Asiakkailta saatua palautetta on kuluvana vuonna hyödynnetty erityisesti määri-

teltäessä uuden asiakaspalvelujärjestelmän ominaisuuksia.

Myynnin asiakaspalvelun lisäksi asiakkaiden käytössä on sähkönsiirron ja -liittymisasioiden tekninen neuvontapuhelin sekä energianjakelun ympärivuorokautinen vikapäivystys.

ASIAKASTYYTYVÄISYYTTÄ SEURATAAN JATKUVASTI

Turku Energian arvoihin kuuluu asiakastyytyväisyys, jota vaalitaan ja parannetaan jatkuvasti sekä ulkoisen että sisäisen palautteen perusteella. Merkittävä asiakastyytyväisyysluotain on neljä kertaa vuodessa toteutettava, noin 800 hengen vuosiotokseen perustuva asiakaskysely. Tyytyväisyyttä mitataan puhelinhaastattelussa kokonaisuutyytyväisyyden lisäksi kymmenen muun tekijän osalta, joita ovat mm. toiminnan luotettavuus, asiakaspalvelun sujuvuus, laskujen virheettömyys ja selkeys sekä asiakastiedottaminen.

Vuoden 2007 asiakastyytyväisyystekijöiden keskiarvo oli 3,77 (2006: 3,88). Parhaimmat arvot saivat Turku Energia sai asiakkailtaan laskujen virheettömyydestä (4,31), toiminnan yleisestä luotettavuudesta (4,22) ja henkilökunnan ystävällisyydestä (4,00). Vuoden aikana yleisesti kohonnut sähkönsiirron hintataso laski asiakkaiden tyytyväisyyttä energian hintaa kohtaan (3,01) erityisesti alkuvuoden tutkimuksessa. Tutkimuksessa kerätään lisäksi avointa asiakaspalautetta ja kysymyksiä, jotka käsitellään välittömästi asiakaspalvelussa. Tutkimuksen arvosteluasteikko oli 1–5.

Turku Energia osallistui myös Adato Energian Innolink Researchilla teettämään jokavuotiseen energiayhtiöiden palvelututkimukseen, jossa tutkittiin vastaajien odotuksia energiayhtiöistä ja yhtiön onnistumista suhteessa odotuksiin. Tutkimuksen mukaan 22 prosenttia vastaajista suosittelisi varmasti ja 63 prosenttia melko varmasti Turku Energiaa läheisilleen. Parhaat mielikuvarviot liittyivät luotettavuuteen ja toimintavarmuuteen. Kehitettäviä tekijöitä, joissa vastaajien odotukset olivat korkeampia kuin kokemukset Turku Energian toiminnasta, olivat laskujen ymmärrettävyys, tiedonsaanti sähkönsiirto- ja kaukolämmön neuvonta, vikojen korjausnopeus ja henkilöstön tavoitettavuus.

**Asiakslupauksemme:
Helppo ostaa –
helppo käyttää**

Toimitamme asiakkaillemme luotettavasti hinnaltaan kilpailukykyistä ja ympäristöystävällisesti tuotettua sähköä, kaukolämpöä ja -kylmää.

Neuvomme asiakkaitamme käyttämään energiaa ja siihen liittyviä palveluita tehokkaasti, turvallisesti ja vastuullisesti.

TUTUSTU

Turku Energian sähköiseen asiakaspalveluun osoitteessa

www.energiaonline.fi

TIIVISYHTEYDENPITO ASIAKKAIDEN KANSSA

Turku Energia on yhteydessä asiakkaisiinsa sekä henkilökohtaisesti että www-sivujen, asiakastiedotteiden ja asiakaslehden välityksellä. Asiakaspalvelu ja viestintä erityisesti internetissä lisääntyy jatkuvasti, ja siksi kehitämme jatkuvasti www-sivujemme ja EnergiaOnline-palvelujen toimivuutta ja helppokäyttöisyyttä.

Asiakaspalautetta voi antaa sekä suoraan maksuttomaan palvelunumeroomme että verkossa www-sivujen ja EnergiaOnlinen kautta. Asiakaspalautekanavien monipuolistaminen on tasoittanut asiakaspalvelun ruuhka-aipeja ja helpottanut asiakkaan yhteydenottoja. Asiakaspalautteet ja reklamaatiot käsitellään viivytyksettä, jotta mahdolliset ongelmat ja avoimet kysymykset saadaan ratkaistuksi mahdollisimman pikaisesti. Toimintaa, tuotteita ja palveluita koskevat reklamaatiot käsitellään tapauskohtaisesti. Asiakastytyväisyyttä ja -palautetta koskevat asiat käsitellään kunkin yksikön palaverissa.

SÄHKÖ ON TURVALLISTA – OIKEIN KÄYTETTYNÄ JA ASENNETTUNA

Sähköturvallisuus korostuu sekä sähkönkäytössä, sähköasennuksissa ja sähkönsiirrossa. Puhelimitse tapahtuvan teknisen neuvontapalvelun lisäksi Turku Energia informoi säännöllisesti sähkötur-

vallisuuden ja energiatehokkuuteen liittyvistä seikoista www-sivuillaan, asiakaslehdessään ja erilaisissa tapahtumissa. Lisäksi tarjoamme mm. varmennus- ja määräaikaistarkastuksia, sähköturvallisuusnormien tulkintaa, turvatarkastuksia, sähkötoiden valvontaa sekä sähköpalojen syyn-tutkimaa. Tarjoamme Turvatekniikan keskuksen (Tukes) valtuuttaman tarkastajan palveluita.

YKSITYISYHDEN SUOJA

Turku Energian toimintatavat noudattavat henkilötietosuojaa koskevia määräyksiä ja asetuksia. Asiakastietoja käsitellään ja säilytetään tietoturvallisesti, jolloin taataan asiain luottamuksellisuus ja yksityisyydensuoja. Asiakastietoja käytetään ainoastaan asiakassuhteen hoitoon eikä niitä luovuteta edelleen ilman asiakkaan suostumusta. Poikkeuksena tästä on ainoastaan S-Bonusen laskemista varten SOK:lle luovutetut sähkön myyntituotteen tiedot, joiden luovuttamisen asiakas on erikseen hyväksynyt.

Turku Energian internetissä tarjoamat EnergiaOnline-palvelut on suojattu SSL-yhteyttä käyttämällä. SSL-yhteyksikäytäntö salaa tietoliikenteen siten, että ulkopuolinen tarkkailija ei yhteyttä seuraamalla pysty näkemään käyttäjän ja Turku Energialle välillä välitetyjä tietoja.

Turku Energian Timo Juhala neuvoo sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä Super Turun Messuilla elokuussa 2007.

SOSIAALINEN VASTUU

ENERGIAN TOIMITUSVARMUUS JA RIITTÄVYYS

Turku Energian toimintavarmuus perustuu henkilöstön osaamiseen ja ammattitaitoon sekä energian tuotanto- ja jakelujärjestelmien kehittämiseen ja suunnitelmalliseen ylläpitoon. Verkostoihin tehdyillä panostuksilla huolehditaan sähkön- ja lämmöntoimitusten korkeasta luotettavuudesta. Väistämättömien häiriötilanteiden nopeaan poistamiseen varaudutaan riittävällä henkilöstö- ja kalustoresursseilla vuoden kaikkina tunteina.

Energiahuolto on valtioneuvoston huoltovarmuuden yleisistä tavoitteista antaman päätöksen (VNp 350/2002) painopistealoja. Turku Energia huolehtii osaltaan energian toimitusvarmuuden takaamisesta. Sähkönverkkotoiminnassa ja lämmöntoimituksissa keskeytyksiin on varauduttava jatkuvasti henkilö-, kalusto- ja varaosaresurssein, valmiussuunnittelulla ja henkilöstön koulutuksella. Säätekijät ja monet ulkopuoliset tahot aiheuttavat energianjakeluun häiriöitä käyttövarmuuden eteen tehdyistä panostuksista huolimatta. Myöskään teknisiiin järjestelmiin kuuluvista vikatapahdumista tai kolmannen osapuolen toimista aiheutuvista keskeytyksistä ei ole mahdollista päästä kokonaan eroon.

SÄHKÖN SIIRRON LUOTETTAVUUS

Turku Energian sähkösiirron luotettavuus oli vuonna 2007 erinomainen, keskimääräinen keskeytysaika asiakasta kohden oli vain 17 minuuttia. Viimeisen kymmenen vuoden aikana sähkönjakelun keskeytysaika on ollut keskimäärin noin 30 minuuttia/asiakas. Verkon huolto- ja rakennustöiden vuoksi järjestetyt ja etukäteen suunnitellut keskeytykset selittävät keskeytysajasta noin puolet. Tunnuslukumme sijoittuvat hyvin vertailusmaiden vastaavien verkonhaltijoiden kanssa.

Noin puolella asiakkaistamme ei ollut vuoden aikana yhtään keskeytystä. Keskeytykset koskivat noin 34 000 asiakasta, ja näistä noin 55 prosentilla esiintyneen keskeytyksen pituus oli alle 3 minuuttia. Pisimmillään yksittäinen keskeytys kesti hieman alle kymmenen tuntia.

SÄHKÖVERKOSTON KUNNOSSAPITO

Verkon kunnossapidon suunnitelmallisuuteen ja kattavuuteen on panostettu viime vuosina merkittävästi. Koko puupylväskantamme on lahotarkastettu viimeisen viiden vuoden aikana ja tulosten perusteella tehdään tarvittavat pylväiden vaihdot. Osallistumme aktiivisesti kaapeliverkon kunnonvalvontamenetelmien kehittämiseen ja kokeiluun. Verkon valvonnassa on uutena vian selvitystä nopeuttavana keinona otettu käyttöön automaattinen mittauksiin perustuva vianpaikannus.

Verkkovalvomomme toimii keskeytyksestä 24 tuntia vuorokaudessa. Vikanumeromme 0800 02001 palvelee asiakkaitamme ympäri vuorokauden. Häiriötilanteista tiedotamme sähköpostitse paikallisille tiedotusvälineille ja alueellisille toimijoille sekä seuraavana työpäivänä Turku Energian www-sivuilta löytyvät tarkemat tiedotteet häiriöstä osoitteesta www.turkuenergia.fi >Yksityisasiakkaat >Sähkönjakelun keskeytykset.

KAUKOLÄMPÖTOIMITUSTEN VARMISTAMINEN

Kaukolämmön toimitusten varmuus oli vuonna 2007 erinomainen, keskeytysajan ollessa noin 1 tunti 30 minuuttia asiakasta kohti. Toimituskatkoja aiheuttavat sekä verkoston että tuotannon ongelmat sekä uusien asiakkaiden liittäminen. Suunnitellut toimituskatkokset ajoitetaan siten, että niistä koituisi asiakkaalle mahdollisimman vähän häiriötä. Kaukolämmöntoimituksen keskeytyksistä suurin osa ei aiheuta häiriötä asiakkaalle, sillä suunnitellut katkokset ovat kestoltaan lyhyitä. Verkostovaurioita oli 25 vuonna 2007.

Kaukolämpöverkkoa ja tuotantolaitoksia suunnitellaan, rakennetaan ja käytetään siten, ettei yksittäinen vika verkossa tai laitoksessa estä kaukolämmöntoimintaa pitkäksi aikaa. Myös tehon riittävyys varmistetaan rakentamalla uusia laitoksia, jottei edes suurimman hankintalähteen vikaantumisen johda asiakkaalle asti tuntuvaan häiriöön. Vikatilanteiden selvittämiseksi tarvittavat henkilöresurssit ovat käytössä ympäri vuoden. Kaukolämpöverkon ja -tuotantolaitteistojen toimintaa valvotaan kaikkina vuorokauden aikoina.

Käyttövarmuuden toteutuneita ja tulevia kehittämistoimenpiteitä:

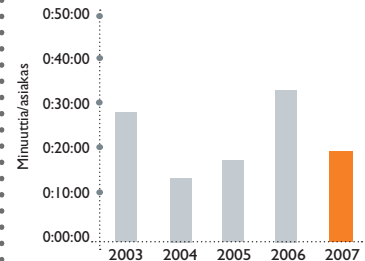
- Uusia rengasyhteyksiä mm. Urusvuoren alueella
- Kaukokäyttö- ja raportointijärjestelmän kehittäminen
- Käyttöhenkilöstön koulutus ja valvomoiden yhteistyön parantaminen

SÄHKÖENERGIAN RIITTÄVYYS

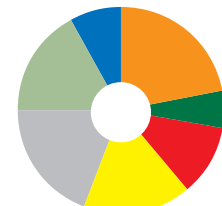
Suomen oma sähköntuotantokapasiteetti ei huippukulutustilanteessa riitä kattamaan kaikkea sähköntarvetta. Tuotannon riittävyyttä on pyritty turvaamaan mm. laa- timalla laki, jolla mahdollistetaan poistumisuhan alaisen lauhdevoimakapasiteetin käyttövalmiuden ylläpito vuoteen 2011 saakka. Turku Energia osallistuu tästä aiheutuviin kustannuksiin kantaverkon siirtopalvelumaksujen kautta.

Jos suuren kulutuksen aikana tuonti jostain syystä rajoittuisi, tai jos maan omassa sisäisessä sähköntuotannossa tai siirtoverkossa tapahtuisi merkittäviä vikaantumisia, olisi valtakunnan verkon tasapainon ylläpitämiseksi mahdollisesti turvauduttava sähköntoimituksen rajoituksiin. Turku Energia Sähköverkot Oy:n menettelytavat valtakunnallisessa tehopolutilanteessa määriteltiin vuoden 2007 aikana yhteistyössä kantaverkko-yhtiö Fingridin kanssa. Vakavassa tehopolussa Fingridin verkkokeskus pyytää rajoittamaan kulutusta, mikä Turun alueella toteutettaisiin alueellisia noin 2 tunnin pituisia keskeytysjaksoina. Asiakkaamme on tärkeysluokiteltu eri luokkiin ja yhteiskunnan toimivuuden kannalta kriittisimmät sähkön käyttöpaikat pyritään jättämään kokonaan rajoituskeskeytysten ulkopuolelle. Rajoituksia ei kuitenkaan voida toteuttaa asiakaskohtaisesti vaan alueittain, minkä vuoksi tehopolutilanteessa keskeytyksiä aiheutuisi myös monille liike-elämän kohteille.

SÄHKÖNJAKELUKESKEYTYSTEN KESTO KESKIMÄÄRIN ASIAKASTA KOHDEN 2003–2007

SÄHKÖKATKOSTEN AIHEUTTAJAT 2007

- Tuuli ja myrsky 22 %
- Ukkonen 6 %
- Eläimet 11 %
- Rakenneviat 17 %
- Verkonhaltijan toiminta 19 %
- Tuntematon 17 %
- Ulkopuoliset 8 %

TURUN SÄHKÖVERKOSTO 2007 sulkeissa maakaapelin osuus

Alueverkko 110 kV	59 (12) km
Keskijänniteverkko 10–30 kV	713 (447) km
Pienjänniteverkko 0,4 kV	1 606 (1017) km
Sähkö- ja kytkinasemia	17 kpl
Jakelumuntamoita	1 038 kpl
Jakokaappeja	2 633 kpl

SOSIAALINEN VASTUU HENKILÖSTÖ

Turku Energia on osaamisvaltainen organisaatio, jonka tuloksesta valtaosa perustuu työhön pitävien työntekijöiden ammattiosaamiseen sekä toimivaan yhteistyöhön niin sisäisten kuin ulkoistenkin asiakkaiden kanssa. Tästä syystä yksi merkittävimmistä Turku Energian lähi vuosien haasteista on osaavien työntekijöiden rekrytointi sekä osaamisen ja tietämyksen siirtäminen nuoremmille vanhempien työntekijöiden siirtyessä eläkkeelle.

Henkilöstön kehittämistä ohjaavat Turku Energian strategia, visio ja arvot, ja sitä ohjataan kolmevuotisella osaamisresurssien hallintaohjelmalla. Konsernin henkilöstöä kehitetään ja rekrytoidaan vastaamaan osaamistasoltaan markkinoiden muuttuvia vaatimuksia. Tavoitteenamme on, että olemme alan edelläkävijöitä Suomessa.

Energia-alan työehtosopimukset uudistettiin syksyn sopimuskierroksella siten, että kutakin henkilöstöryhmää – työntekijät, toimihenkilöt ja ylemmät toimihenkilöt – koskevat nyt omat Energiategollisuus ry:n työehtosopimukset. Uusien sopimusten soveltaminen aloitettiin 1.1.2008 ja niiden myötä otetaan käyttöön uudet palkkausjärjestelmät työntekijöiden ja toimihenkilöiden osalta.

HENKILÖSTÖPOLITIikka

Turku Energian henkilöstöpolitiikan tavoitteena on henkilöstön työhyvinvoinnin, motivoituneisuuden ja osaamisen kehittäminen johdonmukaista henkilöstöpolitiikkaa toteuttamalla. Myös uusien työntekijöiden rekrytointi on keskeinen osa Turku Energian henkilöstöpolitiikkaa.

HENKILÖSTÖJOHTAMINEN JA ESIMIESTOIMINTA

Turku Energiassa kehitetään vahvasti esimiestoimintaa, koska hyvällä esimiestyöllä tiedetään olevan suora yhteys henkilöstön hyvinvointiin. Esimiestyön kehittämisen tavoitteena on, että johtavassa asemassa toimivat henkilöt oppivat tuntemaan omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa esimiehenä, kehittämään omaa johtamistapaansa ja esimiestyötään sekä toimimaan rakentavalla tavalla erilaisissa haastavissa esimiestyöhön kuuluvissa tilanteissa. Yhtenä kehittämiskohteena vuoden aikana oli työsuohdejuridiikan osaaminen.

PALKITSEMINE

Konsernin palkitsemisjärjestelmä kattaa koko henkilöstön. Kokonaisvaltaisen palkitsemisen ja harkittujen kannustimien avulla Turku Energia houkuttelee uusia tulevaisuuden työntekijöitä sekä innostaa ja tukee osaltaan henkilöstön työtyytyväisyyttä. Palkitseminen tukee osaltaan

liiketoimintastrategiaa ja se on kiinteä osa johtamisjärjestelmää.

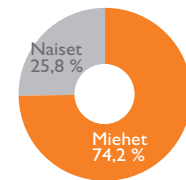
Konsernin keskeiset palkitsemiselementit ovat tehtävän vaativuuteen perustuva peruspalkka ja ns. henkilökohtaiset palkanosat. Tämän lisäksi koko henkilöstö on mukana tulospalkkiojärjestelmässä. Muita keskeisiä palkitsemiskokonaisuuteen liittyviä tekijöitä ovat mm. hyvät kehittymismahdollisuudet, joustavat työaikajärjestelyt ja työsuhteen pysyvyys. Vakituksia ja määräaikaista työntekijöitä kohdellaan yhdenmukaisesti. Eräät henkilöstöetuudet edellyttävät vähintään neljän kuukauden mittaista työsuohdetta. Palkkoja ja palkkioita maksettiin vuonna 2007 yhteensä 10,8 milj. euroa (10,4 milj. euroa) näistä tulospalkkioiden osuus oli 0,3 milj. euroa (0,3 milj. euroa).

KOULUTUS JA KEHITTÄMINEN

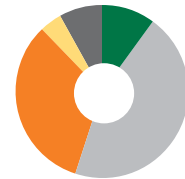
Osaamisen kehittämiseen panostetaan Turku Energiassa järjestelmällisesti. Tavoitteena on saavuttaa yhtiön strategian ja arvojen mukaiset tavoitteet osaavan ja motivoituneen henkilöstön avulla. Konsernin menestymisen edellyttämät ydinosaamiset on määritetty, ja niiden pohjalta määritellään yksikkö- ja toimintokohtaiset osaamistavoitteet. Tavoitteiden pohjalta nykyosaamisen ja osaamistarpeet todennetaan ja osaamista rakennetaan systemaattisesti sekä koko konsernin että liiketoimintojen näkökulmasta katsottuna. Vuosittain käytävässä kehityskeskustelussa alaisen ja esimiehen välillä määritellään jokaisen koulutustarpeet sekä pidemmällä että lyhyemmällä tähtäimellä.

Koulutuspäivien määrä henkilöä kohden oli vuonna 2007 keskimäärin 5,2 pv/hlö (5,9 pv/hlö). Koko organisaatiolle suunnattu, kunkin työntekijäryhmän omista tarpeista liikkeelle lähtenyt kolmevuotinen kehityshanke "Turku Energia Energisesti Eteenpäin" (TE₃-hanke) jatkui edelleen. Työhyvinvoinnin osa-alueisiin keskittyvän hankkeen koulutuskokonaisuudet ovat: esimiehestä valmentajaksi, onnistunut viestintä työyhteisössä sekä tukea omaan työhön. Koko henkilöstölle suunnatun koulutustilaisuuden valmentajana toimi tutkimusmatkailija Patrick "Pata" Degerman, joka antoi kokemusperäisiä vinkkejä oman elämän hallintaan. Vuoden aikana TE₃-koulutuspäiviä oli yhteensä 122 päivää.

HENKILÖSTÖN SUKUPUOLIJAJKAUMA 2007

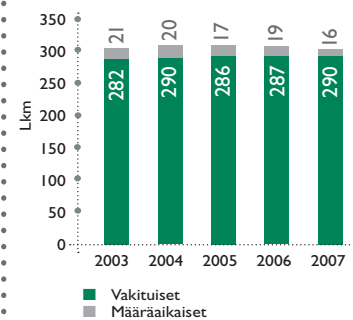

HENKILÖSTÖN KOULUTUSJAJKAUMA 2007

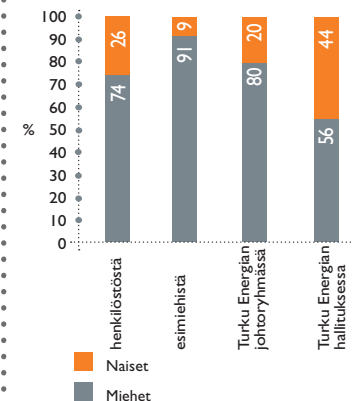

- Peruskoulu 10 %
- Ammatillinen koulutus 45 %
- Alempi teknillinen, kaupallinen tai tietotekniikan koulutus 33 %
- Ammattikorkeakoulututkinto tai alempi korkeakoulututkinto 4 %
- Korkeakoulututkinto 8 %

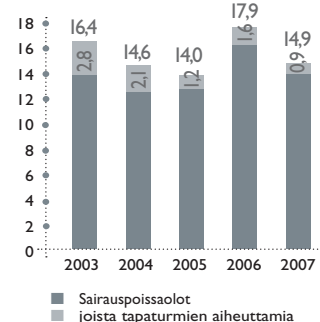
HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

SUKUPUOLIJAJKAUMA TYÖNTEKIJÄRYHMITTÄIN 2007

SAIRAUSSPOISSAOLOT 2003–2007 (pvä/hlö)

Uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönotto on edellyttänyt mittavaa koulutusta, yhteensä 548 päivää, ja sitä jatketaan myös vuoden 2008 aikana. Muita keskeisiä koulutusteemoja olivat työturvallisuus- ja ympäristöasiat, tekninen ammattikoulutus sekä tietotekniikkavalmiuksien parantaminen. Henkilöstön ammattitaitoa on laajennettu edelleen myös oppisopimuskoulutuksen avulla. Myös työnohjaukseen ja hiljaisen tiedon siirtämiseen luodaan systemaattisia toimintatapoja. Henkilöstön koulutukseen investoitiin keskimäärin 1 938 euroa/henkilö (2 151 euroa/henkilö).

Vakituisen työsuhteeseen rekrytoitiin vuoden aikana 11 henkilöä (10 henkilöä). Vastaavasti kuuden (10 henkilön) vakituinen työsuhte päättyi vuoden aikana – näistä viisi henkilöä (viisi henkilöä) jäi yhtiöstä eläkkeelle.

TYÖHYVINVOINTI JA TYÖTYTYVÄISYYS

Turku Energian pysyvä tavoite on nolla tapaturmaa. Konsernissa noudatetaan työhyvinvointistrategiaa, joka kattaa työterveys- ja turvallisuusasiat. Työhyvinvointistrategian mukaan yrityksen toiminta perustuu korkeaan osaamiseen ja sen toimialan luonteen vuoksi toiminnassa edellytetään erityisen korkeata turvallisuustasoa.

Henkilöstö on Turku Energian liiketoiminnan kehittymiselle ja jatkuvuudelle pääoma, jonka työhyvinvoinnista kannetaan vastuuta kaikilla organisaation alueilla. Turku Energiassa on asetettu keskeiseksi tavoitteeksi henkilöstön työhyvinvoinnin varmistaminen suunnitelmallisella ja pitkäjänteisellä toiminnalla.

Syksyllä järjestettiin johdon, henkilöstöhallinnon, työsuojeluvaltuutettujen, työterveyshuollon ja eri henkilöstöryhmien edustajien kanssa yhteinen työhyvinvointi-iltapäivä, jonka aikana etsittiin ja analysoitiin toimenpiteitä työhyvinvoinnin edistämiseksi. Työterveydenhoidon, työympäristön, työvälineiden ja koulutusmahdollisuuksien todettiin olevan hyvällä tasolla.

Eniten kehitystarpeita nähtiin esimiestyössä, jonka osalta toivottiin avointa tiedottamista ja henkilöstön mukaan ottamista prosessien kehittämiseen. Myös työroolien sisällöstä kaivattiin lisää keskustelua, jotta sekä esimiesten että henkilöstön odotukset tulevat selville. Henkilöstön työtyytyväisyyttä mitataan henkilöstötutkimusten avulla. Viimeisin henkilöstötutkimus tehtiin joulukuussa 2006. Vuonna 2007 henkilöstötutkimusta ei tehty koko konsernin tasolla. Kehityskeskustelut käytiin jokaisen työntekijän kanssa.

Henkilöstön omaehtoinen liikkuminen lisää työssä jaksamista ja viihtymistä. Vuonna 2007 henkilöstön tuettujen vakioliikuntavuorojen ja -paikkojen lisäksi otettiin käyttöön valtakunnalliset liikuntasetelit, jotka toimivat maksuvälineenä useimmissa liikuntapaikoissa. Työnantaja maksaa puolet liikuntasetelin nimellisarvosta. Työhyvinvointia edistetään myös muuta harrastus- ja virkistystoimintaa tukemalla. Suurimmat tapahtumat olivat toukokuussa järjestettävät "kevätkarkelot" ja pikkujoulujuhlat. Lisäksi Turku Energia osallistui mm. niska-hartiahieronnin kustannuksiin ja urheilukilpailujen osallistumismaksuihin. Harrastus- ja virkistystoimintaan käytettiin 169 euroa/henkilö (164 euroa/henkilö).

TYÖTERVEYS JA TURVALLISUUS

Turku Energian työterveyspalvelut hankitaan Suomen Terveystalo Työterveys Oy:ltä. Työterveyshuoltoon panostettiin vuonna 2007 keskimäärin 419 euroa/henkilö (422 euroa/henkilö). Tavoitteena on edelleen kehittää ennalta ehkäisevää toimintaa ja henkilöstön työkyvyn ylläpitoa. Tämä on näkynyt sairauspoissaolojen määrän vähenemisenä. Henkilöstön sairauspäivien lukumäärä 14,9 päivää/henkilö laski peräti 17 % vuoden 2006 tilanteesta.

Turku Energiassa on panostettu ennakoivaan työsuojeluun. Vuonna 2007 läheltä piti -raportteja tehtiin 74 kpl (67 kpl). Riskien arviointityö on säännöllistä ja koko henkilöstölle tehdään työterveystarkastukset säännöllisin väliajoin.

Työtaturmien lukumäärä vähenikin merkittävästi. Yli yhden päivän poissaoloon johtaneita työtaturmia oli vain 7 kpl (13 kpl). Suurin osa työtaturmista oli joko kompastumisia tai liukastumisia. Työtaturmataajuus miljoonaa työtuntia kohden oli konsernissa 15,7, mikä on lähes puolet pienempi kuin vuonna 2006. Poissaolopäiviä keskimäärin tapaturmaa kohti oli 3,3 päivää (6,0 päivää). Tulos on selvästi parempi toimialan keskiarvoon verrattuna.

Turku Energia on mukana Nolla tapaturmaa -foorumissa. On odotettavissa, että vuoden 2007 hyvän kehityksen ansioista tuleme saamaan foorumin tasoluokituksen III, jota vastaava sanallinen kuvaus on "suuntana maailman kärki".

Turku Energian työsuojelutoimikunta avustaa linjaorganisaatiota työsuojeluun liittyvissä toimenpiteissä ja suunnittelussa vuosittain laaditun työsuojelun ja työsuojelutoimikunnan toimintasuunnitelman mukaisesti. Toimikunta kokoontui

kuusi kertaa vuonna 2007. Näissä kokouksissa käsiteltiin mm. kaikki Turku Energian työtaturmat ja läheltä piti -tilanteet.

TASA-ARVO

Turku Energiassa sukupuoleen perustuva syrjintä ja eriarvoisuus on kielletty. Asiaa säätelevä tasa-arvosuunnitelma päivitetään vuosittain. Tasa-arvosuunnitelman mukaisen arvioinnin perusteella tasa-arvotilanne miesten ja naisten välillä on hyvä. Työtehtävien suhteen konsernissa on kuitenkin sukupuoleen liittyviä eroja. Ne liittyvät ensisijaisesti yhteiskunnassa perinteisesti vallitseviin koulutus- ja ammattitehtäviin. Teknisissä työtehtävissä toimiva on lähes poikkeuksetta mies ja vastaavasti asiakaspalvelutehtävissä toimiva on nainen. Pitkän tähtäimen kehityskohteina on naisten määrän lisääminen johtoryhmissä ja esimiestehtävissä. Konsernin johtoryhmään nimettiin joulukuussa kaksi naisjäsentä.

Konsernin yhteinen yhteistoiminnan neuvottelukunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Henkilöstöllä on edustaja sekä Turku Energia Oy:n johtoryhmässä että hallituksessa.

Ammattiyhdistyksiin järjestäytyneiden työntekijöiden määrää ei ole saatavissa, koska vain osan ammattiyhdistysmaksut peritään suoraan palkasta.

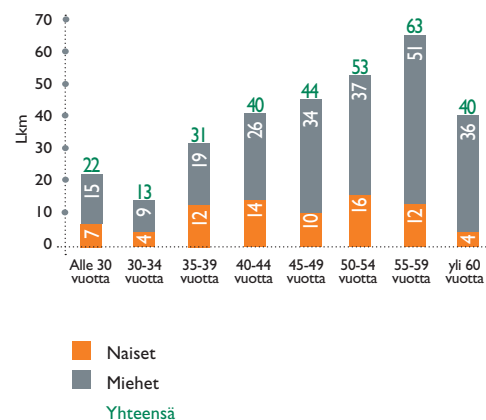
KESKEISET MITTARIT

Vuoden 2007 aikana Turku Energia -konsernin henkilöstökapasiteetti oli keskimäärin 298 henkilötyövuotta (298 htv). Henkilöstöä oli 31.12.2007 yhteensä 306 henkilöä (306 henkilöä), joista 290 (287) oli vakituisessa ja 16 (19) määräaikaikäisessä työsuhteessa. Osa-aikatyössä oli 24 (20) työntekijää. Henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2007 lopussa noin 48 vuotta 8 kuukautta (48 v 4 kk).

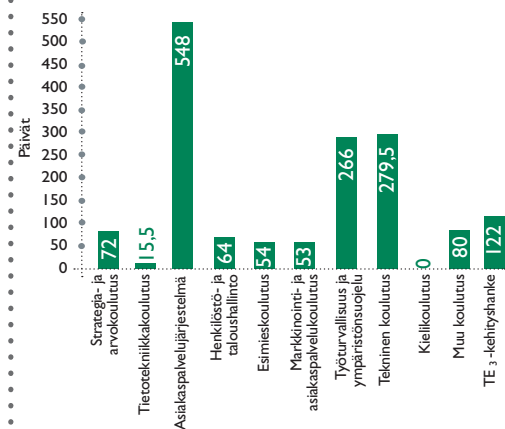
KESKEISIMMÄT HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT TAVOITTEET:

- Kehityskeskustelut käydään vähintään kerran vuodessa jokaisen työntekijän kanssa.
- Työhyvinvointia edistetään systemaattisesti, jotta sairauspoissaolojen määrä laskee energia-alan keskitasolle.
- Kehitämme aktiivisesti osaamista ja ammattitaitoa osaamisresurssien hallintamallin avulla
- Esimiehet johtavat tavoitteellisesti, kannustavasti ja oikeudenmukaisesti ja henkilöstön tuloksellinen työpanos palkitaan.
- Viestimme avoimesti ja ymmärrettävästi.

HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA 2007

HENKILÖSTÖN KOULUTUSPÄIVÄT AIHEALUEITTAIN 2007

VASTUUYMPÄRISTÖSTÄ

Turku Energian tavoitteena on minimoida oman energiantuotannon, -hankinnan, -jakelun ja loppukäytön välittömiä ja välillisiä ympäristövaikutuksia. Merkittävimmäksi energia-alaa koskettavaksi maailmanlaajuisesti ilmioiksi on noussut ilmastonmuutoksen torjunta. Vaikka energia-alan tuotanto- ja toimintatapojen muutokset ovat yleensä hitaita ja vaativat runsaasti valmistelua. Turku Energia on kehittänyt toimintaansa johdonmukaisesti ympäristömyötäisempään suuntaan. Tästä osoituksena on kattava usean vuoden tavoitteita sisältävä ympäristöohjelma, jota on noudatettu jo vuodesta 1998.

Turku Energia on lisännyt uusiutuvien energiamuotojen käyttöä kaukolämmön tuotannossa ja aikoo edelleen jatkaa valitsemallaan ympäristömyötäisellä tiellä. Lähes 60 % myydystä sähköenergiasta tuotetaan uusiutuvilla energialähteillä ja yli 80 % hiilidioksidivapaasti. Tuulivoiman myyjänä Turku Energia on maamme pioneereja. Hyötytuuliyhtiön kautta, ja vuonna 2008 tuulisähkön osuus myydystä sähköstä ylittää jo yhden prosentin rajan, kun keskiarvo Suomessa on 0,2 %.

Ympäristökysymyksiin voidaan viime kädessä vaikuttaa vain käytännön toimenpitein jokapäiväisessä ja paikallisessa toiminnassa. Turku Energia haluaa toimia varsinaissuomalaisena esimerkkinä ensiluokkaisesta ympäristömyötäisestä energialiiketoiminnasta.

YMPÄRISTÖJÄRJESTELMÄN TAVOITTEENA JATKUVA PARANTAMINEN

Turku Energialla on käytössä standardin ISO 14 001 vaatimukset täyttävä ja SFS-Inspectan sertifioima ympäristöjärjestelmä. Konserni noudattaa kaikkia ympäristönsuojelua koskevia lakeja, määräyksiä ja ympäristölupiin liittyviä ehtoja. Turku Energian ympäristöasioita koskevat periaatteet on kirjattu yhtiön hallituksen hyväksymään konsernin yhteiskuntavastuupolitiikkaan, joka sisältää myös sosiaaliseen ja taloudelliseen vastuullisuuteen liittyviä asioita. Ympäristöjärjestelmä auditoidaan ulkopuolisen arvioijan toimesta kaksi kertaa vuodessa. Vuoden 2007 auditoinnit tehtiin kesäkuussa ja marraskuussa. Kesäkuun auditoinnista tuli 1 lievä poikkeama, marraskuussa ei yhtään. Sisäisiä auditointeja pidettiin vuoden aikana 2 kpl, Tuotantopalveluissa ja Turku Energia Sähköverkot Oy:ssä.

Konsernin ympäristöpäämäärät ja -tavoitteet vuosille 2006–2008 löytyvät ympäristöasioiden hallintaohjelmasta ja ne koskevat konsernin kaikkia yksiköitä. Uusi ohjelma laaditaan kolmen vuoden välein ja sen toteutumista seurataan johdon katselmuksissa, johdon tietojärjestelmän kautta sekä yhteiskuntavastuutyöryhmän avulla (ks. taulukko).

Keskeisiä ympäristömittareita seurataan ja raportoidaan vuosittain. Tällaisia ovat mm. energiantuotantoon liittyvien päästöjen, polttoaineiden ja kemikaalien määrät, energian ja veden kulutus, hyöty-, ongelma- ja poltettavien jätteiden määrä, vahinkotilanteen sekä ympäristökulut, -tuotot ja -investoinnit.

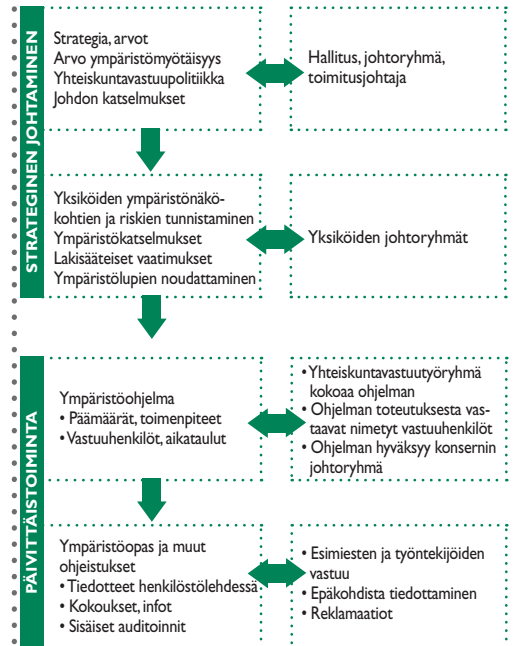
JATKUVAA YMPÄRISTÖVIESTINTÄÄ

Henkilökunnalle jaetaan vuosittain ympäristöoppaat, joissa kerrotaan uusimmat jätehuolto-ohjeet sekä toimintaohjeet vahinkotilanteiden varalle. Ympäristöasiat ovat vakioaiheena myös henkilöstölehtien Varaventiilin ja Venttiilin sivuilla, minkä lisäksi ajankohtaisista asioista tiedotetaan sähköpostitse, intranetin tiedotteilla tai ilmoitustauluilla. Energiasäästöviikolla järjestettiin henkilökunnan energiaseminaari, jossa kerrottiin ajankohtaisista vastuullisuuteen liittyvistä asioista.

Ympäristöasioista on viestitty sidosryhmille erillisen yhteiskuntavastuuraportin, asiakaslehti Valopilkun ja konsernin www-sivuston avulla (www.turkuenergia.fi/Tietoa_konsernista/Yhteiskuntavastuu). Yksiköt määrittelevät ympäristöriskeihin liittyvän koulutustarpeen vuosittaisen koulutus suunnitelman yhteydessä.

Turku Energia saa ympäristöasioihin liittyviä kyselyjä puhelimitse ja www-sivujen kautta. Kyselyt ovat kohdistuneet päästöjen määriin, uusiutuvien polttoaineiden osuuksiin ja yhteiskuntavastuuraporttiin. Ympäristöä koskevat asukkaiden reklamaatiot ja valitukset on käsitelty viivytyksettä ja ne ovat koskeneet pienjänniteverkon linjanraivaustöitä sekä Orikedon biopolttolaitoksen melua ja polttokaasujen puhtautta.

YMPÄRISTÖVASTUUN JALKAUTUS KÄYTÄNNÖSSÄ TURKU ENERGIASSA

TUTUSTU

Turku Energian yhteiskuntavastuupolitiikkaan osoitteessa

www.turkuenergia.fi > tietoa konsernista

TURKU ENERGIANYMPÄRISTÖOHJELMAN 2006-2008 EDISTYMINEN

toteutunut

ei toteutunut

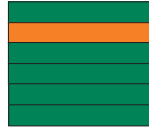
1. PÄÄMÄÄRÄ: KASVIHUONEKAASUJEN VÄHENTÄMINEN

1.1 Tavoite: Ympäristömyötäisten energiantuotantovaihtoehtojen kehittäminen

Toimenpiteet:

Osallistutaan osakkuusyhtiön kautta maakaasulaitosten rakentamiseen
Osallistutaan osakkuusyhtiön kautta Turun jätteenpolttolaitoksen rakentamiseen
Osallistutaan osakkuuden kautta tuulivoiman lisärakentamiseen
Kaukolämmön erillisverkkojen liittäminen runkoverkkoon
Kaukokylmän ja -lämmön yhteistuotannon kehittäminen Kupittaalla ja Biolaaksossa
Uuden lämpöpumpulaitoksen rakentaminen

TOTEUTUS

TILANNE 2008

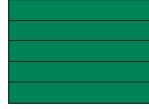
Puitesopimus tehty
Ympäristö lupaa ei olla saatu
Högsårasta lisää tuulivoimaa
Jatkuu 2008

Jatkuu 2008

1.2 Tavoite: Vähennetään henkilökunnan työmatkoihin ja ajoihin liittyviä ympäristöhaittoja

Toimenpiteet:

Jatketaan yhtiön autojen uusimista keskimäärin 10 % /a
Järjestetään turvallisen/ taloudellisen ajotavan kurseja
AMR-mittareiden määrää lisätään 15 %:sta 35 %:iin
Hankitaan yhtiökohtaisia bussikortteja
Hankitaan ns. työsuohdepolkupyöriä kaupunkiajoon

Jatkuu 2008

Jatkuu 2008
Bussikortti + työsuohdebussikortti
2 pyörää hankittu

2. PÄÄMÄÄRÄ: ENERGIATEHOKKUUDEN LISÄÄMINEN

2.1 Tavoite: Lisätään omien kiinteistöjen/ toimintojen energiansäästöä

Toimenpiteet:

Toteutetaan Linnankadun laitoksen energiansäästökatselmus
Toteutetaan energiakatselmoinnin säästötoimenpiteitä
Toteutetaan yhden lämpökeskuksen katselmus vuodessa
Kaukolämpöverkon eristyksiä uusitaan saneerausten yhteydessä
Linnankadun kiinteistön pihan autonlämmityspistorasioiden uusinta
Kaukolämpöverkon taloudellinen käyttö (lämpötila, pumppaus)

Ei löytnyt

Voimassa 2008
Voimassa 2008
Voimassa 2008
Voimassa 2008

2.2 Tavoite: Energiatehokkaiden ulkovalaistusratkaisujen lisääminen

Toimenpiteet:

Ulkovalaistuksen sähkötehon optimointi siirtymällä elohopealampuista suurpainenatriumlamppuihin ja monimetallilamppuihin erikoiskohteissa

Jatkuu 2008

2.3 Tavoite: Jatketaan sidosryhmien energiansäästöneuvontaa

Toimenpiteet:

Osallistutaan valtakunnalliseen energiansäästöviikkoon vuosittain

Jatkuu 2008

3. PÄÄMÄÄRÄ: TOIMINNASTA AIHEUTUVIEN YMPÄRISTÖHAITTOJEN VÄHENTÄMINEN

3.1 Tavoite: Öljyvahinkoriskien vähentäminen

Toimenpiteet:

Päämuuntajien suoja-altaiden tiivistyksiä jatketaan sovitun aikataulun mukaisesti
Päämuuntajien suoja-altaiisiin (24 kpl) lisätään pinnankorkeushälyttimet
Minimoidaan päämuuntajien siirtoon liittyvät riskit; viemärkarttojen päivitys ja jakelu, sulkumattojen hankinta
Kartoitetaan kokonaistilanne vesialueiden lähellä olevien muuntajien öljyriskeistä
Vanhan voimalaitosrakennuksen öljyriskien poisto
Linnankadun kiinteistöjen tonttviemärkarttojen päivitys
Linnankadun voimalaitoksen vanhojen muuntajien öljyriskien poisto
Orionin lämpökeskuksen saneeraus ja öljyriskien vähentäminen

4 suojauskohdetta työn alla

Voimassa 2008

3.2 Tavoite: Hankitaan lisää tietoa sähkö- ja magneettikentistä

Toimenpiteet:

Osallistutaan ET:n tutkimusprojektiin kiinteistömuuntamoiden magneettikentistä

Jatkettu MF Safety -projektissa

3.3 Tavoite: Ympäristöllisesti arvokkaiden alueiden erityishuomiointi

Toimenpiteet:

Maakaapelointia lisätään ympäristöllisin perustein (esim. Ruissalossa)
Toimintaohjeiden selkeyttäminen Natura yms. alueilla toimittaessa, verkkojen sijainti alueilla

Voimassa 2008

3.4 Tavoite: Ympäristövastuun huomiointi toimittajaketjussa

Toimenpiteet:

Ympäristönäkökohtien huomiointi tarjousvertailuissa

Jatkuu 2008

4. PÄÄMÄÄRÄ: JÄTEHUOLLON KEHITTÄMINEN

4.1 Tavoite: Vähennetään turhaa paperin kulutusta ja kiertoa

Toimenpiteet:

Kaikki uudet tulostimet hankitaan kaksipuolisina, käyttäjien ohjeistus tulostuksessa
Sähköisten laskujen vastaanotto käyttöön
Paperinkulutusta vähennetään asiakkuuksien hoidon sopimus- ja palveluprosesseissa online-palveluilla
Yhtiön tulevan turhan mainospöytä- ja -lehtien kielto
Lisätään henkilöstölehdessä sähköistä toimittamista

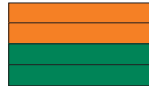

Jatkuu 2008
Voimassa 2008
Voimassa 2008

4.2 Tavoite: Materiaalien hyötykäytön lisääminen

Toimenpiteet:

Lisätään Orikedon lämpökeskuksen tuhkan hyötykäyttöä
Varastoon palautettavien materiaalien hyötykäytön lisääminen
Rakennuskohteista palautettavan materiaalin "pätkien" hyötykäyttö
Kerätään liijysinetit yhteiseen keräysastiaan asennuspaikoilta ja mittarikorjaamoilta

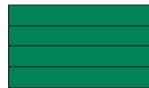
Voimassa 2008
Voimassa 2008
Voimassa 2008

5. PÄÄMÄÄRÄ: YMPÄRISTÖTIEDOTUSUUDEN JA -VASTUULLISUUDEN PARANTAMINEN

5.1 Tavoite: Ulkoisen ympäristötiedottamisen lisääminen ja ympäristöimagon vahvistaminen

Toimenpiteet:

Yhteiskuntavastuuraportin vuosittainen laadinta ja jakelu sidosryhmille
Tiedotetaan yhteiskuntavastuun asioista yhtiön www-sivuilla
Sidosryhmien vierailukäyntejä jatketaan, vierailujen yhteydessä kerrotaan myös yhtiön ympäristöasioista
Viestitään asiakkaille ympäristöstävällisistä energiatuotteista (Hyötytuuli, Kaukolämpö, Kaukokylmä)

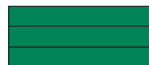

Raportti tehtiin v. 2006, 2007
Jatkuu 2008
Jatkuu 2008
Jatkuu 2008

5.2 Tavoite: Sisäisen ympäristötiedottamisen lisääminen

Toimenpiteet:

Henkilökunnan ympäristöoppaan päivitys vuosittain
Ympäristökoulutukset osaksi yhtiön koulutussuunnitelmaa
Lakisäätöjen ja muiden vaatimusten mukaisuuden arviointi

Opas tehty, voimassa edelleen 2008
Voimassa 2008
Jatkuu 2008

VASTUU YMPÄRISTÖSTÄ ENERGIAN HANKINTA JA TUOTANTO

Kuluneen vuoden aikana energianhankinta- ja -tuotantomäärät pysyivät samansuuruisina tai laskivat edellisvuoteen verrattuna. Energiankulutusta hillitsevästi vaikutti erityisesti lauha talvi.

Turku Energian strategiana on lisätä hiilidioksidivapaata energiantuotantoa. Kaukolämmön osalta lisätään puupohjaisten polttoaineiden, biokaasun, lämmöntalteenoton ja lämpöpumppujen käyttöä. Sähkönmyynnin osalta tavoitteena on edelleen lisätä vesi-, tuuli- ja ydinvoiman osuutta myydyin sähkön määrästä. Kuluvana vuonna sovittiin myös uuden sähköä ja lämpöä tuottavan maakaasuvoimalaitoksen mahdollistavan maakaasuputken rakentamisesta Turun seudulle. Maakaasun käyttö korvasi ensisijaisesti kivihiilen käyttöä.

SÄHKÖN ALKUPERÄ

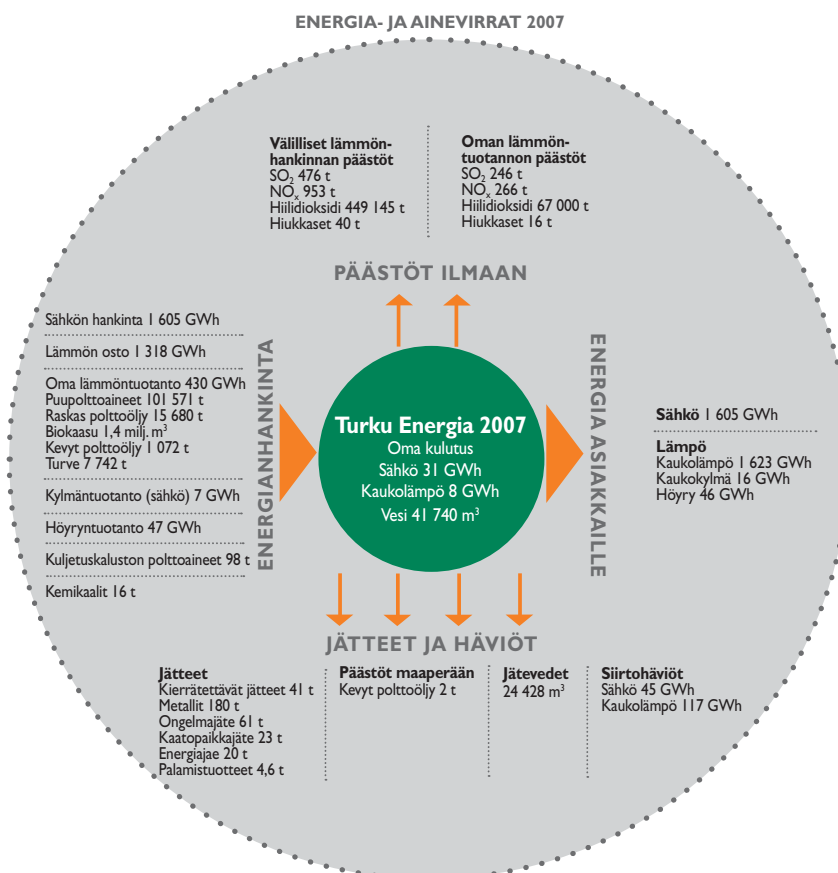
Turku Energian sähkön hankinta vuonna 2007 oli 1 605 (1 715) GWh. Myymämme sähkö hankitaan valtaosin pohjoismaisesta sähköpörssistä Nord Poolista, sekä muilta energia-yhtiöiltä kahdenvälisen sopimusten perusteella ja osakkuusyhtiöiden kautta. Turku Energialla on osakkuuksia norjalaisessa Svartisenin vesivoimalaitoksessa sekä Hyötytuuli-tuulivoimayhtiössä. Tuotanto-osuus Svartisenin voimalaitoksesta oli vuonna 2007 oli 178 GWh (156 GWh) ja Hyötytuulen Porin ja Raahan tuulivoimalaitoksista yhteensä 6 GWh (6 GWh). Vesi- ja tuulivoima ovat päästöttömiä energiantuotantomuotoja. Nord Poolista ostetun

sähkön päästöjä ei pystytä määrittämään, koska sähkö tuotetaan monin eri tavoin. Valtaosa Nord Poolin sähköstä tuotetaan vesivoimalla.

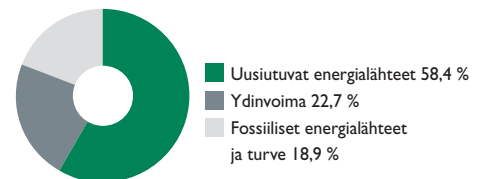
KAUKOLÄMMÖN ALKUPERÄ

Turkulaisista noin 155 000 asuu kaukolämmitetyissä taloissa. Kaukolämmön kokonaishankinta vuonna 2007 oli 1 748 (1 740) GWh. Valtaosa kaukolämmöstä eli noin 68 % (67 %) tuotettiin Fortumin Naantalien hiilivoimalaitoksella. Kaukolämpöä siirretään Naantalista kaukolämpöputkella Turkuun. Turku Energialla on lukuisia kaukolämpökeskuksia Turun kaupungin alueella, pääosa laitoksista on vara- ja huipputuotantolaitoksia, jotka ovat käytössä vain talvisin. Merkittävin Turku Energian kaukolämmön tuotantoyksiköistä on Orikedon biolämpökeskus, joka on myös ainoa ympärivuotisessa käytössä oleva laitos.

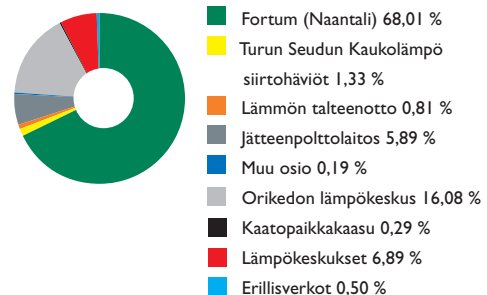
Kaukolämmön oman tuotannon osuus kokonaishankinnasta oli noin 25 %. Hiilidioksidivapaan tuotannon osuutta on pyritty lisäämään. Polttoaineina olivat pääosin puuhake ja turve (Orikedon biolämpökeskuksessa), raskas ja kevyt öljy sekä biokaasu, joka hyödynnetään lämpöenergiana Topinajan kaatopaikalta. Ostetun sähköenergian päästöjä ei ole raportoitu tässä raportissa.

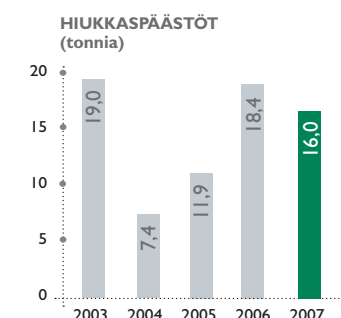
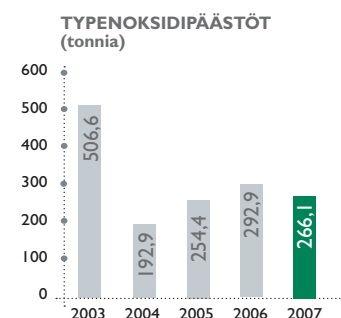
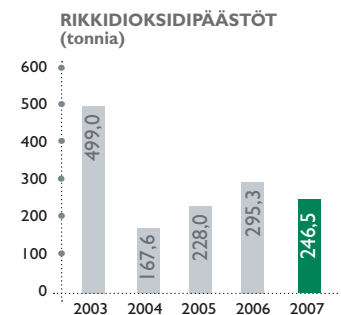
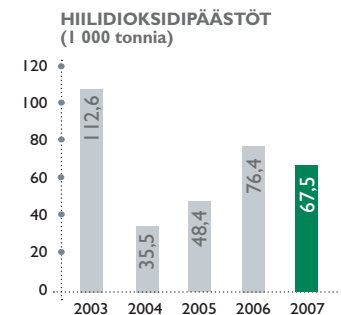
SÄHKÖN TUOTANNOSSA KÄYTETYT ENERGIALÄHTEET

LÄMMÖNHANKINTA 2007

OMAN TUOTANNON PÄÄSTÖT 2003–2007

vuosikertomus 2007

35

Turku Energia

LÄMMÖTUOTANTO 2007

	MWh	osuus kokonaislämmönmyynnistä
Orikedon lämpökeskus	256 810	14,70 %
Jätteenpolttolaitos	102 994	5,90 %
Lämmön talteenotto	14 156	0,81 %
Kaatopaikkakaasu	5 015	0,29 %
Late-rakenteet	1 555	0,09 %
Yhteensä	380 530	21,79 %

RAKENTEILLA JA SUUNNITTEILLA OLEVA HIILIDIOKSIDIVAPAA TUOTANTO

	MWh	osuus kokonaislämmönmyynnistä
Lämpöpumppu 1	150 000	8,60 %
Kaatopaikkakaasu 2	5 000	0,30 %
Yhteensä	155 000	8,90 %
Kaikki yhteensä	535 530	30,69 %

Orihedon biolämpökeskus tuotti hiilidioksidivapaasti lähes 16 % Turun kaukolämmöstä vuonna 2007.

TURKU ENERGIA JA PÄÄSTÖKAUPPA

Ilmastopimusta täsmentävä ns. Kioton pöytäkirja hyväksyttiin joulukuussa 1997. EY ja kaikki EU:n jäsenvaltiot ratifioivat pöytäkirjan toukokuussa 2002. Pöytäkirjassa määritellään teollisuusmaille sitovat kasvihuonekaasujen vähennysveloitteet sitoumuskaudelle 2008-2012. Kioton pöytäkirjan vähennysveloitteet koskevat yhteensä kuutta kasvihuonekaasua, joista yksi on hiilidioksidi.

EU:n sisäinen päästökauppa koskee tällä hetkellä ainoastaan hiilidioksidipäästöjä. Päästökaupparjestelmän on tarkoitus toimia siten, että sen piiriin kuuluvien toimialojen päästöt pysyvät ennalta määritellyn kokonaispäästömäärän rajoissa.

Päästökauppakaloria sovelletaan yli 20 MW:ia suurempien polttolaitosten ja niiden kanssa samaan kaukolämpöverkkoon liitettyjen pienempien polttolaitosten, öljynjalostamoiden, koksamoiden sekä eräiden teräs-, mineraali- ja metsäteollisuuden laitosten ja prosessien hiilidioksidipäästöihin. Päästökaupan piiriin kuuluva laitos tarvitsee vuoden 2005 alusta luvan, jonka nojalla sillä on oikeus päästää hiilidioksidia ilmakehään. Lupien myöntäminen kuuluu Energiamarkkinavirastolle.

Päästökaupan piiriin kuuluvat laitokset ovat hakeneet päästöluvan Energiamarkkinavirastolta sekä saaneet historiatietoihin perustuen päästöoikeuksia Kauppa- ja teollisuusministeriöltä, jonka nimi vaihtui vuoden 2008 alusta Teollisuus- ja elinkeinoministeriöksi. Energiamarkkinavirasto ylläpitää myös päästökaupparekisteriä ja toimii valvovana viranomaisena.

Toiminnan harjoittajat joutuvat palauttamaan vuosittain käyttämänsä polttoaineen kulutusta vastaavan päästöoikeusmäärän viranomaisille. Ylimääräiset päästöoikeudet toiminnan harjoittaja voi myydä. Mikäli saadut päästöoikeudet eivät riitä kattamaan tuotannon aiheuttamia päästöjä, joutuu toiminnan harjoittaja ostamaan lisää päästöoikeuksia. Tällä mekanismilla ohjataan toiminnan harjoittajia siirtymään vähäpäästöisempiin tuotantomuotoihin.

Ensimmäisellä päästökaupakaudella 2005-2007 lämmöntuotannon hiilidioksidipäästöjä on leikattu noin 5 % vuosien 1998-2002 tasoon verrattuna. Varsinaisella nyt alkaneella Kiotokaudella vuosina 2008-2012 kaukolämmön tuotannon osalta päästöjä leikataan yli 20 % vertailuvuosien tasosta. Kiotokauden jälkeen EU:n päästökauppaa ollaan jatkamassa ja laajentamassa ja päästötavoitteita tullaan edelleen tiukentamassa ilmastomuutoksen torjumiseksi.

Turku Energialla oli vuoden 2008 alussa 13 erillistä lämmön-, sähkö- ja höyryntuotantolaitosta, jotka olivat päästökaupan piirissä. Laitoksissa on yhteensä 29 kattilaa, joiden polttoaineen käyttö on raportoitava ja todennettava vuosittain.

Turku Energia on pyrkinyt ja pyrkii pitkäjänteisesti vähentämään kasvihuonepäästöjä siirtymällä

hiilidioksidivapaisiin tuotantomuotoihin. Hyvinä esimerkkeinä ovat Orihedon biolämpökeskus ja rakenteilla oleva Kakolan lämpöpumppulaitos. Näillä laitoksilla vähennetään fossiililla polttoaineilla tuotetun kaukolämmön osuutta. Turku Energian tavoitteena on, että vuoteen 2020 mennessä 50 % Turku Energian hankkimasta kaukolämmöstä tuotetaan hiilidioksidivapailta tuotantomuodoilla.

TURKU ENERGIA EDISTYY HYVIN HIILIDIOKSIDIVAPAAAN ENERGIATUOTANNON LISÄÄMISESSÄ

Turussa kehitetään useiden hankkeiden avulla monipuolista energianhankintaa, jonka päätavoite on taata ympäristöystävällisesti tuotetun energian toimitusvarmuus, kilpailukykyinen hinta ja mahdollisimman pienet päästöt.

ESIMERKKEJÄ HANKKEISTA

- Asiakkaiden hukkalämmön varastointi kaukolämpöverkkoon
- Teollisuuden prosessilämmön hyödyntäminen lämpöpumppujen avulla
- Orihedon biolämpölaitoksen kattilalaajennus
- Kakolan lämpöpumppulaitoksen laajennus
- Pohjoisen ja Jäkärän alueen biolämpölaitos
- Varissuon Lämpö Oy:n biolämpölaitos
- Turun Seudun Maakaasu ja Energiatuotanto Oy:n uusi jätteenpolttolaitos, johon liitetään yhdistetty sähkö- ja lämmöntuotanto.
- Maakaasuvoimalaitos, joka korvaa hiilen käyttöä lämmön- ja sähköntuotannossa. Päätös rakentamisesta vuoden 2008 loppuun mennessä.
- Tuulisähkötuotannon lisääminen Hyötytuuli-yhtiön sekä muiden yhtiöiden kautta
- Osakkuus Fennovoiman ydinvoimalahankkeessa
- Norjan osakkuusvesivoiman myyminen Suomen markkinoille

Päästövapaa ja uusiutuvan energian osuutta voidaan nostaa 65-85 %:in Turku Energian kaukolämmön kokonaishankinnasta; realistinen tavoite vuoteen 2020 mennessä on yli 50 %.

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN JATKUVAA TARKKAILUA

Kaukolämpökeskuksilla ei ole jatkuvatoimisia päästömittauslaitteita, vaan syntyvät ominaispäästöt selvitetään ulkopuolisen mittaajan tekemillä päästömittauksilla. Lupamääräyksissä mittausvelvoite on yleensä kolmen vuoden välein. Vuoden 2007 aikana mittauksia tehtiin Koroisilla, Härkämäessä, Luolavuoressa, TYKS:ssä, Kärsämäessä, Haarlassa, Pernossa ja Taalintehtaankadulla. Palamisprosessia kuitenkin tarkkaillaan jatkuvasti savukaasujen lämpötila-, tummuus- ja happipitoisuusmittareilla, joita kalibroidaan säännöllisesti. Kaikki yli 5 MW:n laitosten päästöt, energian ja polttoaineiden kulutukset, jätemäärät ja kemikaalien määrät raportoidaan vuosittain ympäristöviranomaisille.

Päästökauppalaan mukaan hiilidioksidipäästöt on vuosittain verifioitava ulkopuolisen todentajan toimesta. Todentamisen yhteydessä on tarkistettu päästöjen laskentatavat ja tarkkailusuunnitelmat.

Turku Energia on osallistunut Turun seudun ilmanlaadun tarkkailuun 19 vuoden ajan. Työryhmä mittaa säännöllisesti ilman epäpuhtauksia ja päästöjen pitkäaikaisia ympäristövaikutuksia. Keran vuodessa työryhmä julkaisee toiminnastaan ja mittauksistaan raportin. Työryhmän toimintaa ja mittauksia koordinoi Turun kaupungin ympäristönsuojelutoimisto. Ilmanlaatuindeksillä luonnehdittuna ilman laatu Turun keskustassa oli yleensä tyydyttävä.

JÄTEHUOLTOA MÄÄRÄYSTEN MUKAAN

Turku Energia noudattaa kiinteistöillään ja työmaillaan Turun kaupungin jätehuoltomääräyksiä. Kierrätettävät jätteet (paperit, lehdet, pahvit, metallit, lasit) kerätään omiin lajittelupisteisiin ja ongelmajätteet noutaa luvanvarainen ongelmajätteen käsittelijä.

Orikedon biolämpökeskuksen tuhkista on tehty kaatopaikkakelpoisuustestit, joilla selvitetiin tuhkien soveltuvuutta maanrakentamiseen. Analyysien perusteella pohjatuhkaa voidaan hyödyntää esim. yleisillä teillä, parkkialueilla, urheilukentillä, teollisuus- ja varastokentillä ympäristöviranomaisen luvalla.

JATKUVAA ENERGIANSÄÄSTÖNEUVONTAA

Asiakkaille jaetaan tietoa energiankäyttöön liittyvissä asioissa kuten sähköturvallisuudessa, valaistuksessa, sähkölämmityksen käytössä ja rakentamisasioissa. Kaukolämmön laitteiden ja energiakäytön opastusta antavat useat kaukolämpöyksikön asiantuntijat. Asiakkaille lainataan sähkönkulutusmittareita, joiden avulla kodin yksittäisten sähkölaitteiden todellinen kulutus voidaan selvittää. Yhtiön www-sivuilta löytyy energiaopas energiansäästövinkkeineen sekä Raportteri, jonka avulla yksittäisen kohteen energiankulutus esitetään lähes reaaliajassa.

TILANNEKATSAUSYMPÄRISTÖLUPIIN

Höyrykeskukset Tehot

Orion	3x1,9 MW/käyttö 4,5 MW
Artukainen	2x8 MW
TYKS	2x1,9 MW

Ympäristölupatilanne

Lupa saatu v. 2003
Odotetaan päätöstä, lupaa haettu v. 2004
Odotetaan päätöstä, lupaa haettu v. 2004

Pakettikattilat

Perno	3x75 MW
Taalintehtaankatu	1x12 MW
Myötäinen	1x8 MW
Jäkärä	1x8 MW
Jäkärän huolto	2x3 MW

Lupa saatu v. 2004
Lupa saatu v. 2004
Lupa saatu v. 2004
Lupa saatu v. 2007
Lupa saatu v. 2003

Lämpökeskukset

Linnankatu	4x40 MW
------------	---------

Lupahakemus palautettu Vaasan hallinto-oikeudelta Lounais-Suomen ympäristökeskukselle uudelleen käsittelyyn
Odotetaan päätöstä, lupaa haettu v. 2004
Odotetaan päätöstä, lupaa haettu v. 2004
Odotetaan päätöstä, lupaa haettu v. 2004
Odotetaan päätöstä, lupaa haettu v. 2004
Lupa saatu v. 2006 toiminnan jatkoon, mutta ei laajennukseen
Valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen, käsittely kesken
Odotetaan päätöstä, lupaa haettu v. 2004

Härkämäki	2x40 MW
Koroinen	2x40 MW
Luolavuori	2x40 MW
TYKS	2x40 MW
Oriketo	1x52 MW

Artukainen	Haettu lupaa 1 x 40 MW 1x43 MW
------------	-----------------------------------

Biokaasukattila	1x2,8 MW
-----------------	----------

Uusi lupa saatu v. 2007

Yhtiö osallistuu vuosittain Energiaa Länsi-Suomessa -hankkeeseen, jonka tavoitteena on lisätä energia-alan tunnettuutta koululaisten parissa. Vuonna 2007 770 koululaista tai opiskelijaa vieraili Turku Energian kutsumana Linnankadun toimipisteessä.

Koulujen ala-asteilla järjestettiin perinteinen, valtakunnallinen Energiaa tokaluokkalaisille -kampanja, johon osallistui 28 luokkaa Turusta (568 oppilasta). Turku Energia osallistui kampanjaan lahjoittamalla osallistuneille opetusmateriaalin.

SYKSYLLÄ ENERGIANSÄÄSTÖTAPAHTUMASSA

Turku Energia on osallistunut 12 vuoden ajan Motivan koordinoimaan valtakunnalliseen Energiansäästöviikkoon, jonka aikana kuluttajan huomio kiinnitetään järkevään energiankäyttöön. Teemaviikko on yleensä Turku Energian ja yhteistyökumppanien toimesta huipentunut energiansäästötapahtumaan. Vuonna 2007 tapahtuma järjestettiin ensimmäistä kertaa Turku Energian vanhassa turbiinialissa ja se herätti kiinnostusta sidosryhmissä.

MUKAAN ENERGIA-ALAN ENERGIATEHOKKUUSSOPIMUKSEEN

Turku Energia ja Turku Energia Sähköverkot päättivät liittyä energia-alan energiatehokkuussopimukseen vuosille 2008-2016. Turku Energia -konserni oli aikaisemmin mukana energia-alan energiansäästösopimuksessa. Nyt liittymällä energiapalvelujen toimenpideohjelmaan Turku Energia konserni on sitoutunut säästötavoitteisiin sekä asiakkaiden energiankäytön että oman toiminnan energiatehokkuudessa.

AUTOKANTAA UUSITTU JÄRJESTELMÄLLISESTI

Turku Energialla on omia ajoneuvoja ja työkoneita verkostojen rakentamis-, huolto- ja korjaustöihin. Ympäristöohjelman mukaisesti yhtiön 64 auton kannasta uusitaan vuosittain noin 10 %. Autokannan keski-ikä on noin 6,7 vuotta. Autoja ja työkoneita käytettiin yhteensä 609 910 km. Henkilökunnan työajot omilla autoilla olivat v. 2007 342 577 km (ei sisällä kodin ja työpaikan välisiä matkoja). Yhtiön käytössä olevien ajoneuvojen ja työkoneiden polttoaineen kulutusta seurataan vuosittain, vuonna 2007 kulutus oli yhteensä 118 400 litraa.

Turku Energia on kannustanut omaa henkilökuntaa liikkumaan ympäristöystävällisesti. Henkilökunnan käyttöön on hankittu 2 polkupyörää. Työsuhdematkalippukokeilu on käynnistetty samaan aikaan Turun kaupungin kanssa. Työsuhdematkalippu on henkilökohtainen matkalippu, jota voi käyttää Turun kaupungin sisäisessä joukkoliikenteessä työ- ja vapaa-ajan matkoihin. Työsuh-

dematkalipusta työnantaja maksaa 25 % valitun lipputyypin hinnasta.

YMPÄRISTÖVAHINGOT JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Konsernin ympäristöohjelman toteutus on edennyt aikataulujen mukaisesti. Turku Energia Sähköverkot Oy on panostanut öljyvähinkoriskien vähentämiseen huomattavasti. Sähköasemien päämuuntajien valuma-aldien tiivistyksiä on kuluneen vuoden aikana jatkettu Ruohonpäässä, seitsemään valuma-altaaseen on lisätty pinnankorkeushälyttimet. Vesistöjen lähellä olevien muuntamoiden suojaus on aloitettu.

Vuoden 2007 raportointiin kaksi ympäristövahtia. Huhtikuussa Itäharjun kylmäaseman muuntamalla tapahtunut oikosulku pysäytti kylmäkoneiden lauhdutinpumput, jolloin kylmäaineen paine nousi ja varoventtiili laukesi. Kylmäainetta purkautui n. 75 kg ilmaan. Joulukuussa Taalintehdaskadun siirrettävässä lämpökeskuksessa tapahtui öljyvähinko. Kevytöljysäiliön paluuputken venttiilit olivat väärässä asennossa ja öljy palautui toiseen säiliöön, joka oli täynnä. Maaperään valui n. 2-3 m³ öljyä. Paluuputken sulkeutumisen syyksi epäiltiin ilkkivaltaa ja tapauksesta tehtiin myös poliisille ilmoitus. Saastunut maaperä tutkittiin ja toimitettiin luvanvaraiselle laitokselle. Tapaus käsiteltiin yhteistyössä Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen ja ympäristöviranomaisten kanssa.

Ympäristöä koskevia läheltä piti -tapauksia on raportoitu vuoden aikana 0 kpl, yleistä turvallisuutta koskevia tapauksia 5 kpl.

TOIMINTA YMPÄRISTÖLLISESTI ARVOKKAILLA ALUEILLA

Turku Energia ei omista ympäristöllisesti arvokkaita maa-alueita. Turun kaupungilta vuokrattuja maa-alueita on yhteensä 224 624 m², maa-alueita ei ole luonnonsuojelu- tai Natura-alueilla. Lämpökeskusten isompia öljysäiliöitä ei sijaitse ympäristöllisesti arvokkailla alueilla, pohjavesialueilla sijaitsevien muuntamoiden öljyvähinkoriskejä on vähennetty. Energianjakeluverkkojen suunnittelussa huomioidaan ympäristöllisesti arvokkaat alueet ja maisemalliset asiat. Jo suunnittelun alkuvaiheessa pyritään tekemään yhteistyötä kaupungin eri viranomaisten kanssa. Yhteispalaverien kautta pystytään vähentämään myös ympäristö- ja liikennehaittoja.

Sähköverkkojen sijainti on selvitetty Turun luonnonsuojelu- ja Natura-alueilla. Turku Energian on ajoittain suoritettava linjaräivauksia mm. Ruissalon luonnonsuojelualueilla. Työhön liittyvää toimintaohjeistusta on muutettu, tiedottamista ja koulutusta on lisätty ja työssä on käytetty mm. kaupungin Viheryksikköä.

ENERGIALIIKETOIMINTOJEN YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

MERKITTÄVIMMÄT YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

Toiminto	Ympäristönäkökohta	Ympäristövaikutus	Mitä Turku Energia on tehnyt asialle
Energiantuotanto	Savukaasupäästöt ilmaan	Rikki- ja typpipäästöt happamoittavat maaperää ja vesistöjä ja osallistuvat otsonin muodostumiseen. Hiilidioksidi ei aiheuta paikallisia ilmanlaatuhaittoja, mutta edistää maailmanlaajuisista kasvihuoneilmiötä. Hiukkaset vaikuttavat hengitysilman laatuun.	Lisätty uusiutuvien ja hiilidioksidivapaiden energialähteiden käyttöä; rakenteilla on uusi lämpöpumppulaitos. TE on hakenut ympäristölupaa Orikedon biolämpökeskukseen toiselle 40 MW:n kattilalle.
Verkostojen rakentaminen	Maankaivuutöiden melu- ja pölyhaitat, liikenneturvallisuus-riskit	Maisemavaikutukset kaavoitukseen ja kasvillisuuteen Kaivannot auki	TE tekee suunnitelmissaan jatkuvaa yhteistyötä kaupungin kaavoitus- ja tarvittaessa ympäristöviranomaisten kanssa Kaivantojen turvallisuusasiat tarkistettu.
Sähkön siirto ja jakelu	SF ₆ -kaasun käyttö ja vuodot Sähkö- ja magneettikentät	Terveysvaikutukset Ihmisten mahdollinen pelko	Vuosiraportointi ja SF ₆ tase seuranta Osallistuttu MS Safety-tutkimukseen
Ilmajohtojen raivaustyöt	Puiden karsinta johtoalueella	Laajan karsinnan maisemavaikutukset Puiden vaurioituminen mikäli leikkaustapa on väärä	TE on lisännyt tiedottamista raivauksista, muuttanut niiden ajankohtaa sekä käyttänyt töihin Viherysikköä. Ohjeistusta ja koulutusta on lisätty.
Polttoaineiden kuljetus varastointi ja käyttö Öljyjen käyttö	Öljyriski, öljyvuohto öljysäiliössä tai tankkaustilanteissa	Meren, maaperän tai pohjaveden saastuminen	Ennaltaehkäisevä kunnossapito öljysäiliöissä Päämuuntajien suoja-aitaiden tiivistyksiä jatkettu, lisätty öljyhälyttimien määrää
Kaukokylmän hankinta ja jakelu	Kylmäaineiden käyttö, mahdollinen vuoto häiriötilanteessa, putkistokaivuut	Työterveys- ja ympäristövaara Kaivannot auki	Kiinteille laitoksille on rakennettu kylmäaineen vuotohälyttimet
Kaupungin ulkovalaistuksen suunnittelu ja huolto	Lamppujen oikea jätehuolto Energian kulutus	Ympäristön epäsiisteys Tarpeeton energian käyttö	Lamput toimitetaan ongelmajätehuoltoon Energiansäästölamputa tiedotus kaupungille
Kemikaalien käyttö ja varastointi	Kemikaalivuoto	Terveys- ja ympäristövaara	Käyttöturvatiiedotteet lisätty intranettiin
Kiinteistöjen jätehuolto	Hyötyjätteet kierrätykseen Ongelmajätteiden hoito	Materiaalin tuhlaus, kaatopaikkojen turha täyttyminen Maaperän ja/tai pohjavesien saastuminen	Kierrätettävillä jätteillä omat keräyspaikat Ongelmajätteiden asianmukainen keräys
Työajot Henkilökunnan liikkuminen	Typenoksidi-, hiukkas- ja hiilidioksidipäästöt	Vaikutukset ilman laatuun	Yhtiön autoja uusitaan 10 % vuodessa, henkilökunnalle hankittu työsuhdematkalippuja, mittareiden luentaa muutettu etäkäyttöiseksi (33 % käyttöpaikkojen kokonaismäärästä)
Energian käyttö	Verkostojen siirtohäviöt Omakäyttö sähköt	Tarpeettoman suuri energian kulutus	TE ja TE Sähköverkot liittyivät energia-alan energiatehokkuussopimukseen, jossa sitoudutaan energiatehokkuussuunnitelman laadintaan
Hankinnat ja ostot Toimittajaketjun hallinta	Hankintojen elinkaari Yhteistyökumppaneiden toiminta	Turha materiaalin kulutus	Hankintaohjeet uudistettu, yhteiskunta-vastuuasiat huomioidaan toimittajien tarjouspyynnöissä, toimittaja-arvioiteja tehty v. 2007 aikana 2 kpl

YMPÄRISTÖTILINPÄÄTÖS 2007

EURO	2007	2006
YMPÄRISTÖINVESTOINNIT		
Ilmastonsuojelu		
Kakolan lämpöpumppulaitos	2 420 432	588 838
Osuus uusien autojen hankinnasta	14 736	14 968
Maaperän ja vesiensuojelu		
Arolankaaren muuntamo		3 204
Päämuuntajien suoja-altaat	19 203	25 021
Öljyhälyttimien lisäys	5 631	16 292
Vesialueiden lähellä olevien muuntamoiden suojaus	923	
Agan öljyriskien vähennys		1 632
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet		
Luonnon monimuotoisuuden suojeleminen (kaapelointi Ruissalossa)		4 000
Energiansäästöinvestoinnit		
Etäluettavat mittarit (10 %)	66 035	77 680
Ympäristöinvestoinnit yhteensä	2 526 961	731 635
Ympäristöinvestointien osuus vuosi-investoinneista %	16,7 %	5,7 %
YMPÄRISTÖKULUT		
Biokaasun osto	67 966	68 108
Savukaasupäästöjen vähentäminen	21 028	25 160
Ympäristövaikutusten tarkkailu	18 424	4 613
Jätehuolto	23 767	23 693
Ongelmajätehuolto	37 138	20 176
Palamistuotteiden jätehuolto	162 198	116 312
Jätevesien käsittely	100 964	91 179
Päästöjen verifiointiin liittyvät kulut	16 400	10 243
Ympäristönsuojelun tasoa parantavat kulut		
Öljyvähinkoriskien vähentäminen	3 255	2 686
Energiansäästö	24 770	27 970
Ympäristöhallinnon kulut	62 688	65 317
Ympäristöviestintä ja markkinointi	33 592	23 979
Tutkimus- ja kehityshankkeet	11 353	27 716
Muut ympäristökulut		
Ympäristövakuutukset	15 571	11 634
Annetut avustukset	13 994	16 793
Ympäristöinvestointien poistot	733 375	715 920
Ympäristökulut yhteensä	1 346 484	1 251 499
Ympäristökulujen osuus kokonaiskustannuksista %	0,92 %	0,85 %
YMPÄRISTÖTUOTOT		
Saadut energiatuet	411 643	5 890
Romumetallin myynti	36 829	8 346
Ympäristötuotot yhteensä	448 472	14 236
Ympäristötuottojen osuus liikevaihdosta %	0,26 %	0,01 %

TALOUELLINEN YMPÄRISTÖTIETO

LAADINTAPERIAATTEET

Ympäristötilinpäätöksessä on esitetty Turku Energia -konsernin kuuluvista yhtiöistä emoyhtiö Oy Turku Energia – Åbo Energia Ab:n sekä tytäryhtiö Turku Energia Sähköverkot Oy:n (omistusosuus 100 %) tiedot.

Kustannukset on kerätty pääosin suoraan taloushallinnon järjestelmästä, osittain kulut on saatu toimittajien vuosiraportoinneista. Tilinpäätös on tehty Turun kaupungin antamien tilinpäätösohjeiden ja kirjanpitolautakunnan (KILA) suositusten mukaan.

YMPÄRISTÖINVESTOINNIT

Ilmastonsuojeluun liittyviä investointeja ovat Kakolan uusi lämpöpumppulaitos sekä osuus uusittujen autojen hankintamenoista. Maaperän suojaamiseen liittyviä investointeja ovat olleet Sähköverkot Oy:n päämuuntajien suoja-aitaiden tiivistykset ja pinnankorkeushälyttimien lisäykset.

YMPÄRISTÖKULUT

Päästöjen vähentäminen

Hiukkasten poiston kustannukset perustuvat Orihedon lämpökeskuksen sähkösuodattimen sähkönkulutukseen sekä lämpökeskusten multisyklonien kunnossapitokuluihin. Tähän on kirjattu myös henkilökunnan työsuuhdebussilippuihin liittyvät kulut.

Ympäristövaikutusten tarkkailu

Kustannukset muodostuvat vesi- ja tuhka-analyysistä, Turun seudun ilman laadun seurantaan liittyvistä mittausjärjestelmän maksuista ja bioindikaattoritutkimukseen liittyvistä kuluista.

Jätehuolto

Kustannukset muodostuvat jäteastioiden vuokrista, kierrätettävien, seka- ja ongelmajätteiden käsittely- ja kuljetuskustannuksista. Mukana ovat myös saastuneen maaperän tutkimiseen ja käsittelyyn liittyvät kulut. Jätteenkäsittelymaksut sisältävät jäteveron. Energiantuotannosta syntyvien palamistuotteiden kaatopaikka- ja kuljetuskulut on raportoitu omana eränään.

Jätevesien käsittely

Jätevesien käsittelyyn sisältyy Turun vesilaitokselle maksetut jätevesi- ja puhtaan veden maksut.

Öljyvahinkoriskien vähentäminen

Öljyvahinkoriskien vähentämiseen liittyvät kulut on raportoitu pääosin investointien lisäyksiä, tähän erään sisältyy öljyvahingon ennaltaehkäisyyn liittyviä hankintoja.

Energiansäästötoimet

Energiansäästökustannuksiin on otettu energiakatselmuksiin, energiansäästöviikkoon ja -hankkeeseen liittyviä kuluja. Kustannuksissa on mukana myös kaukolämmön ja sähköverkkojen energiansäästöopastukseen liittyviä kuluja.

Ympäristöhallinnon kulut

Kustannukset muodostuvat oman ympäristötyön kuluista, ympäristöjärjestelmän ulkoisten auditointien kuluista ja vuosimaksusta sekä ympäristökoulutus- ja kurssimaksuista matka- ja majoituskuluineen. Myös ympäristölupamaksuihin liittyvät kulut sisältyvät hallintokuluihin. Ympäristöviestintään ja -markkinointiin liittyneet kulut on ilmoitettu omana eränään.

Tutkimus- ja kehityshankkeet

Kustannukset muodostuvat Sähköverkot Oy:n osallistumisesta kiinteistömuuntamoita koskevaan magneettikenttätutkimukseen MF Safety ja Transcat sekä alueellisen riskinhallintaan ja kriisiviestintään liittyvään VASARA-hankkeeseen.

Annetut avustukset

Kustannuksiin kuuluu ympäristöjärjestöille tai ympäristöön liittyviin projekteihin annetut avustukset, lahjoitukset ja jäsenmaksut.

Ympäristöinvestointien poistot

Ympäristöinvestoinneista laskettuja suunnitelma-poistoja ovat mm lämpöakun ja Orihedon lämpökeskukseen liittyvät poistot.

Ympäristövastuut

Euroopan unionin arseenidirektiivistä 2003/2/EY johtuen Turku Energialla on pylväiden käsittelyvastuu. Vanhat pylväät katsotaan ongelmajätteeksi ja ne pitää hävittää ongelmajätelaitoksissa.

YMPÄRISTÖTUOTOT

Tuotoiksi raportoitiin romumetallien myynti, saadut energiatuet ja Kakolan lämpöpumppuun saatu investointituki.

TALOUDELLINEN VASTUU

Yrityksen olemassaolon perusta on sen kannattavuus. Hyvä taloudellinen tulos luo lähtökohdan Turku Energian vastuulliselle toiminnalle. Taloudellinen menestys mahdollistaa toiminnan pitkäjänteisen kehittämisen ja panostuksen henkilöstön hyvinvointiin ja ympäristöön. Taloudellinen vastuu on myös vastaamista omistajan asettamiin tuotto-odotuksiin. Turku Energia noudattaa vastuullista liiketoimintatapaa ja vastuulliseen yritystoimintaan liittyviä hyviä käytäntöjä suhteissa sidosryhmiinsä.

ASIAKKAAT

Turku Energia -konsernilla on noin 120 000 asiakasta. Asiakkaita ovat pääasiassa Turun alueen yritykset, kotitaloudet ja julkiset palvelut, jotka tarvitsevat luotettavaa energiaa: sähköä, kaukolämpöä, höyryä tai kaukokylmää. Konsernin toiminnasta syntyvä arvo asiakkaillemme muodostuu varmuudesta saada sähköä ja lämpöä hinnaltaan ja laadultaan kilpailukykyisesti, energian tehokkaaseen käyttöön liittyvästä neuvonnasta sekä asiakkaidemme tarpeiden mukaisesti räätälöidyistä urakointi- ja kunnossapitopalveluista. Tuloja asiakailta kertyi tavaroiden ja palveluiden myynnistä 173,9 milj. euroa (170,7 milj. euroa) ja liittymismaksuista 2,0 milj. euroa (2,5 milj. euroa).

HENKILÖSTÖ

Turku Energia -konsernilla on työllistämisen, maksettujen palkkojen ja henkilöstön maksaminen tuloverojen kautta myönteinen vaikutus alueensa hyvinvointiin. Henkilökunnan määrä viime vuonna oli 298 (298). Konsernin maksamat palkat vuodelta 2007 olivat 10,8 milj. euroa (10,4 milj. euroa). Seuraavan kymmenen vuoden aikana merkittävä osa henkilöstöstä jää eläkkeelle, mikä lisää tarvetta järjestää työtehtäviä uudelleen, lisätä koulutusta ja rekrytoida uutta henkilökuntaa. Turku Energia -konserni tarjoaa myös harjoittelupaikkoja opiskelijoille.

TOIMITTAJAT

Turku Energia -konsernilla oli vuonna 2007 noin 400 tavarantoimittajaa, joista merkittävä osa toimii konsernin toimialueella. Vuonna 2007 materiaalien ja palveluiden ostot olivat yhteensä 150,1 milj. euroa (126,6 milj. euroa). Suurin osa hankinnoista, 71 prosenttia (76 prosenttia), oli energian hankintaa.

YHTEISKUNTA

Turku Energia -konsernissa liiketoimintaa ohjaavat lainsäädäntö ja hyvä hallintotapa. Konserni maksoi vuodelta 2007 veroja 6,0 milj. euroa (6,8 milj. euroa). Lisäksi konserni on toiminnallaan kerännyt yhteiskunnalle huomattavan määrän veroja ja maksuja kuten arvonlisäveroja, työntekijöiden ennakonpidätysmaksuja ja sähköveroja. Vaikka näitä maksuja ei voida lukea Turku Energia -konsernin varsinaisen yhteiskuntavastuun piiriin, on konserni omalta osaltaan huolehtinut siitä, että yhteiskunta on saanut maksut ajallaan ja täysimääräisinä.

OMISTAJA

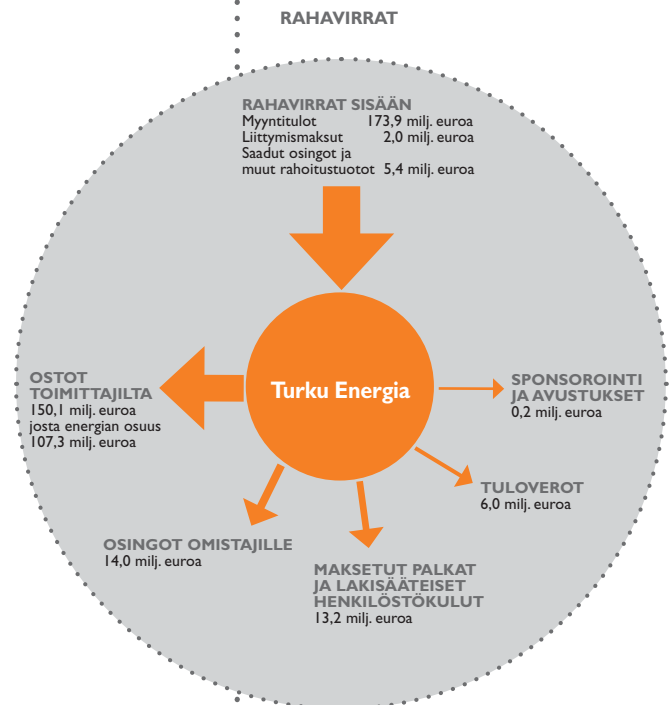
Turku Energia jakoi omistajalleen Turun kaupungille osinkoa viime vuonna 14,0 milj. euroa (14,6 milj. euroa).

SPONSOROINTI JA AVUSTUKSET

Tuimme kulttuuria, urheilua sekä hyväntekeväisyyttä viime vuonna 0,2 milj. eurolla (0,2 milj. eurolla).

INVESTOINNIT

Konsernin investointien kokonaismäärä oli 15,1 milj. euroa (13,1 milj. euroa). Kaukolämmön investoinnit kohdistuivat lämpöpumppulaitoksen rakentamiseen sekä kaukolämpö- ja kaukokylmäverkostojen laajentamiseen ja laitteistohankintoihin. Sähköverkkoyhtiön investoinnit kohdistuivat verkon uusimiseen ja laajentamiseen. Uuden asiakaspalvelujärjestelmän käyttöönottoon liittyvää koulutusta jatkettiin.

YHTEISKUNTAVASTUUN KESKEISET MITTARIT 2003–2007

SOSIAALISEN VASTUUN MITTARIT

Työntekijöiden profiili (31.12.), joista

	2007	2006	2005	2004	2003
kokoaikaisia	282	286	287	292	288
osa-aikaisia	24	20	16	18	15
vakituisia	290	287	286	290	282
määräaikaisia	16	19	17	20	21
henkilöstö yhteensä	306	306	303	310	303
Henkilötyövuosien määrä keskimäärin	298	298	306	301	299
Vuokratyövoiman osuus keskimäärin henkilötyövuosina	0	0	0	0,4	1
Työntekijöiden keski-ikä (vuotta)	48,7	48,3	47,9	46,9	47,0
Työsuhteen keskipituus (vuotta)	18,8	18,5	18,5	17,8	17,8

Työntekijöiden vaihtuvuus (kpl)

uusia vakinaisia	11	10	8	10	6
eläkkeelle siirtyneet vakinaiset	5	5	4	4	6
muualle siirtyneet vakinaiset	1	5	6	0	2
määräaikaiset (aloittaneet/lopettaneet)	24/25	27/22	41/47	39/35	32/27
Avoimet kesätyöpaikat/hakemusten määrä	21/267	20/308	19/384	22/651	25/366
Avoimet työpaikat/hakemusten määrä	6/162	14/358	9/902	20/1035	13/1012

Sairauspoissaolot (päivää/hlö)

joista tapaturmien aiheuttamia	14,9	17,9	14,0	14,6	16,4
joista palkatonta kuntoutusta tai työkokeilua	0,9	1,6	1,2	2,1	2,8
joista palkatonta kuntoutusta tai työkokeilua	2,1	2,5	0,8	2,1	4,5
Työtapaturmataajuus (yli päivän poissaoloon johtaneiden tapaturmien lukumäärä/milj. työtuntia)	15,7	29,4	30,2	47,1	28,8
Työtapaturmien määrä yht./kesto > 1 pv	13/7	19/13	21/14	29/22	15/13
Kuolemantapaukset	0	0	0	0	0
Terveydenhoitoon käytetyt varat (€/hlö)	419	422	330	323	156
Virkistys- ja harrastustoimintaan käytetyt varat (€/hlö)	169	164	133	133	132
Raportoidut läheltä piti -tilanteet	74	67	13	7	-
Aloitteiden määrä	33	32	32	34	34

Koulutuspäiviä/henkilö

johto/esimiehet	5,2	5,9	5,1	5,5	4,5
työntekijät	9,7	12,4	10,2	8,1	8,9
Sijoitus koulutukseen (€/hlö)	4,4	4,7	4,2	4,9	3,7
Sijoitus koulutukseen (€/hlö)	1 938	2 151	1 623	1 918	1 191

Tytyväisyyssindeksit (laskettu henkilöstötutkimuksesta *)

jaksaminen	-	62,6	64,6	64,5	63,6
sisäinen yhteistyö	-	25,6	23,0	21,5	26,0
esimiestyö	-	55,4	48,8	50,2	46,8
muutosedellytykset	-	41,7	35,9	36,5	32,3
osaamisen kehittäminen	-	42,7	36,4	38,6	33,0
indeksien keskiarvo	-	45,6	41,7	42,3	40,3

Tasa-arvomittarit (naisten osuus %)

henkilöstöstä	26	26	25	25	25
esimiehistä	8,9	8,9	6,6	6,4	6,4
Turku Energian johtoryhmässä	20	0	0	0	0
Turku Energian hallituksessa	44,4	44,4	44,4	44,4	44,4

*) indeksi-arvo kuvaa tyytyväisten vastaajien osuutta kaikista vastaajista

YHTEISKUNTAVASTUUN KESKEISET MITTARIT 2003–2007

YMPÄRISTÖ

	2007	2006	2005	2004	2003
Energiantuotannon polttoaineiden käyttö (t)					
kivihiili	0	0	0	0	26 408
raskas öljy	15 680	19 493	12 760	9 441	11 790
kevyt öljy	1 072	1 208	1 125	1 713	3 018
puupolttoaineet	101 571	105 329	123 820	101 558	106 528
turve	7 742	6 883	4 652	1 893	2 159
puupelletti	0	0	0	0	2 668
biokaasu (m ³)	1 442 434	1 442 434	1 117 000	1 259 259	850 000
Yhtiön kuljetuskaluston polttoaineet (t)	98	101	91	101	94
Osuus raaka-aineista, jotka on jätettä	0	0	0	0	0
Toimintojen sähkönkulutus (GWh)	31	27	21	19	26
Siirtohäviöt Sähköverkot (laskennallinen häviö %)	3	3	3	3,4	3,4
Siirtohäviöt Kaukolämpö (laskennallinen häviö %)	6,7	6,5	5,9	5,9	5,6
Toimintojen lämmönkulutus (GWh)	8	10	8	8	8
Kokonaisvedenkulutus (m ³)	41 738	31 143	25 511	15 499	26 350
Luonnon monimuotoisuuden kannalta rikkaat Turku Energian omistamat maa-alueet	0	0	0	0	0

Päästöt omasta tuotannosta (t)

Rikkidioksidi	246	295	227	171	499
Typenoksidit	266	293	254	193	507
Hiukkaset	16	18	12	7	19
Hiilidioksidi (1000 t)	67	76	48	35	113
Haitalliset raskasmetallit (t)	0,383	0,495	0,403	0,312	0,407
Muut kasviuonekaasut					
SF ₆ -vuodot (t)	0	0	0	0	0,011

Oman tuotannon ominaispäästöt t/GWh

Rikkidioksidi	0,532	0,601	0,481	0,280	0,819
Typenoksidit	0,574	0,596	0,536	0,317	0,831
Hiukkaset	0,034	0,037	0,025	0,012	0,031
Hiilidioksidi 1000 t/GWh	0,145	0,155	0,101	0,058	0,185

Jätteet (t)

Kierrätettävät jätteet (paperit, pahvit)	41	42	63	55	50
Poltettavat jätteet (jätteenpolttolaitokselle)	20	64	83	94	83
Ongelmajätteet	61	66	64	51	70
Energiantuotannon tuhkat; Linnankatu (t)	0	0	0	0	3 428
Oriketo lentotuhkat (t)	2 767	2 680	2 457	1 867	2 108
Muu hyötykäyttöön menevä aines (metallit) (t)	180	52	118	121	70
Jätevesipäästöt (m ³)	24 428	18 661	24 449	11 986	6 282
Jäähdytysvedet (m ³)	0	0	0	0	12 403 440
Merkittävät kemikaali-, öljy- ja polttoainevuodot	1	0	0	0	0
Raportoidut läheltä piti -tilanteet	5	5	2		
Henkilökunnan osallistuminen ymp.koulutuksiin	17 %	46 %	33 %	86 %	73 %

Taloudellisen
vastuun tunnusluvut löytyvät
sivulta 62.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2007

MARKKINAKATSAUS

Turku Energian kaukolämpöasiakkaiden määrä kasvoi ennakoitua enemmän, mutta keskimääräistä lämpimämmän vuoden takia kaukolämmön kysyntä pysyi edellisvuoden tasolla. Polttoaineiden hinnat nousivat merkittävästi vuoden aikana ja kaukolämmön myyntihintoja muutettiin niitä vastaavasti.

Sähköpörssi Nord Poolin spot-hinta toteutui vuoden aikana selvästi sähköjohdannaisten ennakoimaa hintatasoa alhaisempana. Spot-hintojen lasku ei kuitenkaan sellaisenaan siirtynyt asiakashintoihin. Se kuitenkin omalta osaltaan vaikutti kasvattamalla vähittäismarkkinoilla hintaeroja myyjien välillä, minkä seurauksena kilpailu koveni etenkin pienasiakassektorilla. Loppuvuodesta markkinahintataso oli jälleen nousussa ja vähittäismarkkinoilla hintakilpailu tasaantui.

Turku Energia Sähköverkot Oy:n liikevaihto laski edellisvuotista, mikä aiheutui sähkönsiirtomaksujen alentamisesta.

TULOSKEHITYS

Konsernin liikevaihto oli 172,2 milj. euroa (168,8 milj. euroa). Kasvua edellisvuodesta oli 2,0 %. Suunnitelmapoistoja kirjattiin 11,2 milj. euroa (15,8 milj. euroa). Liikevoitto oli 26,9 milj. euroa (22,8 milj. euroa), jossa kasvua edellisvuodesta oli 17,6 %. Voitto ennen veroja oli 28,4 milj. euroa (27,7 milj. euroa). Tilikauden voitto oli 21,2 milj. euroa (21,1 milj. euroa). Sijoitetun pääoman tuotto oli 18,8 % (18,5 %).

Liiketoiminnan muut tuotot lisääntyivät, kun vajaikätyössä olleen kaasuturbiinin kaupasta saatiin 1,2 milj. euroa myyntivoittoa. Osakkuusyhtiö Svartisen Holding AS:n maksamat osingot lisäsivät emoyhtiön rahoitustuottoja 2,0 milj. eurolla (1,9 milj. eurolla).

Kaukolämpö-liiketoiminnan liikevaihto oli 73,8 milj. euroa (71,9 milj. euroa). Myyntihinnan noususta johtuen liikevaihto kasvoi 2,6 %. Kaukolämpö-liiketoiminnan liikevoitto parani ja oli 20,6 milj. euroa (17,8 milj. euroa).

Sähkönnmyynti-liiketoiminnan liikevaihto oli 74,0 milj. euroa (71,5 milj. euroa). Kasvua edellisvuodesta oli 3,5 %. Liikevoitto osoitti tappiota 1,3 milj. euroa (voittoa 0,1 milj. euroa).

Turku Energia Sähköverkot Oy:n liikevaihto oli 25,3 milj. euroa (27,9 milj. euroa) ja liikevoitto 8,0 milj. euroa (6,1 milj. euroa). Vaikka hintoja laskettiin suunnitellusti, oli tulos ennakoitua parempi.

Muiden palveluiden, pääasiassa katuvalaistusverkoston rakentamis- ja kunnossapitopalvelujen sekä muiden asennus- ja kunnossapitopalvelujen, liikevaihto oli 6,5 milj. euroa (5,3 milj. euroa).

Emoyhtiön liikevaihto oli 156,0 milj. euroa (149,8 milj. euroa). Liikevoitto oli 19,3 milj. euroa (16,9 milj. euroa). Voitto ennen varauksia ja veroja oli 21,6 milj. euroa (21,8 milj. euroa). Tilikauden voitto oli 18,5 milj. euroa (20,1 milj. euroa).

KONSERNIN INVESTOINNIT

Varsinaiset investoinnit olivat 15,1 milj. euroa (13,1 milj. euroa). Investoinnit kohdistuivat pääosin käyttövarmuuden parantamiseen.

Kaukolämpö-liiketoiminnan investoinnit kohdistuivat lämpöpumppulaitoksen rakentamiseen sekä kaukolämpö- ja kaukokylmäverkostojen laajentamiseen ja laitteistohankintoihin. Investoinnit olivat yhteensä 8,1 milj. euroa (5,2 milj. euroa).

Sähköverkkoyhtiön investoinnit kohdistuivat verkon uusimiseen ja laajentamiseen. Investoinnit olivat yhteensä 5,6 milj. euroa (5,8 milj. euroa).

Muut investoinnit olivat 1,4 milj. euroa (2,1 milj. euroa).

KONSERNIN RAHOITUS

Yhtiön rahoitusasema säilyi hyvänä. Korolliset velat olivat vuoden lopussa 56,9 milj. euroa (64,8 milj. euroa). Velkoja lyhennettiin tilikauden aikana 7,9 milj. eurolla (7,9 milj. euroa). Vieraan pääoman korkokulut olivat 3,1 milj. euroa (3,5 milj. euroa).

Aloitettavan taseen loppusumma oli 222,4 milj. euroa ja tilin päätöshetkellä tase oli 223,0 milj. euroa. Investoinnit rahoitettiin omarahoituksella. Omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 49,6 % (46,2 %). Tunnuslukua laskettaessa poistoero on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

KONSERNIRAKENNE JA LIKETOIMINNAT

Turku Energia -konsernin emoyhtiö on Oy Turku Energia - Åbo Energi Ab.

Turku Energia -konsernissa energialiiketoimintaa harjoittavat Kaukolämpö, Sähkönnmyynti ja Turku Energia Sähköverkot Oy ja palveluliiketoimintaa Urakointipalvelut ja Tuotantopalvelut. Konsernipalvelut tuottaa liiketoimintojen ja johdon tarvitsemat tukipalvelut.

Turku Energia Sähköverkot Oy (omistusosuus 100 %) harjoittaa sähköverkkoliiketoimintaa Turun alueella.

Turun Seudun Kaukolämpö Oy (60,75 %) on seudullinen kaukolämmön siirtoyhtiö. Sen muina osakkaina ovat Kaarinan, Naantalinen ja Raision kaupungit sekä Fortum Power and Heat Oy.

Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy (42,5 %) edistää maakaasuun ja kierrätyspolttoaineeseen perustuvia energiantuotantohankkeita. Yhtiön muut osakkaat ovat Fortum Power and Heat Oy sekä Kaarinan, Naantalinen ja Raision kaupungit.

Svartisen Holding A/S (34,74 %) omistaa vesivoimalaitososuutta hallitsevan norjalaisen Eastern Norge Svartisen AS:n koko osakekannan. Muut osakkaat ovat Vantaan Energia Oy ja Keskusosuuskunta Oulun Seudun Sähkö. Eastern Norge Svartisen AS:n

kannattavuus pysyi suunnitellulla tasolla huolimatta siitä, että turbiinia ajettiin vuonna 2006 sattuneen staattorivaurion vuoksi vajaalla teholla.

Suomen Hyötytuuli Oy (11,1 %) tuottaa tuulisähköä Porin Reposaareen ja Tahkoluotoon sekä Raaheen rakennetuissa tuulivoimalaitoksissa.

Turku Science Park Oy (6,33 %) toimii korkean teknologian toimialojen kehittäjänä Turussa.

Kiinteistö Oy Biotorni (100 %) on kiinteistöyhtiö ja se omistaa Turun Biolaaksossa sijaitsevan rakennuksen, jossa sijaitsee Turku Energian energiakeskus. Osakekanta hankittiin toukokuussa 2007.

LIIKETOIMINTAKATSAUKSET

Sähkönmyynti

Kovan hintakilpailun ja leudon talven seurauksena myyty energiamäärä supistui ja oli yhteensä 1 605 GWh (1 715 GWh). Liiketoiminnan kannattavuuden varmistamiseksi asiakasmäärän annettiin vallinneessa markkinatilanteessa pienentyä.

Sähkö hankittiin pääasiassa pohjoismaisesta sähköpörsistä Nord Poolista. Myytävissä olevan tuulisähkön määrä kaksinkertaisui aivan vuoden lopulla, kun Turku Energia teki hankintasopimuksen Högsåran uuden tuulipuiston sähköenergiasta.

Sähkön julkisen hinnaston myyntihinnasta annettiin määräaikainen 5 %:n alennus touko- ja syyskuun väliselle ajalle. Päättyneiden määräaikaisten sopimusten hintoja tarkistettiin vuoden mittaan sähköjohdannaisten hintatason mukaisesti.

Sähkönsiirto

Sähköä siirrettiin 1 460 GWh (1 460 GWh). Sähkönsiirron ja -jakelun luotettavuus oli hyvää tasoa. Turku Energia Sähköverkot Oy alensi sähkön siirtohintoja 1.1.2007 alkaen 10 %.

Kaukolämpö

Kaukolämmön myynti säilyi edellisvuoden tasolla ja oli 1 630 GWh (1 635 GWh).

Pääosa kaukolämmöstä hankittiin edelleen Fortumin Naantalin voimalaitokselta. Hankinta päästökauppavapaalla tuotannolla, pääosin kotimaisella puupolttoaineella, kaatopaikkakaasulla ja jätteellä oli 22 % hankitusta kaukolämpöenergiasta.

Kaukokylmätoimintaa laajennettiin edelleen läntisen keskustan alueella. Kaukokylmää toimitettiin 16 GWh (14 GWh). Höyryä toimitettiin 46 GWh (50 GWh). Kaukolämmön hintaa nostettiin polttoaineiden hinnannousuja vastaavasti.

Palveluliiketoimintat

Urakointipalvelut-liiketoiminta tarjosi asiakkailleen pääasiassa sähkö- ja ulkovalaistusverkon rakentamis- ja kunnossapitopalveluja.

Yksikön tärkein konsernin sisäinen asiakas oli Turku Energia Sähköverkot Oy ja suurin ulkoinen asiakas Turun kaupunki. Yksikön liikevaihto säilyi edellisvuoden tasolla.

Tuotantopalvelut-liiketoiminta tarjosi pääasiassa Kaukolämpöliiketoiminnalle lämmöntuotantolaitteistojen käyttö- ja kunnossapitopalveluita. Toiminnassa keskityttiin varmuuden, kustannustehokkuuden ja palveluiden kehittämiseen.

YHTEISKUNTAVASTUUS

Turku Energian yhteiskuntavastuutyötä ohjaa arvojen lisäksi yhtiön hallituksessa vahvistettu yhteiskuntavastuupolitiikka, joka antaa sitovia toimintasuosituksia koskien taloudellista, ympäristöllistä ja sosiaalista vastuuta. Yhteiskuntavastuuennitelman päämäärät 2007 ovat olleet yhteiskuntavastuullisuuden lisääminen omassa yhtiössä ja toimintaketjussa sekä vuoropuhelun lisääminen eri sidosryhmien kanssa.

Yhteiskuntavastuuasiat ovat vakioaiheina konsernin johtoryhmän ja liiketoimintojen johtoryhmien kokouskäytännöissä. Yhteiskuntavastuuasiat ovat mukana myös liiketoimintojen tuloskortissa. Sertifioitu johtamisjärjestelmä (ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001) auditointiin ulkoisesti 2 kertaa ja sisäisesti 2 kertaa.

Turku Energia julkaisee kansainväliseen GRI-standardiin vertailtavissa olevan yhteiskuntavastuuraportin osana vuoden 2007 vuosikertomusta. Siinä kerrotaan yksityiskohtaisesti konsernin ympäristöllisestä, sosiaalisesta ja taloudellisesta vastuusta. Vuosikertomus jaetaan keskeisille ulkoisille sidosryhmille ja omalle henkilöstölle. Vuosikertomuksen yhteiskuntavastuuosiota ei ole verifioitu ulkopuolisten toimesta.

Ympäristö

Turku Energialla on käytössä standardin ISO 14 001 vaatimukset täyttävä ja SFS-Inspectan sertifioima ympäristöjärjestelmä. Konsernin tavoitteena on minimoida sekä oman toiminnan että energiantuotannon ja jakelun välillisiä ja välittömiä ympäristövaikutuksia. Vuosille 2006 – 2008 laaditun ympäristöohjelman tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Ohjelma on yhtiön järjestyksessään kolmas ympäristöohjelma. Vuonna 2007 raportoitui kaksi ympäristövahinkoa, joista ei aiheutunut merkittävää vaaraa ympäristölle tai sivullisille.

Turku Energia päätti jatkaa energia-alan energiansäästösopimuksia ja sitoutui laatimaan energiatehokkuussuunnitelman, jossa määritetään tavoitteet oman energiatehokkuuden sekä asiakkaiden energian loppukäytön tehostamiseksi. Turku Energia oli mukana valtakunnallisella Energiansäästöviikolla, jonka aikana järjestettiin Energiansäästötapahtuma vanhalla voimalaitoksella lokakuussa 2007. Asiakkaille annettiin jatkuvaa energianeuvontaa asiakaspalvelussa, yhtiön www-sivuilla, asiakaslehdessä ja tapahtumissa. Vuosittaisiin

sidosryhmähankkeisiin kuuluvat koululaistapahtumat Energjaa Länsi-Suomessa ja Energjaa tokaluokkalaisille toteutettiin.

Orikedon biolämpökeskuksen laajennuksen kielteistä ympäristölupapäätöstä koskeva valitus oli vuoden päättyessä edelleen Vaasan hallinto-oikeudessa käsittelyssä. Biokaasun poltolle saatiin uusi ympäristölupa joulukuussa 2007, ja se on voimassa 5 vuotta.

Ympäristöasioita esitellään yksityiskohtaisemmin konsernin vuosikertomuksen yhteiskuntavastuuosiossa.

Asiakkaat

Asiakastytyväisyyttä mitataan säännöllisesti neljä kertaa vuodessa toteutettavan asiakaskyselyn ja kerran vuodessa toteutettavan energia-yhtiöiden palvelututkimuksen avulla. Niiden perusteella yksityis- ja yritysasiakkaat ovat tyytyväisiä Turku Energian tarjoamien palveluiden laatuun ja sisältöön. Asiakastytyväisyys on yksi konsernin mitattavista yhteisistä tulostavoitteista.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä konsernissa oli henkilötyövuosina keskimäärin 298 (298). Vuoden lopussa henkilöstön määrä oli 306 (306), joista vakituksessa työsuhteessa oli 290 (287). Henkilöstön keski-ikä oli vuoden lopussa 49 (48) vuotta.

Henkilöstölle maksettujen palkkojen kokonaissumma oli 10,2 milj. euroa (9,8 milj. euroa). Vakavia onnettomuuksia ei kertomusvuonna tapahtunut.

Henkilöstöön liittyvistä asioista kerrotaan tarkemmin konsernin vuosikertomuksen yhteiskuntavastuuosiossa.

KEHITYSTOIMINTA

Konsernin kehitystoiminta keskittyy asiakkaille tarjottavien energia-tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen, sähköhankinnan riskienhallintaan, toiminnan sisäiseen tehostamiseen sekä tuotanto- ja siirtolaitteistojen tehokkuuden, toimintavarmuuden ja ympäristöystävällisyyden parantamiseen.

OSAKKEET

Turun kaupunki omistaa Oy Turku Energia - Åbo Energi Ab:n koko osakekannan 15 000 kappaletta.

JOHTO

Turku Energian hallitukseen kuuluvat Pekka Aaltonen, Minna Arve, Sirkka-Liisa Kavén, Leena Koikkalainen, Tuomas Kyttä, Katriina Mäkinen, Eero Raihila, Jarmo Rosenlöf ja Pekka Ruola. Minna Arven, Tuomas Kyttän ja Eero Raihilan toimikaudet hallituksessa alkoivat

yhtiökokouksesta 20.3.2007. Samasta päivämäärästä lukien hallituksesta jäivät pois Jaakko Paatero, Seppo Palm ja Kaija Raninen. Hallituksen puheenjohtajana toimi kunnallisneuvos Pekka Ruola ja varapuheenjohtajana Jarmo Rosenlöf.

Turku Energian toimitusjohtajana toimi diplomi-insinööri Risto Vaittinen. Yhtiön toimintaa ohjaa hallituksen hyväksymän konsernihallinnon mukaisesti toimitusjohtajan johdolla johtoryhmä, johon kuuluvat liiketoimintojen ja konsernipalvelut-yksikön johtajat, henkilöstö- ja talousjohtajat sekä henkilöstön edustaja.

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnalla pyritään tunnistamaan yhtiön strategiset, toiminnalliset, rahoitusselliset ja perinteiset vahinkoriskit. Turku Energia -konserni ottaa toiminnassaan toimialaansa, strategiaansa ja tavoitteisiinsa liittyviä riskejä. Riskienhallinnan tavoitteena on näiden riskien ennakointi ja kokonaisvaltainen hallinta.

Riskienhallinta on sisällytetty osaksi Turku Energia -konsernin liiketoimintaprosesseja kaikissa liiketoiminnoissa. Liiketoiminnat arvioivat oman toimintansa riskejä, laativat niihin liittyviä kehityssuunnitelmia sekä raportoivat niistä johtoryhmälle.

Työtaturmien välttämiseksi ja yleisen turvallisuustason parantamiseksi on toteutettu valittuja koulutus- ja kehitysohjelmia. Työterveyden ja työturvallisuuden hallinnan pohjana on OHSAS 18001:2003 -standardi.

Ympäristöriskien hallinnan pohjana ovat ISO 14001:2004 -standardin mukaiset ympäristöjärjestelmät sekä ISO 9001:2000 -standardin mukaiset laadunhallinnan työkalut.

Turku Energian tietoturvaliiketoiminta määrittelee tietoturvallisuuden tavoitteet, vastuut ja toteutuskeinot tavoitteena varmistaa tietojen, tietojärjestelmien ja tietoverkkojen turvallinen ja luotettava toiminta sekä estää niiden luvaton käyttö ja tuhoaminen. Lisäksi on varauduttu toiminnan keskeyttäviin tilanteisiin ja tehty suunnitelmat katkoista aiheutuvien vahinkojen minimoimiseksi.

ENERGIARISKIEN HALLINTA

Energia-riskien hallinnan tavoitteena on riskien välttäminen ja kustannustehokas suojaus konsernin tulosta tai kassavirtaa heikentäviltä tekijöiltä. Viime aikoina energian hankintahinnat ovat paitsi vaihdelleet voimakkaasti myös olleet voimakkaassa nousussa.

Sähkömarkkinariskeilla tarkoitetaan Sähkönmyynti-liiketoimintaan vaikuttavia riskitekijöitä, kuten sähkön hankinta- ja myyntihinnan vaihtelu, valuuttariski, volyyimiriski, henkilörisiki ja vastapuoliriski. Lämmönhankintariskeilla tarkoitetaan Kaukolämpö-liiketoimintaan vaikuttavia riskitekijöitä, kuten hankinta- ja hintariskejä. Erityisesti on kiinnitetty huomiota lämmönhankinnan hajauttamiseen hankintariskien hallitsemiseksi. Näitä riskejä hallitaan yhtiön hallituksen

hyväksymien riskikäsikirjojen avulla. Riskikäsikirjoissa määritellään kummassakin liiketoiminnassa noudatettavat instrumentit, rajaukset ja vastuut.

Vahinkoriskien hallinta

Turku Energia pyrkii estämään vahinkojen sattumisen laadukkaalla toiminnalla ja ennakoivilla riskienhallintatoimenpiteillä. Riskit, joita ei voida hallita omin toimenpitein, vakuutetaan. Omaisuuteen, toiminnan keskeyttämiseen ja toiminta- ja tuotevastuisiin jne. liittyvät vahinkoriskit on katettu asianmukaisin vakuutusin. Konsernin vakuutuskokonaisuus kilpailutettiin vuoden 2007 lopussa, jossa yhteydessä päivitettiin vakuutusratkaisun eri osat.

Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on riskien välttäminen ja kustannustehokas suojautuminen konsernin tulosta tai kassavirtaa heikentäviltä tekijöiltä.

Rahoitusriskejä hallitaan suojaamalla valuutta- ja korkoriskejä vain sellaisilla rahoitusinstrumenteilla, joiden markkina-arvoa ja riskiprofiilia voidaan luotettavasti seurata.

Valuuttakurssimuutosten aiheuttamia riskejä pyritään hallitsemaan siten, että muutokset eivät vaaranna liiketoiminnan tulosta tai konsernin vakavaraisuutta.

Konsernin valuuttariski aiheutuu osakepääomasta, joka on sijoitettu Svartisen Holding AS:ään ja toisaalta myös yhtiöstä saatavista osingoista. Valuuttariski liittyy Norjan kruunun ja euron vaihtosuhteeseen.

Turku Energian maksuvalmius on hyvä. Korolliset nettovelat olivat tilikauden 2007 lopussa 28,5 milj. euroa (30,9 milj. euroa).

Konsernin korollisten velkojen määrä oli tilikauden lopussa 56,9 milj. euroa (64,8 milj. euroa), joka on kiinteäkorkoista lainaa euriborin pysyessä alle 7 %. Tilinpäätöshetkellä konsernilla ei ollut avoimia korkosuojauksia.

Luottoriskien hallinta on ensisijaisesti liiketoimintojen vastuulla, ja sitä ohjataan luotto-ohjeistuksella. Asiakkaan luottokelpoisuuden niin edellyttäessä luotolle pyritään saamaan erillinen vakuus. Turku Energian tilinpäätöshetken myyntisaataviin ei sisälly epävarmoiksi katsottavia eriä.

Likvidien varojen sijoittamiseen ja johdannaissopimuksien tekemiseen liittyviä luottoriskejä minimoidaan sijoitusten laajalla hajautuksella, viemällä tehty johdannaiskaupat pääsääntöisesti Nord Pool Clearing ASA:n selvittäväksi sekä tekemällä sopimuksia vain johtavien koti- ja ulkomaisten pankkien ja rahoituslaitosten kanssa.

VOITONJAKOEHDOTUS

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 900,00 euroa/osake eli yhteensä 13 500 000,00 euroa ja loppuosa 4 990 272,55 euroa siirretään voittovarojen tilille.

TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Osakkuusyhtiö Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy solmi tammikuussa 2008 aiesopimuksen maakaasun saamisesta Turun seudulle Gasum Oy:n kanssa.

Svartisenin sähköntuotannon osalta päätettiin, että Turku Energian osuus tuotetusta sähköstä tuodaan myytäväksi suoraan Suomen markkinoilla maaliskuusta 2008 lukien.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Sähkön ja lämmön kysynnän odotetaan kasvavan maltillisesti vuoden 2008 aikana. Lämpötilojen vuosittaisten muutosten odotetaan kuitenkin vaikuttavan vuosikysynnän määriin.

Kaukolämpö-liiketoiminnan kannattavuuden odotetaan pysyvän edelleen hyvänä. Kaukokylmäliiketoiminnan arvioidaan edelleen kasvavan, mutta sen osuus liikevaihdosta pysyy kuitenkin pienenä.

Sähkön keskimääräisen pörssihinnan odotetaan vuoden 2007 tapaan vaihtelevan voimakkaasti ja aiheuttavan epävarmuutta sähkömarkkinoille. Päästökaupan kustannukset lisäävät omalta osaltaan hintakehityksen ennustamisen vaikeutta.

Turku Energia Sähköverkot Oy:n liikevaihdon ja kannattavuuden arvioidaan vuonna 2008 pysyvän edellivuoden tasolla.

Konsernin liiketoiminnan tuloksen arvioidaan vuonna 2008 säilyvän vuoden 2007 tasolla.

Turku Energia varasi syksyllä 2007 Fennovoima-ydinvoimalahankkeesta 35 MW:n teho-osuuden, jolla se pyrkii lisäämään omaa hiilidioksidivapaata sähköntuotantoaan sekä parantamaan edellytyksiä kannattavalle kasvulle. Aikaisintaan laitos olisi käytössä 2016 – 2018 lähtien.

Seudullinen energiyhteistyö etenee perustuotantoratkaisujen myötä. Maakaasun saanti seudulle näyttää aiempaa todennäköisemmältä ja energiantuotannolla Turun seudulla on mahdollisuudet kehittyä nykyistä monipuolisemmaksi. Päästökauppavapaat tuotantomuodot nousevat toteutusjärjestyksessä tärkeälle sijalle.

KONSERNIN JA EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA 1.1.–31.12.2007

EURO	KONSERNI 2007	KONSERNI 2006	EMOYHTIÖ 2007	EMOYHTIÖ 2006
Liikevaihto	172 206 901	168 824 157	155 988 063	149 784 032
Liiketoiminnan muut tuotot	1 689 654	1 873 827	2 052 382	2 207 717
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	112 675 310	109 098 161	110 947 465	107 214 472
Varastojen muutos	-431 545	-1 107 118	-431 545	-1 107 118
Ulkopuoliset palvelut	2 360 769	3 645 846	2 450 246	3 790 692
Henkilöstökulut	13 163 276	12 585 439	11 821 180	11 032 945
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	10 822 087	15 754 531	6 761 634	7 031 378
Konsernireservin muutos	334 403			
Liiketoiminnan muut kulut	8 110 017	7 876 966	7 208 497	7 103 670
Liikevoitto	26 862 239	22 844 160	19 282 969	16 925 709
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	1 722 753	2 404 554		
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä			2 215 949	1 903 562
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	2 824 616	5 433 260	2 824 616	5 433 260
Muut korko- ja rahoitustuotot	829 807	688 640	1 300 498	1 271 452
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	405 160	5 799	405 160	5 799
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista	256 392	144 368	256 392	144 368
Korkokulut ja muut rahoituskulut	3 196 612	3 547 376	3 329 321	3 580 288
Voitto ennen satunnaisia eriä			21 633 160	21 803 528
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot			4 900 000	5 500 000
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	28 381 252	27 673 072	26 533 160	27 303 528
Poistoeron muutos			-2 145 504	-990 114
Tuloverot			5 897 383	6 247 944
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot	5 951 962	6 757 719		
Laskennallisen verovelan muutos	-1 256 513	196 553		
Tilikauden voitto ennen vähemmistöosuutta	21 172 776	21 111 906		
Vähemmistön osuus	2 585	628		
Tilikauden voitto	21 170 191	21 111 278	18 490 273	20 065 469

KONSERNIN JA EMOYHTIÖN TASE 31.12.2007

EURO	KONSERNI 2007	KONSERNI 2006	EMOYHTIÖ 2007	EMOYHTIÖ 2006
Vastaavaa				
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	826 755	873 685	454 075	392 560
Muut pitkävaikutteiset menot	1 029 144	1 178 565	1 029 144	1 157 729
Aineelliset hyödykkeet				
Maa-alueet ja tontit	398 902	398 902	388 877	388 877
Rakennukset ja rakennelmat	13 676 703	13 041 440	11 360 503	11 453 153
Verkostot	94 169 671	93 885 972	41 309 733	42 472 015
Tuotannolliset koneet ja laitteet	20 024 202	21 085 501	19 293 920	20 428 240
Koneet ja kalusto	1 851 707	1 892 267	1 497 031	1 529 866
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 400 075	4 925 737	8 443 566	3 778 124
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	1 682 000	1 682 000	6 005 025	4 887 425
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			9 274 635	12 312 913
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	16 802 443	16 733 471	14 862 244	14 862 244
Muut osakkeet tai osuudet	22 522 929	20 972 079	22 503 314	20 970 481
Muut saamiset	5 202	5 202	5 202	5 202
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	2 058 100	1 766 394	2 058 100	1 766 394
Keskeneräiset tuotteet			614 129	744 892
Saamiset				
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	20 943 454	20 954 064	20 776 809	20 792 598
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	5 670 288	5 702 611	14 171 635	12 577 543
Lainasaamiset	1 263	343		
Muut saamiset			700	
Siirtosaamiset	958 543	649 431	846 036	606 457
Rahoitusarvopaperit	4 822 571	4 629 335	4 822 571	4 629 335
Rahat ja pankkisaamiset	6 158 408	12 065 753	5 605 382	11 816 656
	223 002 358	222 442 751	185 322 629	187 572 704
Vastattavaa				
Oma pääoma				
Osakepääoma	25 228 189	25 228 189	25 228 189	25 228 189
Edellisten tilikausien voitto	64 127 507	56 479 061	27 677 484	21 637 015
Tilikauden voitto	21 170 191	21 111 278	18 490 273	20 065 469
Vähemmistöosuudet	144 213	141 628		
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero			15 986 469	13 840 965
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen				
Lainat rahalaitoksille	2 759 310	2 929 310		
Velat saman konsernin yrityksille	46 392 249	54 124 291	46 392 249	54 124 291
Laskennallinen verovelka	12 815 826	11 559 313		
Muut velat	23 381 146	21 358 303	13 809 915	12 399 251
Lyhytaikainen				
Lainat rahalaitoksille				
Saadut ennakot	4 391			
Ostovelat	9 700 654	10 127 292	7 797 932	8 062 235
Velat saman konsernin yrityksille	8 171 493	8 146 041	22 141 586	22 953 031
Muut velat	5 574 727	5 721 793	4 958 009	4 815 417
Siirtovelat	3 532 461	5 516 251	2 840 522	4 446 840
	223 002 358	222 442 751	185 322 629	187 572 704

KONSERNIN JA EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

I 000 EURO	KONSERNI 2007	KONSERNI 2006	EMOYHTIÖ 2007	EMOYHTIÖ 2006
Liiketoiminta				
Tulorahoitus				
Liikevoitto	26 862	22 844	19 283	16 926
Oikaisut liikevoittoon	11 156	15 755	6 762	7 031
Satunnaiset erät			4 900	5 500
Rahoitustuotot ja -kulut	2 269	4 472	2 607	5 022
Verot	-7 208	-6 561	-5 897	-6 248
Muut oikaisut	-1 363		-1 363	
	31 716	36 510	26 291	28 231
Käyttöpääoman muutos				
Vaihto-omaisuuden muutos	-292	-903	-432	-1 378
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	-267	-336	-1 819	1 515
Korottomien lyhytaikaisten velkojen muutos	-2 528	3 655	-2 539	17 771
	-3 086	2 415	-4 790	17 909
Liiketoiminnan kassavirta	28 630	38 925	21 501	46 140
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit 1)	16 551	12 189	8 356	18 787
Käyttöomaisuuden myyntitulot	-83	-64	-1 440	-55
	16 468	12 124	6 917	18 732
Kassavirta ennen rahoitusta	13 190	26 801	14 585	27 408
Rahoitus				
Liittymismaksut	2 023	2 451	1 411	1 677
Pitkäaikaisten velkojen vähennys	-6 646	-7 929	-7 732	-7 732
Lyhytaikaisten velkojen lisäys		-135		
Osingonjako	-14 025	-14 625	-14 025	-14 625
	-18 648	-20 237	-20 346	-20 680
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos	-5 458	6 564	-5 762	6 728
Taseen mukainen likvidien varojen muutos	-5 458	6 564	-5 762	6 728
1) Käyttöomaisuusinvestoinnit muodostuvat seuraavista luvuista:				
Varsinaiset investoinnit	15 068	13 027	8 828	7 330
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	1 551	-714	-388	11 599
Käyttöomaisuustarvikevarastojen muutos	-68	-124	-84	-141
	16 551	12 189	8 356	18 787

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Oy Turku Energia - Åbo Energi Ab ja tytäryhtiöt Turku Energia Sähköverkot Oy, Turun Seudun Kaukolämpö Oy ja Kiinteistö Oy BioTorni. Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy, josta Turku Energia omistaa 42,5 %, on yhdistelty konsernitilinpäätökseen osakkuusyhtiönä. Samoin osakkuusyhtiönä on yhdistelty Svartisen Holding AS, jonka osakepääomasta Turku Energia omistaa 34,74 %. Osakkuusyhtiöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä.

Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä sisäiset velat ja saamiset on eliminoitu. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta ja tuloksesta sekä esitetty omana eränään.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat kirjataan kuukauden keskikurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Liiketapahtumien kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan.

Muuntoero on kirjattu vapaaseen omaan pääomaan.

KÄYTTÖOMAISUUS

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen välittömään hankintamenuon. Käyttöomaisuusvarastot on aktivoitu taseeseen keskimääräiseen hankintahintaan tai sitä alempaan jälleenhankintahintaan. Suunnitelman mukaiset poistot on tehty tasapoistoina käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus on arvostettu keskimääräiseen hankintahintaan tai alempaan jälleenhankintahintaan.

VÄLITTÖMÄT VEROT

Verot on laskettu suoriteperusteisesti. Kertynyt poistoero on merkitty konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

EURO	KONSERNI 2007	KONSERNI 2006	EMOYHTIÖ 2007	EMOYHTIÖ 2006
Liikevaihto				
Sähkön myynti	69 494 249	67 457 372	71 777 044	69 358 896
Sähkön siirto	23 739 423	26 622 081		
Lämmön myynti	68 841 492	65 856 524	68 841 492	65 856 524
Höyryn myynti	2 682 369	2 744 083	2 682 369	2 744 083
Katuvaloverkkopalvelut	2 426 382	2 587 286	2 426 382	2 587 286
Muut myyntitulot	5 022 985	3 556 812	10 260 777	9 237 243
Yhteensä	172 206 901	168 824 157	155 988 063	149 784 032
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet				
Ostot tilikauden aikana	112 675 310	109 098 161	110 947 465	107 214 472
Varaston muutos	-431 545	-1 107 118	-431 545	-1 107 118
	112 243 765	107 991 043	110 515 920	106 107 355
Ulkopuoliset palvelut	2 360 769	3 645 846	2 450 246	3 790 692
Yhteensä	114 604 534	111 636 889	112 966 166	109 898 046
Konsernin palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin (henkeä)				
	298	298	252	252
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	10 757 513	10 392 567	8 915 988	8 564 980
Eläkekulut	2 140 466	1 981 339	1 828 728	1 663 718
Muut henkilösivukulut	1 246 437	1 184 257	1 104 325	1 071 663
Aktivoitavat palkat	-981 140	-972 724	-27 862	-267 416
Yhteensä	13 163 276	12 585 439	11 821 180	11 032 945
Johdon ja hallituksen palkat ja palkkiot	284 960	282 402	144 815	141 251
Hallituksen ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset				
Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60-62 vuotta. Konserniin kuuluvan toimitusjohtajan eläkkeelle siirtymisestä 1.3.2009 on sovittu.				
Poistot ja arvonalentumiset				
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	10 822 087	15 754 531	6 761 634	7 031 378
Konsernireservin muutos	334 403			
Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Suunnitelman mukaiset poistot ovat seuraavat:				
Aineettomat hyödykkeet	5-10 v.			
Rakennukset ja rakennelmat	20-40 v.			
Tuotannolliset koneet ja laitteet	20-25 v.			
Verkosto	15-30 v.			
Koneet ja laitteet	5-10 v.			
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot osuuksista omistusyhteisyrityksissä			2 215 949	1 903 562
Osinkotuotot	791 570	694 400	791 570	694 400
Muut korkotuotot	2 033 046	4 738 860	2 033 046	4 738 860
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	2 824 616	5 433 260	2 824 616	5 433 260
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä			586 654	681 276

EURO	KONSERNI 2007	KONSERNI 2006	EMOYHTIÖ 2007	EMOYHTIÖ 2006
Muilta	829 807	688 640	713 844	590 176
Korkotuotot yhteensä	829 807	688 640	1 300 498	1 271 452
Muut korko- ja rahoitustuotot yhteensä	3 654 422	6 121 900	6 341 064	8 608 273
Sijoitusten arvonalentumiset				
Pitkäaikaisten sijoitusten arvonalennukset	405 160	5 799	405 160	5 799
Vaihtuvien vastaavien arvonalentumiset	256 392	144 368	256 392	144 368
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille	2 966 204	3 348 941	3 233 538	3 495 870
Muille	230 407	198 435	95 783	84 418
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	3 196 612	3 547 376	3 990 873	3 730 454
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot, konserniavustus			4 900 000	5 500 000
Tilinpäätössiirrot				
Suunnitelman mukaisten ja tilinpäätöksessä tehtyjen poistojen erotus			2 145 504	990 114
Kertyneestä poistoerosta omaan pääomaan merkitty osuus	36 475 814	32 899 584		
Tuloverot				
Tuloverot satunnaisista eristä			1 274 000	1 430 000
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	5 951 962	6 757 719	4 623 383	4 817 944
Laskennalliset verot	1 256 513	-196 553		
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	2 030 039	1 937 500	1 420 860	1 935 261
Liiketoimintasiirto				875 725
Lisäykset 1.1.-31.12.	216 075	92 539	181 519	361 324
Hankintameno 31.12.	2 246 115	2 030 039	1 602 380	1 420 860
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	1 156 354	919 703	1 028 300	1 348 783
Liiketoimintasiirrossa siirtyneet poistot				429 080
Suunnitelmapoistot 1.1.-31.12.	263 006	236 651	120 004	108 597
Kirjanpitoarvo 31.12.	826 755	873 685	454 075	392 560
Kertynyt poistoero 1.1.			30 913	72 786
Liiketoimintasiirrossa siirtynyt poistoero				57 017
Poistoeron lisäys			22 121	15 144
Kertynyt poistoero 31.12.			53 035	30 913
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.				
Lisäykset 1.1.-31.12.	334 403			
Suunnitelmapoistot 1.1.-31.12.	334 403			
Hankintameno 31.12.				
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	1 769 705	1 311 892	1 614 199	1 156 386
Lisäykset 1.1.-31.12.	39 053	457 813	39 053	457 813
Hankintameno 31.12.	1 808 758	1 769 705	1 653 251	1 614 199
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	591 140	424 864	456 470	311 051
Suunnitelmapoistot 1.1.-31.12.	188 474	166 276	167 638	145 418

EURO	KONSERNI 2007	KONSERNI 2006	EMOYHTIÖ 2007	EMOYHTIÖ 2006
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 029 144	1 178 565	1 029 144	1 157 729
Kertynyt poistoero 1.1.			85 410	61 893
Poistoeron lisäys			-1 153	23 517
Kertynyt poistoero 31.12.			84 257	85 410
Maa-alueet				
Hankintameno 1.1.	398 902	398 902	388 877	388 877
Hankintameno 31.12.	398 902	398 902	388 877	388 877
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	16 459 952	16 186 336	14 755 374	16 186 336
Liiketoimintasiirto				3 341 823
Lisäykset 1.1.-31.12.	1 214 153	273 616	366 082	1 910 861
Hankintameno 31.12.	17 674 104	16 459 952	15 121 456	14 755 374
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	3 418 512	2 878 191	3 302 221	4 515 436
Liiketoimintasiirrossa siirtyneet poistot				1 637 245
Suunnitelmapoistot 1.1.-31.12.	578 890	540 321	458 732	424 030
Kirjanpitoarvo 31.12.	13 676 703	13 041 440	11 360 503	11 453 153
Kertynyt poistoero 1.1.			1 731 314	1 588 114
Liiketoimintasiirrossa siirtynyt poistoero				148 832
Poistoeron lisäys			233 034	292 032
Kertynyt poistoero 31.12.			1 964 347	1 731 314
Tuotannolliset koneet ja laitteet				
Hankintameno 1.1.	50 009 553	49 144 885	47 769 017	47 101 065
Lisäykset 1.1.-31.12.	878 392	904 406	665 706	707 689
Vähennykset 1.1.-31.12.		39 738		39 738
Hankintameno 31.12.	50 887 945	50 009 553	48 434 723	47 769 017
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	28 924 052	27 110 213	27 340 777	25 657 466
Suunnitelmapoistot 1.1.-31.12.	1 939 691	1 813 840	1 800 026	1 683 312
Kirjanpitoarvo 31.12.	20 024 202	21 085 501	19 293 920	20 428 240
Kertynyt poistoero 1.1.			12 156 826	11 083 000
Poistoeron lisäys/vähennys			1 782 616	1 073 826
Kertynyt poistoero 31.12.			13 939 443	12 156 826
Verkostot				
Hankintameno 1.1.	224 727 363	216 755 765	81 757 901	213 280 544
Liiketoimintasiirto				134 487 707
Lisäykset 1.1.-31.12.	7 501 091	7 977 708	2 537 711	2 965 214
Vähennykset 1.1.-31.12.	6 609	6 110		150
Hankintameno 31.12.	232 221 845	224 727 363	84 295 612	81 757 901
Liiketoimintasiirrossa siirtyneet poistot				118 074 936
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	130 841 391	119 025 561	39 285 886	82 377 829
Suunnitelmapoistot 1.1.-31.12.	7 210 783	11 815 830	3 699 993	3 588 779
Kirjanpitoarvo 31.12.	94 169 671	93 885 972	41 309 733	42 472 015
Kertynyt poistoero 1.1.			313 588	32 517 405
Liiketoimintasiirrossa siirtynyt poistoero				32 201 670
Poistoeron lisäys			1 786	-2 148
Kertynyt poistoero 31.12.			315 374	313 588
Koneet ja laitteet				
Hankintameno 1.1.	9 897 694	9 040 044	8 545 395	9 016 463
Liiketoimintasiirto				1 072 885
Lisäykset 1.1.-31.12.	677 466	876 224	559 189	617 392
Vähennykset 1.1.-31.12.	76 783	18 574	76 783	15 574
Hankintameno 31.12.	10 498 377	9 897 694	9 027 801	8 545 395

EURO	KONSERNI 2007	KONSERNI 2006	EMOYHTIÖ 2007	EMOYHTIÖ 2006
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	8 005 427	6 823 814	7 015 530	6 800 232
Liiketoimintasiirrossa siirtyneet poistot				865 945
Suunnitelmapoistot 1.1.-31.12.	641 243	1 181 613	515 240	1 081 242
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 851 707	1 892 267	1 497 031	1 529 866
Kertynyt poistoero 1.1.			-477 088	-108 332
Liiketoimintasiirrossa siirtynyt poistoero				-43 501
Poistoeron vähennys			107 100	-412 257
Kertynyt poistoero 31.12.			-369 988	-477 088
Sijoitukset				
Hankintameno 1.1.	17 437 550	18 795 003	17 437 550	18 795 003
Muutos 1.1.-31.12.	1 332 100	-1 357 453	1 314 083	-1 357 453
Hankintameno 31.12.	18 769 650	17 437 550	18 751 632	17 437 550
Muut osakkeet				
Hankintameno 1.1.	3 534 529	3 534 529	3 532 931	3 532 931
Lisäykset 1.1.-31.12.	218 750		218 750	
Hankintameno 31.12.	3 753 279	3 534 529	3 751 681	3 532 931
Osakkeet konserniyritykset				
Hankintameno 1.1.	1 682 000	1 682 000	4 887 425	4 887 425
Lisäykset 1.1.-31.12.			1 117 600	
Hankintameno 31.12.	1 682 000	1 682 000	6 005 025	4 887 425
Osuudet omistusyhteisyritykset				
Hankintameno 1.1.	16 733 471	15 986 305	14 862 244	14 218 930
Lisäykset 1.1.-31.12.	631 140	260 179		643 314
Kurssiero	-562 168	486 987		
Hankintameno 31.12.	16 802 443	16 733 471	14 862 244	14 862 244
Muut saamiset				
Hankintameno 1.1.	5 202	5 202	5 202	5 202
Hankintameno 31.12.	5 202	5 202	5 202	5 202
Konserniyritykset				
Turku Energia Sähköverkot Oy				
Omistusosuus	100 %	100 %	100 %	100 %
Kotipaikka	Turku	Turku	Turku	Turku
Kiinteistö Oy BioTorni				
Omistusosuus	100 %		100 %	
Kotipaikka	Turku		Turku	
Turun Seudun Kaukolämpö Oy				
Omistusosuus	60,75 %	60,75 %	60,75 %	60,75 %
Kotipaikka	Turku	Turku	Turku	Turku
Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy				
Omistusosuus	42,5 %	42,5 %	42,5 %	42,5 %
Kotipaikka	Turku	Turku	Turku	Turku
Svartisen Holding AS				
Omistusosuus	34,74 %	34,74 %	34,74 %	34,74 %
Kotipaikka	Oslo, Norja	Oslo, Norja	Oslo, Norja	Oslo, Norja
Turku Science Park Oy				
Omistusosuus	6,33 %	6,33 %	6,33 %	6,33 %
Kotipaikka	Turku	Turku	Turku	Turku

EURO	KONSERNI 2007	KONSERNI 2006	EMOYHTIÖ 2007	EMOYHTIÖ 2006
Saamisten erittely				
Pitkäaikaiset saamiset				
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Lainasaamiset			9 175 435	12 233 913
Muut saamiset			99 200	79 000
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	20 943 454	20 954 064	20 776 809	20 792 598
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Myyntisaamiset	5 670 288	5 702 611	7 742 395	7 077 543
Muut saamiset			6 429 239	5 500 000
Muut saamiset	1 263	343	700	540
Siirtosaamiset	958 543	649 431	846 036	605 917
Yhteensä	27 573 584	27 306 448	35 795 179	33 976 598
Rahoitusomaisuus sisältää konsernitilisaamia Turun kaupungilta				
Pankkitilin saldo	813 886	4 355 840	813 886	4 355 840
Oma pääoma				
Osakepääoma 1.1.2007	25 228 189	25 228 189	25 228 189	25 228 189
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.2007	77 590 339	71 591 049	41 702 484	36 262 015
Osingonjako	14 025 000	14 625 000	14 025 000	14 625 000
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.2007	63 565 339	56 966 049	27 677 484	21 637 015
Muuntoero	-562 168	486 987		
Tilikauden voitto	21 170 191	21 111 278	18 490 273	20 065 469
Oma pääoma yhteensä	110 525 887	102 818 528	71 395 946	66 930 673
Laskennallinen verovelka				
Laskennallinen verovelka tilinpäätössiirroista	12 815 826	11 559 313		
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahalaitoksilta	2 759 310	2 929 310		
Velat saman konsernin yrityksille				
Muut velat	46 392 249	54 124 291	46 392 249	54 124 291
Laskennalliset verot	12 815 826	11 559 313		
Muut velat (liittymismaksut)	23 381 146	21 358 303	13 809 915	12 399 251
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	85 348 532	89 971 218	60 202 165	66 523 542
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Velat saman konsernin yrityksille	15 464 083	23 196 125	15 464 083	23 196 125
Velat rahalaitoksille	390 000	650 000		
Yhteensä	15 854 083	23 846 125	15 464 083	23 196 125
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot	4 391			
Ostovelat	9 700 654	10 127 292	7 797 932	8 062 235
Yhteensä	9 705 045	10 127 292	7 797 932	8 062 235
Velat saman konsernin yrityksille				
Saadut ennakot			614 129	474 289
Ostovelat	439 451	414 000	426 912	541 243
Muut velat	7 732 042	7 732 042	21 100 546	21 937 500
Yhteensä	8 171 493	8 146 041	22 141 586	22 953 031

EURO	KONSERNI 2007	KONSERNI 2006	EMOYHTIÖ 2007	EMOYHTIÖ 2006
Muut velat	5 574 727	5 721 793	4 958 009	4 815 417
Siirtovelat	3 532 461	5 516 251	2 840 522	4 446 840
Yhteensä	9 107 188	11 238 044	7 798 531	9 262 258
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	26 983 726	29 511 377	37 738 049	40 277 524
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
Lomapalkat	2 911 061	2 579 047	2 431 487	2 154 054
Tulospalkat	333 791	382 101	264 675	311 007
Verojaksotus			11 824	1 143 135
Annetut vakuudet				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta				
Takaukset tytäryritysten puolesta	450 800	450 800	450 800	450 800
Annettu osakepantti	993 319	1 003 163	993 319	1 003 163
Takaukset Svartisen Holding AS:n puolesta				
Vastuumäärä	52 110 000	52 110 000	52 110 000	52 110 000
Annettu osakepantti (yleisvakuus)	16 057 343	15 977 617	14 004 490	14 004 490
Takauksen määrä	52 110 000	52 110 000	52 110 000	52 110 000
Muut takaukset	1 964 438	1 897 669	1 964 438	1 897 669
Takaukset muiden puolesta	1 112 632	1 112 632	1 112 632	1 112 632
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Takaukset sähköjohdannaisten kaupankäyntiin	18 617 731	13 698 737	18 617 731	13 698 737
Pantatut arvopaperit ja pankkitilit	12 929 136	13 550 160	12 929 136	13 550 160
Muut				
Velat, joiden vakuudeksi annettu yritysikiinnityksiä				
Annetut yritysikiinnitykset	3 493 745	3 493 745		
Rahalaitoslainat	2 759 310	2 929 310		
Muut vastuut				
Emoyhtiö				
Vuosina 1985-1994 emoyhtiö on saanut taseeseen sisällyttämättömiä sähköliittymismaksuja 5 720 390,13 euroa ja lämpöliittymismaksuja 11 333 056,33 euroa. Lisäksi Evanes Oy:n fuusion yhteydessä emoyhtiölle siirtyi taseen ulkopuolisia höyryliittymismaksusaamia 405 723,67 euroa. Näihin eriin sisältyy takaisinmaksuvelvollisuus, jonka toteutuminen on epätodennäköistä.				
Johdannaissopimukset		Kohde-etuuden arvo milj. euroa	Käypä arvo milj. euroa	Tulouttamatta milj. euroa
Sähköjohdannaiset				
Ostosopimukset		87,5	13,5	13,5
Turku Energialla on vuosille 2005-2007 viranomaisten myöntämiä päästö-oikeuksia 430 689 CO ₂ tonnia. Näistä vuoden 2007 aikana käytettiin sähkön- ja lämmöntuotantoon 65 763 CO ₂ tonnia (70 923 CO ₂ tonnia) ja myytiin 147 000 CO ₂ tonnia (76 000 CO ₂ tonnia).				
Vuokravastuut	50,9	52,9	37,1	37,9
Konserni				
Euroopan unionin arseenidirektiivistä 2003/2/EY johtuen verkkoyhtiöllä on pylväiden käsittelyvastuu. Vanhat pylväät katsotaan ongelmajätteeksi ja ne pitää hävittää ongelmajätelaitoksissa. Käsittelyn oletetaan maksavan 150 euroa/t.				

KONSERNIN AVAINLUVUT VIISI VUOTTA

milj. euroa	2007	2006	2005	2004	2003
Liikevaihto	172,2	168,8	147,5	136,5	128,5
Liikevoitto	26,9	22,8	22,8	23,8	26,2
prosentteina liikevaihdosta %	15,6	13,5	15,5	17,5	20,4
Voitto ennen satunnaisia eriä	28,4	27,7	25,6	22,9	23,6
prosentteina liikevaihdosta %	16,5	16,4	17,3	16,8	18,4
Tilikauden tulos, milj. euroa	21,2	21,1	19,3	18,2	16,8
Taseen loppusumma	223,0	222,4	218,3	216,4	216,4
Bruttoinvestoinnit	15,1	13,1	13,9	14,5	13,5
prosentteina liikevaihdosta %	8,7	7,6	12,5	14,5	13,5
Pysyvät vastaavat, milj. euroa	182,4	176,4	179,9	181,7	180,8
Vaihto-omaisuus, milj. euroa	2,1	2,0	1,1	1,2	1,1
Saamiset, milj. euroa	27,6	27,3	26,9	22,9	22,6
Rahat ja pankkisaamiset, milj. euroa	11,0	16,7	10,2	10,7	12,0
Oma pääoma, milj. euroa	110,5	102,8	96,7	87,6	80,5
Oman pääoman tuotto-% ROE %	19,8	21,1	21,0	21,6	22,1
Sijoitetun pääoman tuotto-% ROI %	18,8	18,5	17,4	16,0	16,8
Gearing %	21,1	26,5	41,3	56,3	68,7
Osinko yhteensä, milj. euroa	14,6	14,6	10,7	11,5	6,7
Henkilökunta keskimäärin	298	298	306	301	299

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	=	$\frac{\text{Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskim. vuoden aikana)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	=	$\frac{\text{Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja} - \text{verot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskim. vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste-%	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Gearing-% ⁽¹⁾	=	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}} \times 100$

⁽¹⁾ Tunnuslukua laskettaessa on otettu mukaan pysyvien vastaavien sijoituksia

SÄHKÖNMYNNIN JA TURKU ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY:N TULOSLASKELMA 1.1.–31.12.2007

EURO	SÄHKÖNMYyntI		TURKU ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY	
	2007	2006	2007	2006
Liikevaihto	73 994 517	71 527 019	25 259 974	27 862 170
Liiketoiminnan muut tuotot				
Muut liiketoiminnan tuotot			2 244	2 668
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	70 953 372	67 037 726	21 962	14 645
Häviösähkö			2 207 712	1 841 919
Ulkopuoliset palvelut				
Alueverkko-, kantaverkko- ja verkkopalvelumaksut			3 043 283	3 211 572
Muut ulkopuoliset palvelut	3 598	20 967	128 709	119 403
Henkilöstökulut	1 769 431	1 596 838	2 224 923	2 180 776
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot sähköverkon hyödykkeistä			3 591 811	8 305 293
Suunnitelman mukaiset poistot muista pysyvien vastaavien hyödykkeistä	149 738	101 625	123 469	100 371
Liiketoiminnan muut kulut				
Vuokratulot	132 906	112 719	156 622	134 936
Verkkovuokrat ja verkon leasingmaksut			602 089	623 298
Sisäiset kulut	644 082	831 866	4 537 070	4 630 354
Muut liiketoiminnan kulut	1 614 549	1 726 122	614 121	552 684
Liikevoitto	-1 273 159	99 157	8 010 448	6 149 586
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä			267 334	146 930
Muilta	50 016	29 084	95 916	92 080
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille			586 654	681 276
Muille	62 497	48 532	88	54
Voitto ennen satunnaisia eriä	-1 285 639	79 710	7 786 956	5 707 267
Satunnaiset kulut			4 900 000	5 500 000
Voitto ennen tilipäättösiirtoja ja veroja	-1 285 639	79 710	2 886 956	207 267
Poistoeron muutos			-2 687 239	1 746 086
Tuloverot	-334 266	20 725	51 879	508 353
Tilikauden voitto	-951 373	58 985	147 838	1 444 999

SÄHKÖNMYNNIN JA TURKU ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY:N
TASE 31.12.2007

EURO	SÄHKÖNMYyntI		TURKU ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY	
	2007	2006	2007	2006
Vastaavaa				
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
Sähköverkon aineettomat hyödykkeet			370 441	478 886
Muut aineettomat hyödykkeet	408 008	342 369		
Aineelliset hyödykkeet				
Sähköverkon aineelliset hyödykkeet			52 933 751	50 985 488
Muut aineelliset hyödykkeet	137 124	129 096	333 776	362 401
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			956 509	877 010
Vaihtuvat vastaavat				
Saamiset				
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	7 534 010	8 451 645	157 865	127 561
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	1 836 095	3 131 671	13 378 545	14 241 552
Siirtosaamiset	491 417		35 236	34 986
	10 406 655	12 054 781	68 166 123	67 107 884
Vastattavaa				
Oma pääoma				
Osakepääoma	100 000	100 000	1 500 000	1 500 000
Ylikurssirahasto			1 500 000	1 500 000
Edellisten tilikausien voitto	1 865 255	2 751 449	1 444 997	-2
Tilikauden voitto	-951 373	58 985	147 838	1 444 999
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero			33 305 171	30 617 932
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen				
Velat saman konsernin yrityksille			9 274 635	10 783 674
Muut velat			9 571 230	8 959 053
Lyhytaikainen				
Ostovelat	2 544 606	1 866 399	1 749 493	1 933 011
Velat saman konsernin yrityksille	178	190	8 396 524	8 418 367
Muut velat	5 500 445	5 182 840	607 235	900 926
Siirtovelat	1 347 546	2 094 917	669 000	1 049 924
	10 406 655	12 054 781	68 166 123	67 107 884

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 900,00 euroa/osake (935,00 euroa/osake) eli yhteensä 13 500 000,00 euroa (14,0 milj. euroa) ja loppuosa 4 990 272,55 euroa siirretään voittovarojen tilille.

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Turussa 26. helmikuuta 2008

Pekka Ruola

Jarmo Rosenlöf

Pekka Aaltonen

Minna Arve

Sirkka-Liisa Kaven

Leena Koikkalainen

Tuomas Kyttä

Katriina Mäkinen

Eero Raihila

Risto Vaittinen
toimitusjohtaja

OY TURKU ENERGIA - ÅBO ENERGI AB:N OSAKKEENOMISTAJILLE

Olemme tarkastaneet Oy Turku Energia - Åbo Energi Ab:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2007. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja emoyhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme tutustuneet tilinpäätöksen liitetiedoissa esitettyihin eriytetyn toiminnon tuloslaskelma- ja tasetietoihin. Lausuntonamme esitämme, että ne on laadittu sähkömarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti.

Turussa 11. päivänä maaliskuuta 2008

Petri Palmroth
KHT

Tomi Moisio
KHT, JHTT

OPERATIIVISET RISKIT JA RISKINHALLINTA

RISKINHALLINNAN PERIAATTEET

Riskinhallinta Turku Energiassa on jatkuvaa toimintoympäristön analysointia ja toimialaan ja toiminta-alueeseen liittyvien uhkien, mahdollisuuksien ja riskien hallintaa. Energiatoimialaan liittyvien riskien hallinta on suurin haaste ja siinä energian hankintaan liittyvät riskit liittyvät kysymykset ovat riippuvaisia kansainvälisistä markkinoista vaikka energiantuotanto tapahtuukin varsinkin lämmöntuotannossa sekä lämmön ja sähkön yhteistuotannossa alueellisesti. Turku Energian riskinhallinnan perustan muodostaa hyvä teknistaloudellinen toimitusvarmuus, energianhankintaprosessien laadukkuus ja tehokkaat sitoutuneen pääomankäytön menettelyt. Näihin tavoitteisiin päästään henkilöstöriskin hallinnalla, joka Turku Energiassa laajasti ymmärrettyä sisältää konsernitasoisen osaamisresurssien hallinnan ja työhyvinvointia tukevat motivointi-, työterveys ja työturvallisuusjärjestelmät.

Riskinhallinta on Turku Energiassa hajautettu riskin luonteen perusteella. Riskinhallintaan liittyvät prosessit on määritelty asiakasprosessin, lämmöntoimitusprosessin, sähkönsiirtoprosessin, logistiikka ja ostot -prosessin, tuotekehitys ja projektit -prosessin, informaatio ja tietojärjestelmät -prosessin, taloudellisen informaation hallinta -prosessin ja osaamisresurssien hallinta -prosessin kautta. Myös yksittäisillä liiketoimintatasoilla on määritelty niille tyypillisiä riskinhallintamenettelyjä.

TOIMINNALLISET RISKIT

Yleistä

Turku Energian laatujärjestelmä tukee riskiajattelun kehittämistä ja riskinhallinnan laajaa ymmärtämistä. Konsernilla on käytössä laatujärjestelmä ISO 9001, ympäristöjärjestelmä ISO 14001 sekä työterveys- ja turvallisuusjärjestelmä OHSAS 18001. Järjestelmiin sisältyy toiminnan ulkoista että sisäistä auditointia.

Asiakasriskit

Alueellisesti Turku Energian asiakasriskit liittyvät pääosin Varsinais-Suomeen, Turku Energian liikevaihdosta noin 90 % syntyy liiketoiminnasta Varsinais-Suomessa. Toisaalta asiakasriski liittyy asiakkaiden lämmitysenergian käyttöön, liikevaihdosta noin 60 % muodostuu energian myynnistä kiinteistöjen lämmitykseen. Teollisuus- tai suurasiakkaiden osalta riskien nähdään olevan pienempiä, mutta näiden asiakkaiden määrän kehitys alueella määrittää myös muun asiakaskannan kehittämispotentiaalia Varsinais-Suomen alueella.

Kilpailutilanne ja hintariskit

Markkinatilanne on kireä ja kilpailua leimaa aggressiiviset hinnoittelustrategiat. Sähkökaupassa ei ole tunnistettavissa viitehankintahintaa esimerkiksi Nord Pool -sähköpörssistä, johon myyjät hinnoittelunsa perustaisivat vaan kilpailustrategiat lähtevät kunkin toimijan yksilöllisistä sähkökauppataavoitteista. Päästökauppa, kansalliset ilmastotavoitteet ja valtiovallan energian käyttöä ohjaavat päätökset muuttavat kilpailutilannetta eri energiantuotantomuotojen välillä ja lisäävät hintariskien mahdollisuutta.

TURKU ENERGIAN RISKINHALLINTAMALLI JA VASTUIDEN JAKAUTUMINEN

Riski	Ohjeisto	Vastuutahot
Operatiiviset riskit	Turku Energian strategia Toimintasuunnitelma ja talousarvio Liiketoimintasuunnitelmat	Johtoryhmä
Energianhankinnan riskit	Sähkömyynnin riskikäsikirja Kaukolämmön riskikäsikirja	Johtoryhmä Liiketoiminnot
Henkilöriskit	Työhyvinvointistrategia Tasa-arvosuunnitelma Osaamisresurssien hallintamalli Työturvallisuus ja työterveysohjeisto OHSAS 18001 -laatujärjestelmä	Liiketoiminnot, Henkilöstötoiminnot Työturvallisuusorganisaatio
Ympäristöriskit	Yhteiskuntavastuupolitiikka Yhteiskuntavastuusunnitelma Ympäristöohjelma 2006-2008 Ympäristöjärjestelmä ISO 14001	Johtoryhmä Ympäristöasioista vastaavat
Talous- ja rahoitusriskit	Sijoitustoiminnan periaatteet	Johtoryhmä Liiketoiminnot Taloustoiminnot Rahoituksesta vastaavat
Maineriskit	Hallintoperiaatteet Konserniohjeet	Koko henkilökunta Viestinnästä vastaavat
Vahinko- ja luottoriskit	Vakuutusperiaatteet Luotto-ohjeet	Johtoryhmä Liiketoiminnot

KONSERNIHALLINTO

TURUN KAUPUNGIN KONSERNIOHJEET

Turku Energia on Turun kaupungin kokonaan omistama yksityinen osakeyhtiö. Turun kaupunki ohjaa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjä kaupunginhallituksen päättämien erillisten konserniohjeiden avulla. Turun kaupungin konserniohjeet on Turku Energian yhtiökokouspäätöksellä hyväksytty Turku Energiassa noudatettaviksi. Konserniohjeet sisältävät johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyviä määräyksiä ja ohjeita liittyen rahoitukseen, riskienhallintaan, henkilöstöön, konsernitason valvontaan ja tilintarkastukseen.

KONSERNIRAKENNE

Turku Energia -konsernin hallinnosta ja toiminnasta vastaavat emoyhtiö Oy Turku Energia – Åbo Energi Ab:n toimielimet, jotka ovat yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja. Toimitusjohtajan apuna on johtoryhmä. Konsernin toimintaa ohjataan konserniohjeella. Tytäryhtiöiden toiminnasta vastaa konserniohjeen mukaisesti kunkin yhtiön oma hallitus.

Turku Energia Sähköverkot Oy:n (omistusosuus 100 %) hallitus on oikeudellisesti eriytetty emoyhtiöstä. Hallituksen puheenjohtaja ja toinen jäsen ovat emoyhtiöstä riippumattomia ja kolmas jäsen on emoyhtiön Konsernipalvelut-yksikön johtaja, joka ei ole hallituksen jäsen.

Turun Seudun Kaukolämpö Oy (60,75 %) on Turku Energian tytäryhtiö. Osakkuusyhtiöitä ovat Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy (42,5 %) ja norjalainen Svartisen Holding A/S (34,74 %). Muita osakkuuksia ovat Suomen Hyötytuuli Oy (11,1 %), Turku Science Park Oy (6,33 %) ja Voimaosakeyhtiö SF (3,3 %).

Toiminnallinen organisaatio koostuu energia-liiketoiminnoista ja palveluliiketoiminnoista, jotka vastaavat asiakkuuksista, myynnistä ja tuloksesta. Liiketoiminnot ovat:

- energia: Kaukolämpö, Sähkönmyynti ja Sähköverkot
- palvelut: Tuotantopalvelut ja Urakointipalvelut.

Liiketoimintojen tukitoiminnot on koottu Konsernipalvelut-yksikköön.

YHTIÖKOKOUS JA SEN TEHTÄVÄT

Turku Energian yhtiökokous valitsee yhtiön hallituksen ja tilintarkastajat vuodeksi kerrallaan, hyväksyy tilinpäätöksen ja myöntää hallitukselle ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden.

HALLITUS JA SEN TEHTÄVÄT

Turku Energian hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään viisi ja enintään yhdeksän jäsentä. Hallitukseen kuuluu tällä hetkellä yhdeksän jäsentä. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Yhtiön henkilöstö nimeää yhden hallituksen jäsenen ja hänelle varajäsenen. Hallituksen toimintaa johtaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallitus vastaa osakeyhtiölain mukaisesti yhtiön

hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus nimittää toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa.

Turku Energian hallitus on erikseen täsmentänyt hallituksen, toimitusjohtajan, johtoryhmän ja yksiköiden johdon roolit ja tehtävät. Hallitus johtaa yhtiötä päättämällä yhtiön strategisista painopisteistä sekä hyväksymällä yrityksen kokonaistavoitteet, sisäiset kehittämistavoitteet, vuosisuunnitelmat, investointiohjelmat ja suuret investointipäätökset. Hallitus vahvistaa myös yhtiön liiketoimintatasoisen organisaatorakenteen.

Hallitus kokoontui vuoden 2007 aikana 13 kertaa.

TOIMITUSJOHTAJA JA HÄNEN TEHTÄVÄNSÄ

Toimitusjohtajalle kuuluu osakeyhtiölain mukainen vastuu yhtiön johtamisesta ja hallinnosta. Toimitusjohtaja vastaa konsernin kokonaisjohtamisesta, strategisesta suunnittelusta ja toimintaorganisaation täsmentämisestä ja keskeisimmistä henkilöstövalinnoista, muun muassa johtoryhmän kokoonpanosta. Toimitusjohtaja huolehtii päivittäisjohtamisesta, tekee resurssipäätökset ja vastaa konsernin kokonaistuloksesta. Toimitusjohtajan varahenkilöksi on nimetty Konsernipalvelut-yksikön johtaja.

JOHTORYHMÄ

Johtoryhmä on toimitusjohtajaa avustava työryhmä. Johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtajan lisäksi liiketoimintojen johtajat, Konsernipalvelut-yksikön johtaja, henkilöstöjohtaja, talousjohtaja sekä henkilöstön edustaja. Johtoryhmä täsmentää strategiasuunnitelman vuosittain ja laatii vuosittaisen toimintasuunnitelman. Johtoryhmä koordinoi liiketoimintojen, ryhmien ja organisaation jäsenten tavoitteita, kehittämistoiminnan päämääriä, toiminnan suunnittelua ja päivittäisjohtamista.

Johtoryhmä kokoontui vuoden 2007 aikana yhteensä 44 kertaa.

VALVONTAJÄRJESTELMÄT

Turku Energiassa on liiketoiminnan, resurssienhallinnan ja varainhoidon valvontaa varten taloudellisen ja toiminnallisen raportoinnin järjestelmät. Hallitus on hyväksynyt seuraavat säännöt ja periaatteet:

- johtamisorganisaatio ja periaatteet
- toimivaltuudet ja hyväksymismenettelyt
- taloudellinen suunnittelu ja raportointi
- palkkioperiaatteet.

Turku Energia -konsernilla ja sen tytäryhtiöillä on samat tilintarkastajat. Tilintarkastajat antavat yhtiöiden omistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen yhtiöiden vuosittain päätöksen yhteydessä.

OSINKOPOLITIIKKA

Yhtiön tavoitteena on jakaa osinkoa, joka on kilpailukykyinen toimialan yrityksiin nähden ottaen huomioon Turun kaupungin rahoitustarpeet sekä yhtiön kulloisenkin tuloksen ja pääoman tarpeen.

HALLITUS JA TILINTARKASTAJAT I. I. 2008

HALLITUS

▲
Tuomas Kyttä
toimitusjohtaja

varajäsen
Eila Eerola
apulaisosastonhoitaja

▲
Eero Raihila *
mittausasiantuntija

varajäsen
Risto Argillander *
myyntipäällikkö

▲
Pekka Aaltonen
ulkoilualueiden esimies

varajäsen
Raija Helin
hitsaaja

▲
Hallituksen varapuheenjohtaja
Jarmo Rosenlöf, toimitsija

varajäsen
Veikko Paju
työmaapäällikkö

▲
Leena Koikkalainen
toiminnanjohtaja

varajäsen
Piia Elo
järjestösihteeri

▲
Katriina Mäkinen
koulutussuunnittelija

varajäsen
Seppo Häkklä
Pt. tuntiopettaja

▲
hallituksen puheenjohtaja
Pekka Ruola, kunnallisneuvos

varajäsen
Jaakko Paatero
tekniikan tohtori

▲
Sirkka-Liisa Kavén
osastonhoitaja

varajäsen
Sakari Hihnala
toimittaja

▲
Minna-Liisa Arve
KTM, sairaanhoitaja

varajäsen
Christer Fagerström
placerschef

* henkilöstön edustaja

Hallituksen jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen valitaan yhtiökokouksessa 25.3.2008 toimikaudeksi, joka päättyy vuoden 2009 yhtiökokoukseen.

TILINTARKASTAJAT

Petri Palmroth, kauppatieteen maisteri, KHT, PricewaterhouseCoopers Oy
Tomi Moiso, kauppatieteen maisteri, KHT, JHTT, PricewaterhouseCoopers Oy

Varatilintarkastajat

Johan Kronberg, diplomiekonomi, KHT, PricewaterhouseCoopers Oy
Kauko Lehtonen, kauppatieteen maisteri, KHT, PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastajat ja varatilintarkastajat on valittu yhden vuoden toimikaudeksi.

JOHTORYHMÄ I.I.2008

vuosikertomus 2007

70

Turku Energia

▲ **Vesa Mäkilä**
johtaja,
Sähkönmyynti
kauppatieteiden
maisteri
syntynyt 1965
Turku Energian
palveluksessa
vuodesta 2001

▲ **Matti Nupponen**
johtaja,
Tuotantopalvelut
insinööri
syntynyt 1946
Turku Energian
palveluksessa
vuodesta 1980

▲ **Anne Märri**
talousjohtaja,
kauppatieteiden
maisteri
syntynyt 1962
Turku Energian
palveluksessa
vuodesta 1990

▲ **Risto Vaitinen**
toimitusjohtaja,
diplomi-insinööri
syntynyt 1949
Turku Energian
palveluksessa
vuodesta 2000

▲ **Jukka Huhtala**
käyttömestari,
henkilöstön
edustaja
syntynyt 1969
Turku Energian
palveluksessa
vuodesta 2007

▲ **Rauli Saarela**
johtaja,
Kaukolämpö
diplomi-insinööri
syntynyt 1948
Turku Energian
palveluksessa
vuodesta 1976

▲ **Tiina Aho**
henkilöstöjohtaja,
kauppatieteiden
maisteri
syntynyt 1966
Turku Energian
palveluksessa
1996

▲ **Matti Östman**
johtaja,
Sähköverkot
diplomi-insinööri
syntynyt 1947
Turku Energian
palveluksessa
vuodesta 1974

▲ **Vesa Vaskikari**
johtaja,
Urakointipalvelut
diplomi-insinööri
syntynyt 1955
Turku Energian
palveluksessa
vuodesta 2002

▲ **Juha Peltola**
johtaja,
Konsernipalvelut
varatuomari
syntynyt 1960
Turku Energian
palveluksessa
vuodesta 2000

ÅR 2007 I KORTHET

- Koncernen Åbo Energis omsättning steg till 172,2 miljoner euro (168,8 miljoner euro), tillväxten var 2,0 %.
- Rörelsevinsten var 26,9 miljoner euro (22,8 miljoner euro). Vinsten före skatter var 28,4 miljoner euro (27,7 miljoner euro).
- Försäljningen av fjärrvärme låg på samma nivå som året innan. 22 % av fjärrvärmerna producerades med förnybara energikällor, främst inhemskt träbaserat bränsle, deponigas och avfall. Omsättningen ökade till följd av högre energipriser. Även resultatet förbättrades från föregående år.
- Omsättningen för affärsområdet Elhandel ökade, men resultatet försämrades. Mängden såld elenergi sjönk till följd av den hårda priskonkurrensen och den milda vintern.
- Turku Energia Sähköverkot Oy ansvarade för affärsområdet Elnät. I fråga om tillförlitlighet var året det bästa under verksamhetshistorien. Överföringsavgiften för el sänktes med 10 % i. i. 2007. Resultatet förbättrades trots sänkningen.
- Bruttoinvesteringarna uppgick till 15,1 miljoner euro (13,1 miljoner euro).

KONCERNENS NYCKELTAL	2007	2006	2005
Omsättning (miljoner euro)	172,2	168,6	147,5
Rörelsevinst (miljoner euro)	26,9	22,8	22,8
Vinst före skatter (miljoner euro)	28,4	27,2	25,6
Balansomslutning (miljoner euro)	223,0	222,4	218,3
Investeringar (miljoner euro)	15,1	13,1	13,9
Avkastning på eget kapital (%)	19,8	21,1	21,0
Avkastning på sysselsatt kapital (%)	18,8	18,5	17,4
Gearing (%)	21,1	26,5	41,3
Personal i genomsnitt	298	298	306

ÅBO ENERGI I DAG

Åbo Energi tillfredsställer sina kunders energibehov i anslutning till boende och företagsamhet på ett konkurrenskraftigt, lönsamt och miljövänligt sätt samt med bästa möjliga leveranssäkerhet.

Åbo Energi anskaffar, säljer och distribuerar el och värme i första hand i Åbo-trakten och utvecklar, bygger och underhåller kraft- och värmeverk samt överförings- och distributionsnät.

I affärsverksamheten ingår rådgivning kring miljövänligt sätt att bruka energi samt drift och underhåll av system och utrustning för energiproduktion och överföring.

Åbo Energis kunder är främst företag, hushåll och offentliga inrättningar som behöver en tillförlitlig tillgång till energi: elektricitet, fjärrvärme, ånga eller fjärrkyla i Åbo-regionen. Mervärde för kunderna skapas av kvalitet och tillförlitlig leverans av el och värme till konkurrenskraftiga priser, rådgivning kring effektiv energiförbrukning samt skräddarsydd drift- och underhållsservice enligt kundernas behov.

Åbo Energi beaktar samhällsansvaret i all sin verksamhet. Företaget arbetar målmedvetet för att minska den skadliga inverkan på miljön.

Åbo Energi är helägt av Åbo stad.

VÄRDEN

- Kundbelåtenhet
- Lönsamhet
- Pålitlighet
- Miljövänlighet
- Attraktivitet som arbetsgivare

ÅBO ENERGI I FRAMTIDEN

VISION 2015

Koncernen Åbo Energi är en av Finlands bästa koncerner för energiservice mätt i:

- Kundbelåtenhet
- Skapat mervärde för ägarna
- Motivation hos personalen
- Attraktion som arbetsgivare.

Koncernens företag är ledande i Åbo-trakten. El- och serviceförsäljning sker också på andra håll i Finland.

EKONOMISKA MÅL

- Avkastningen på sysselsatt kapital är minst 12 %.
- Soliditeten är minst 40 %.
- Koncernens omsättning är över 300 miljoner euro inklusive dotter- och intressebolags omsättning.

STRATEGISK LINJEDRAGNING

- Åbo Energi utvecklas strukturellt och funktionellt så att koncernen motsvarar de krav en energimarknad i förändring, en sund konkurrenssituation samt kunderna och ägarna ställer.
- Koncernen strävar efter lönsam tillväxt genom företagsförvärv, partnerskap och allianser. Koncernen utvecklar den regionala energiproduktionen aktivt.
- Koncernen satsar kraftigt på att utveckla kunnandet. Målet är att försäkra att personalen har rätt information och beredskap att utföra sina uppgifter både nu och i framtiden.

Vid fördelning av personresurser och vid rekrytering tas hänsyn till hur förändringar i affärsomgivningen inverkar på arbetsuppgifterna.

SAMHÄLLSANSVAR INOM ÅBO ENERGI

Åbo Energi är det ledande energibolaget i Egentliga Finland, och dess verksamhet har ett vidsträckt regionalt inflytande. I enlighet med vårt löfte levererar vi energi för boende, dagligt liv och företagande. Vårt samhällsansvar styrs av en stark värdegrund, vars hörnstenar är miljövänlighet, funktions säkerhet, lönsamhet, kundbelåtenhet och attraktivitet som arbetsgivare.

ÅBO ENERGIS LEDNINGSSYSTEM

Åbo Energi har ett certifierat ledningssystem som består av verksamhets-, miljö- och arbetarskyddssystem (standarderna ISO 9001, ISO 14001 och OHSAS 18001). Systemet omfattar interna och externa revisioner samt ledningens utvärderingar enligt årsklockan. Ledningssystemet tillämpas på alla organisationsnivåer i enlighet med en separat årsklocka.

Målsättningarna för samhällsansvarsplanen 2007 var att utöka samhällsansvaret inom det egna bolaget, att säkra samhällsansvaret i verksamhetskedjan och att främja dialogen med intressenterna.

MÅLSÄTTNINGEN FÖR SAMARBETET MED INTRESSENTERNA ÄR ATT FRÄMJA VÄXELVERKAN

Ett öppet samarbete med intressenterna som kommer alla parter till godo förutsätter fortlöpande omhändertagande av relationerna. Det är möjligt att förbättra varje relation, och därför vill vi främja en öppen och aktiv växelverkan mellan representanterna för olika intressenter. Det omfattande intressentnätverket består av kunder, den egna personalen, varu- och tjänsteleverantörer, myndigheter, organisationer och andra energibolag, ägare, läroanstalter, medier och allmänheten.

KUNDSTRUKTUR

Åbo Energi erbjuder kundinriktade energitjänster för hushåll, företag och sammanslutningar. De kunder som anlitat överföringstjänster för el och fjärrvärme finns huvudsakligen inom Åbo stad. Elförsäljningens kunder utgörs av person- och företagskunder i hela landet.

TILLFÖRLITLIGA ENERGILEVERANSER UTGÖR DEN VIKTIGASTE DELEN AV VÅR VERKSAMHET

Åbo Energis funktionssäkerhet baserar sig på personalens kunskaper och kompetens samt på utvecklingen och det planerliga upprätthållandet av system för energiproduktion och -distribution. Elöverföringens tillförlitlighet var utmärkt år 2007, den genomsnittliga avbrottstiden per kund var bara 17 minuter. Fjärrvärmedistributionens tillförlitlighet var också utmärkt år 2007, avbrottstiden per kund var ca 1 timme och 30 minuter.

PERSONAL

De utmaningar som Åbo Energi står inför under de närmaste

te åren är rekrytering av kompetent personal då de stora årsklasserna går i pension. Målsättningen för personalpolitiken är att utveckla personalens arbetshälsa, motivation och kompetens. Särskild uppmärksamhet fästs vid utvecklingen av chefernas arbete, eftersom ett gott ledarskap anses ha ett direkt samband med personalens välbefinnande.

Koncernens centrala belöningselement utgörs av grundlön enligt arbetsuppgiftens krav och så kallade personliga lönedelar. Därtill omfattas hela personalen av resultatpremier systemet. De kärnkompetenser som koncernens framgång vilar på har definierats, och kompetensmålsättningarna fastställs på basis av dem.

Åbo Energi har en strategi för arbetshälsa, i vilken centrala linjedragningar angående arbetshygien och arbetarskydd har samlats. Personalens sjukskrivningar, 14,9 dagar/person, sjönk med rentav 17 % från situationen 2006. Koncernens arbetsolycksfrekvens per miljoner arbetstimmar var 15,7, vilket är nästan hälften mindre än år 2006. Åbo Energis jämställdhetsplan uppdateras varje år. Enligt slutsatserna i jämställdhetsplanen är jämställdheten mellan män och kvinnor god.

Vid årsskiftet 31.12.2007 hade Åbo Energi sammanlagt 306 anställda (306), varav 290 (287) hade fast anställning och 16 (19) visstidsanställning. Antalet deltidsanställda var 24 (20). Personalens medelålder var ca 48 år 8 månader (48 år 4 mån).

MILJÖANSVAR

Åbo Energi har ett miljösystem som uppfyller kraven enligt ISO 14 001 och som har certifierats av SFS-Inspecta. Målsättningen är att minimera den direkta och indirekta miljöpåverkan av energiproduktionen, -anskaffningen och slutanvändningen. Koncernen iakttar alla miljölagar och -bestämmelser samt villkor i anslutning till miljö tillstånd. Åbo Energis miljöprinciper har nedtecknats i koncernens policy för samhällsansvar.

Koncernens miljömålsättningar för 2006-2008 finns i hanteringsprogrammet för miljöärenden och gäller alla enheter inom koncernen. De centrala miljöindikatorerna följs upp och rapporteras årligen. Hit hör bl.a. utsläpp, bränsle- och kemikalie mängder, energi- och vattenförbrukning, mängden nytto-, problem- och brännbart avfall, skadesituationer, miljö kostnader, -intäkter och -investeringar i anslutning till energiproduktionen.

ENERGIANSKAFFNING OCH -PRODUKTION

Åbo Energis strategi är att utöka den koldioxidfria energiproduktionen. Inom fjärrvärme utökas användningen träbaserade bränslen, biogas, värmeåtervinning och värmepumpar. Inom elförsäljning är målsättningen att ytterligare utöka vatten-, vind- och kärnkraftens andel av elförsäljningen.

Under det gångna året låg energianskaffnings- och -produktionsvolymerna på samma nivå eller sjönk från året innan. I synnerhet den milda vintern minskade energiförbrukningen.

Åbo Energis anskaffningar av el år 2007 uppgick till 1 605 (1 715) GWh och köptes huvudsakligen på den nordiska elbörsen Nord Pool. 58,4 % av elen producerades med förnybara energikällor, 22,7 % med kärnkraft och

18,9 % med fossila energikällor.

Cirka 155 000 invånare i Åbo bor i hus med fjärrvärme. Den totala anskaffningen av fjärrvärme år 2007 uppgick till 1 630 (1 635) GWh. Merparten av fjärrvärmens, dvs. ca 68 % (67 %), produceras av Fortums kolkraftverk i Näden-dal. Cirka 22 % av värmen producerades med förnybara energikällor år 2007.

EKONOMISKT ANSVAR

Lönsamheten utgör grunden för ett företags existens. Ett gott ekonomiskt resultat är utgångspunkten för Åbo Ener-gis ansvarsfulla verksamhet. Ekonomisk framgång gör det möjligt att utveckla verksamheten på lång sikt och att satsa på personalens välbefinnande och miljön. Genom syssel-sättning, betalda löner och personalens inkomstskatter har

Åbo Energi-koncernen en positiv inverkan på sin regions välfärd. De av koncernen betalda lönerna år 2007 upp-gick till 10,8 miljoner euro (10,4 miljoner euro). Inköpen av material och tjänster år 2007 var totalt 150,1 miljoner euro (126,6 miljoner euro). Största delen av inköpen, 71 procent (76 procent), utgjordes av energiinköp. Åbo En-ergi-koncernens affärsverksamhet styrs av lagstiftningen och god samhällsstyrning. Koncernens betalda skatter 2007 uppgick till 6,0 miljoner euro (6,8 miljoner euro). Därtill har koncernen genom sin verksamhet genererat en betydande mängd skatter och avgifter till samhället såsom mervärdes-skatt, arbetstagares förskottsinnehållning och elskatt. Till sin ägare, Åbo stad, utdelade Åbo Energi i fjol 14,0 miljoner euro (14,6 miljoner euro) i dividend.

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERSIKT

År 2007 var framgångsrikt med tanke på utvecklingen av Åbo Ener-gis affärsverksamhet, personal och miljövänlighet. Den föreslagna dividenden till ägaren ligger på samma nivå som under de föregående åren.

Det gångna året präglades av klimatkussionens defini-tiva genombrott såväl i Finland som utomlands. Åbo Energi har redan under flera år ökat användningen av miljövänliga energiproduktionsformer samt främjat miljömedvetenheten bland personalen och olika intressenter.

Under det gångna året fortsatte vi verksamheten enligt vår strategi, som betonar den ekonomiska lönsamhe-ten. Koncernens omsättning och resultat fortsatte att öka. Volymmässigt ökade försäljningen av el och värme inte på grund av det varma året. Energileveransernas och verksam-hetens tillförlitlighet var utmärkt.

Åbo Ener-gis strategi är att öka den koldioxidfria el- och värmeproduktionen. I fråga om el producerades över 80 % av den sålda energin koldioxidfritt, och hela vår vindkraftsba-serade elkraftkapacitet var slutsåld under året. För att garantera våra kunder koldioxidfritt producerad el till stabila priser reserverade vi en effektandel på 35 MW i Fennovoimas kärnkraftsprojekt.

Den regionala energiproduktionen utvecklades genom intresseföretaget Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuo-tanto Oy (TSME). Byggplanerna för det nya el- och värme-producerande naturgaskraftverket framskred då TSME och Gasum undertecknade en avsiktsförklaring om att utnyttja naturgas i Åbotrakten.

Vår målsättning är att klart överträffa de nationella tillväxtmålsättningarna för användning av förnybar energi. Byggarbetena för värmepumpanläggningen, som byggs i an-slutning till reningsverket för avloppsvatten på Kakola, inled-des. Besvaren över de nekande miljöbesluten gällande den andra pannan i Åbo Ener-gis biovärmecentral och TSME:s nya fjärrvärmecentral som utnyttjar avfall och återvunnet material väntade fortfarande på ett avgörande av Vasa för-valtningsdomstol i slutet av året.

Åbo Energi påverkades negativt av den kraftiga prisfluk-tuationen på den nordiska elbörsen. Detta försämrade våra möjligheter att svara på den ständigt ökande priskonkur-rensens på marknaden. Kundbelåtenheten förblev trots det god tack vare vår tillförlitlighet, högklassiga kundservice och säkra elleveranser.

År 2007 var det andra året efter bolagiseringen av el-nätsverksamheten. Bolaget har lyckats med att stabilisera sin verksamhet som en expertorganisation och att för-bättra verksamhetens ekonomiska resultat samtidigt som kundernas elöverföringsavgifter har sänkts. Det gångna året var också det bästa under vår verksamhetshistoria i fråga om elöverföring utan avbrott.

Affärsområdet Entreprenadtjänster, som specialiserat sig på byggande och underhåll av elnät och utomhusbelys-ning och som har flest anställda inom koncernen, förbättrade orderstocken.

Våra värden styrde vår verksamhet också ur persona-lens perspektiv. Det gångna året präglades kraftigt av ut-vecklingen av personalens kompetens då den nya utbild-nings- och kompetensplanen infördes.

Samhällsansvarsfrågor spelar en betydande roll i vår dagliga verksamhet och strategiska ledning inom Åbo En-ergi. Vår målsättning är att beakta ansvarstagande i vår verk-samhet på ett balanserat och omfattande sätt ur miljöns, personalens och ekonomins perspektiv.

År 2008 har inlett planenligt. Efterfrågan på el och värme väntas växa moderat under 2008. De månatliga temperaturvariationerna och mängden regn kan dock inte prognostiseras. Dessa faktorer avspeglas både i efterfrågan och i priset på energi. Således har riskhanteringen en allt större betydelse för Åbo Energi.

Slutligen vill jag tacka Åbo Ener-gis hela personal, moderbolagets styrelse, samarbetspartner och kunder för ett gott samarbete under det gångna året.

Åbo, den 7. mars 2008

Risto Vaittinen, verkställande direktör

YEAR 2007 IN BRIEF

- Turku Energia Group's net sales rose to EUR 172.2 million (EUR 168.8 million), showing an increase of 2.0%.
- Operating profit amounted to EUR 26.9 million (EUR 22.8 million). Profit before taxes totalled EUR 28.4 million (EUR 27.7 million).
- The volume of district heat sales remained at the previous year's level. Renewable energy sources, consisting mainly of domestically-sourced wood fuel, landfill gas and waste, were used to generate 22% of the total volume of district heat. Net sales increased due to the rise in energy prices. Earnings also showed an improvement on the previous year.
- Net sales from the Electricity Sales business increased, but earnings were down. As a result of the tightened competition in prices and the mild winter, the volume of electricity sales suffered.
- Turku Energia Sähköverkot Oy was responsible for the Electricity Network business segment. In terms of reliability, 2007 was the best year in the company's operating history. The price of electricity transmission was cut by 10% on 1 January 2007. Despite the price cut, earnings improved.
- Gross investments amounted to EUR 15.1 million (EUR 13.1 million).

KEY GROUP FIGURES 2005-2007	2007	2006	2005
Net sales (EUR million)	172.2	168.6	147.5
Operating profit (EUR million)	26.9	22.8	22.8
Profit before taxes (EUR million)	28.4	27.2	25.6
Total assets (EUR million)	223.0	222.4	218.3
Gross investments (EUR million)	15.1	13.1	13.9
Return on equity (%)	19.8	21.1	21.0
Return on investment (%)	18.8	18.5	17.4
Gearing (%)	21.1	26.5	41.3
Personnel (average)	298	298	306

TURKU ENERGIA TODAY

Turku Energia meets the energy needs of its customers, both households and businesses, in a competitive, reliable, profitable and environmentally sound way.

Turku Energia sources, retails, and distributes electricity and heat mainly in the Turku region, and develops, builds, and maintains power and heat-generating plants, as well as transmission and distribution networks. Other operations include providing to customers on the pro-environmental use of energy, and the operation and maintenance of systems and equipment utilised in energy generation and transmission.

The company's customers mainly comprise companies, households, and public services in the Turku region that need a reliable source of electricity, district heat, steam, or district cooling. The added value of the company's offering lies in its ability to provide a reliable supply of electricity and heat at competitive prices and quality, advice on effective energy use, and customised services in the areas of contracting, operation, and maintenance.

Turku Energia gives appropriate attention to the requirements of corporate social responsibility in all of its operations. As a part of this, we work actively to minimise the environmental impact of all aspects of our business.

Turku Energia Oy is wholly owned by the City of Turku.

VALUES

- Customer satisfaction
- Profitability
- Reliability
- Environmental friendliness
- A preferred employer

TURKU ENERGIA IN THE FUTURE

VISION 2015

Turku Energia is one of the leading energy service groups in Finland in terms of:

- Customer satisfaction
- Creating added value for its owners
- Motivating personnel
- As a preferred employer.

Turku Energia's companies are the leaders in their field in the Turku region, and market electricity and services elsewhere in Finland.

ECONOMIC TARGETS

- Return on investment is above 12 %.
- Equity ratio is above 40 %.
- Net sales of the Group, including subsidiaries and affiliates, is above EUR 300 million.

STRATEGIC INTENTION

- Turku Energia will develop its structure and operations to meet the requirements of the changing energy market and the competitive marketplace, and the needs of its customers and shareholders.
- The Group seeks profitable growth through acquisitions, partnerships, and alliances; and will be an active player in developing regional energy generation solutions.
- The Group is committed to developing the competence of its personnel to ensure the information and skills required to carry out their tasks today and in the future. Changes in the Group's business environment impact people's responsibilities on an ongoing basis.

SOCIAL RESPONSIBILITY AT TURKU ENERGIA

Turku Energia is the leading energy company in the region of Varsinais-Suomi. In accordance with our mission statement, we bring energy to housing, living and business. We base our socially responsible operation on strong values, the cornerstones of which are environmental soundness, operational reliability, profitability, customer satisfaction and our status as a preferred employer.

TURKU ENERGIA'S MANAGEMENT SYSTEM

Turku Energia applies a certified system of management, incorporating operating, environmental and occupational safety systems (the standards ISO 9001, ISO 14001 and OHSAS 18001). The system utilises internal and external audits as well as a management review. The management system is applied at all levels of the organisation, each level observing a different annual clock.

The goals of the 2007 social responsibility scheme comprised an increase in social responsibility within each individual company, safeguarding the application of CSR in the operating chain and increasing dialogue with stakeholders.

COOPERATING WITH STAKEHOLDERS IN ORDER TO INCREASE INTERACTION

Open cooperation which benefits all the parties concerned requires active cultivation. The extensive network of stakeholders includes customers, personnel, goods and service suppliers, the authorities, organisations and other energy companies, the owner, educational establishments, the media and the general public.

STRUCTURE OF THE CUSTOMER BASE

Turku Energia supplies customer-led energy services to residential customers, businesses and corporations. The customers benefiting from electricity transmission and district heating services are located primarily in the city of Turku. The electricity sales customer base comprises residential and corporate customers nationwide.

DEPENDABLE ENERGY SUPPLY FORMS THE CORE OF OUR OPERATIONS

Turku Energia's operational reliability is founded on competent and professional personnel and the development and systematic maintenance of the energy generation and distribution systems. In 2007, electricity transmission reliability was outstanding, with average downtime per customer of only 17 minutes.

Similarly, the supply of district heating in 2007 was extremely reliable, with downtime per customer of about 1 hour and 30 minutes.

PERSONNEL

One of the challenges that Turku Energia will face in the next few years will be in the recruitment of new skilled employees to replace the older retiring workforce. The company's human resources policy will focus on the promotion of staff well-being and motivation as well as the development of competence.

The key reward elements applied in the Group comprise the basic salary, which is based on the competence required for the job, and so-called personal salary items. The entire staff is also included in the company's bonus system. The core skills that the company's success requires have been defined. The skills objectives are determined on the basis of the core skills chart.

Turku Energia applies an occupational welfare strategy, consisting of key policies concerning occupational health and safety. Absenteeism due to illness was reduced by as much as 17% on the previous year's figure, amounting to 14.9 days per employee on average. The occupational accident frequency per one million working hours at Group level was 15.7; almost one half of the frequency in 2006. Turku Energia's equality programme is updated annually. The conclusions of the equality programme indicate that the situation in terms of equality between men and women is good in the company.

On 31 December 2007, personnel numbers totalled 306 (306 employees), 290 (287) of whom were employed on a permanent contract and 16 (19) on a fixed-term contract, and 24 (20) people were employed on a part-time basis. The average age of the employees was about 48 years and 8 months (48 years and 4 months).

ENVIRONMENTAL RESPONSIBILITY

Turku Energia applies an environmental system conforming to the requirements of the ISO 14001 standard and certified by SFS-Inspecta. The company aims to minimise the direct and indirect environmental impacts of its own energy generation as well as those of the energy procured and the impacts produced in the end use of the energy. The Group complies with all the environmental laws and rules and regulations as well as the terms of the environmental licenses. Turku Energia's environmental principles are recorded in the Group's social responsibility policy.

The Group's environmental management programme contains the environmental goals and targets for the period 2006-2008. They apply to all the units of the Group. The key environmental indices are monitored and reported on an annual basis. The indices include the volumes of emissions, fuels and chemicals linked to energy generation, the consumption of energy and water; the volumes of recyclable material, problem waste and incinerated waste, near-misses as well as environmental costs, products and investments.

ENERGY PROCUREMENT AND GENERATION

Turku Energia's strategy includes an increase in CO₂-free generation. With regard to district heating, the objective will be sought by increasing the use of wood-based fuels and biogas, heat recovery and heat pumps. With regard to electricity sales, the aim is to further increase the role of hydropower, wind power and nuclear power in the generation of the electricity that is sold.

In the past year, the volumes of energy procured and generated remained at the previous year's levels or decreased. The mild winter was a particular factor in the reduced energy consumption. In 2007, Turku Energia's total electricity procurement amounted to 1 605 (1 715) GWh. The majority of the electricity was procured from the Nordic electricity exchange, Nord Pool. Renewable energy sources were used to generate 58.4% of the electricity, while nuclear power contributed to 22.7% of the generation and fossil energy sources to 18.9%.

About 155,000 people in Turku live in housing that is heated by the district heating system. In 2007, Turku Energia's total district heat procurement amounted to 1 630 (1 635) GWh. The majority of the district heat, i.e. about 68% (67%), is generated in Fortum's coal power station in Naantali. Renewable energy sources were used to generate about 22% of the heat in 2007.

FINANCIAL RESPONSIBILITY

The existence of a company rests on its profitability. A good financial result creates the starting point for the responsible

operation of Turku Energia. A financially successful company has the tools to develop its operations in the long term and to invest in the welfare of its personnel and the environment. By providing employment and paying the salaries of its employees, and indirectly through the income taxes paid by its employees, Turku Energia Group has a beneficial influence on the welfare of the whole region. In 2007, the Group paid salaries totalling EUR 10.8 million (EUR 10.4 million) and purchased materials and services amounting to EUR 150.1 million (EUR 126.6 million). Most of the purchases, i.e. 71% (76%), concerned energy procurement. Turku Energia Group conducts its business in accordance with legislation and good management practice. The Group's 2007 tax bill amounted to EUR 6.0 million (EUR 6.8 million). The Group's operations have also accrued considerable amounts to society in other taxes and levies, such as value-added taxes, payroll taxes and electricity taxes. Last year, Turku Energia paid a dividend of EUR 14.0 million (EUR 14.6 million) to its owner, City of Turku.

MANAGING DIRECTOR'S REVIEW

In terms of progress in business operations, staff development and environmental awareness, 2007 was a successful year for Turku Energia. It is proposed that the owner of the company be paid a dividend comparable to those paid in previous years.

The past year has been characterised by the decisive breakthrough of the topic of the environment on discussion forums both in Finland and abroad. For several years, Turku Energia has been engaged in promoting the use of environmentally friendly energy generation methods and raising the environmental awareness of its personnel and various stakeholders.

For Turku Energia, the year 2007 reflected expectations. The company continued to operate in line with its strategy of focussed emphasis on financial profitability. Group net sales and earnings continued on an upward trend. Due to the mild weather, sales volumes of electric and thermal power did not show any growth. The stability of power supplies and the operating reliability were outstanding.

Turku Energia follows a strategy of increasing CO₂-free electricity and heat generation. Over 80% of the electricity sold was produced without carbon dioxide, and we sold out our entire wind generated electric power capacity in the year. In order to safeguard for our customers the availability of electricity produced without carbon dioxide, at stable prices, we reserved a 35 MW share of the power produced by the Fennovoima nuclear power venture.

We developed our regional energy production capabilities through our affiliate company Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy (TSME). The intended construction of a new electric and heat natural gas power production plant received a boost when TSME and Gasum signed a letter of intent concerning the exploitation of natural gas in the Turku region.

It is our goal to clearly exceed the nationally set targets for increasing the use of renewable energy sources. Construction was begun on the heat pumping plant which is being built adjacent to the Kakola waste water treatment plant. The appeals against the refusal to grant an environmental licence for the second boiler at Turku Energia's biofuel-fired district heating power plant and for the construction of TSME's new district

heating power plant, which would exploit waste and recycling materials, were still being processed by the Administrative Court of Vaasa at the end of the year.

Turku Energia suffered as a result of the significant price turbulence in Nord Pool, the Nordic electricity exchange. This reduced our chances of success in the ever more challenging price competition experienced in the markets. Despite this, customer satisfaction remained at a good level, thanks to our reliability as an operator as well as the high standard of our customer service and the dependability of our power supply.

The past year was our second as an incorporated electricity network operator. The company has successfully consolidated its position as an expert organisation and boosted its financial result, while reducing the electricity transmission charges levied from its customers. The year 2007 will also go down in our operating history as the most successful in terms of the small number of interruptions in electricity transmission.

The Contracting Services business segment, which specialises in the construction and maintenance of electric power networks and outside lighting and which employs the largest number of people in the whole Group, increased its order-book.

Values served to steer our operation in terms of personnel, as well. The new training and skills programme, which was adopted during the year, brought staff development into sharp focus.

The year 2008 is progressing in accordance with plans. We forecast measured growth in the demand for electric and thermal energy. The monthly fluctuations in temperature and rainfall cannot, however, be predicted, and they will reflect not only on the demand for energy but also the pricing levels. Risk management is therefore becoming of increasing importance for Turku Energia.

I would like to express my thanks to all the employees of Turku Energia as well as the Board of Directors of the parent company and our partners and customers for their cooperation in 2007.

Turku, 7th March 2008
Risto Vaittinen, Managing Director

SANASTOA JA LASKENTAKAAVOJA

Auditointi	Systemaattinen ja dokumentoitu tarkastus/todentamisprosessi, joka voidaan tehdä organisaatiossa sisäisesti tai ulkopuolisen avulla. Tarkoituksena on tarkastaa miten eri johtamisjärjestelmät toimivat käytännön tasolla.
GRI-mittarit	(Global Reporting Initiative) GRI on useiden sidosryhmien yhteistyönä syntynyt kansainvälinen yhteiskuntavastuuraportoinnin ohjeisto taloudellisista, sosiaalisista ja ympäristöasioista.
GWh	Gigawatti eli miljoona kilowattituntia. Käytetään yleisimmin energian vuosituotannon tai -siirron yksikkönä. 1 GWh= 1 000 000 KWh.
Happamoituminen	Happamoitumista aiheuttavat mm savukaasujen myötä ilmaan kulkeutuvat rikin ja typen oksidit, jotka reagoivat vesihöyryn kanssa rikki- ja typpihapoksi. Sateen mukana laskeutuvat hapot aiheuttavat maaperän ja vesistöjen happamoitumista.
Hiukkaset	Kaupunki-ilman hiukkaset ovat peräisin energiantuotannosta ja liikenteestä. Hiukkaset jaotellaan yleensä kokonaiseleijumaan (TSP) ja hengitettäviin hiukkasiin (PM ₁₀). TSP tarkoittaa kaikkia ilmassa leijuvia hiukkasia, PM ₁₀ tarkoittaa halkaisijaltaan alle 10 mikrometrin hiukkasia, jotka kulkeutuvat hengitysteihin ja voivat aiheuttaa terveyshaittoja herkille väestöryhmille.
Kasvihuonekaasut	Ilmakehän kaasut, jotka päästävät auringon säteilyä esteettä pinnalle, mutta pidättämällä lämpösäteilyä lämmittävät alilmakehää. Tätä lämpöä pidättävää vaikutusta sanotaan kasvihuoneilmaksi, luonnollinen kasvihuoneilmiö on maapallolle elintärkeä. Ihmisten toiminnasta aiheutuvia kasvihuonekaasuja ovat mm. hiilidioksidi, metaani, rikkiheksafluori (SF ₆).
KWh	Kilowattitunti eli tuhat wattituntia. Käytetään yleisimmin kotitalouksien energiankulutuksen yksikkönä. Kilowattitunti energiaa kuluu, kun esimerkiksi 1000 W:n tehoista laitetta käytetään keskeytyksettä tunnin ajan. 1 KWh = 0,001 MWh.
MW	Megawatti eli tuhat kilowattia. 1 000 megawattia=1 GW.
OHSAS 18 001	Kansainvälinen standardoimisliiton työterveys- ja turvallisuusjärjestelmästandardi, joka sisältää minimivaatimukset työterveysasioiden hallinnalle.
Päästökauppa	EU:n käynnistämä hiilidioksidipäästökauppa, joka koskee energia-, metalli-, mineraali- ja metsäteollisuutta. Päästökaupan piiriin kuuluva laitos tarvitsee vuoden 2005 alusta luvan, jonka nojalla sillä on oikeus päästää hiilidioksidia ilmakehään. Lupien myöntäminen kuuluu Energiamarkkinavirastolle. Luvan tarvitsevia laitoksia on Suomessa noin 550 kappaletta. Ko. laitosten on luovutettava viranomaisille päästöjään vastaava määrä päästöoikeuksia. Yritykset voivat ostaa ja myydä päästöoikeuksia EU:n alueella.
Rikkidioksidi (SO₂)	Rikkidioksidia syntyy polttoaineen sisältämän rikin reagoidessa polttoilman hapen kanssa. Aiheuttaa ympäristön happamoitumista.
Typenoksidit (NO_x)	Typenoksidit ovat peräisin polttoaineiden ja palamisilman sisältämästä tpestä. Turun seudulla pääsiallisia päästölähteitä ovat liikenne ja energiantuotanto.

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat}} \times 100$$

$$\text{Oman pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$$

Keskeytysajan laskentakaava SAIDI System Average Interruption Duration Index, keskeytysten keskimääräinen yhteenlaskettu kesto-aika (h/asiakas) tietyllä aikavälillä.

$$SAIDI = \frac{\sum_i \sum_j t_{ij}}{N_s}$$

t_{ij} = asiakkaalle j keskeytyksestä i aiheutunut sähkötön aika
i = keskeytysten lukumäärä tietyllä aikavälillä
j = keskeytyksen vaikutusalueella olleiden asiakkaiden määrä
N_s = kaikkien asiakkaiden lukumäärä

TURKU ENERGIAN YHTEYSTIEDOT:

Oy Turku Energia – Åbo Energi Ab
PL 105 Linnankatu 65
20101 Turku
Puhelin (02) 262 8111
Faksi (02) 230 4437

Vikapäivystyksemme 0800 02001 palvelee 24 h/vrk

www.turkuenergia.fi

Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa etunimi.sukunimi@turkuenergia.fi

VUOSIKERTOMUKSEN TOIMITUS

Vastaava päätoimittaja

Toimitusjohtaja Risto Vaittinen, Turku Energia

Päätoimittaja

Viestintäpäällikkö Mikko Merisaari
mikko.merisaari@turkuenergia.fi, puh. (02) 262 8355

Ympäristöasiat

Yhteiskuntavastuuasiantuntija Minna Niemelä
minna.niemela@turkuenergia.fi, puh. (02) 262 8428

Taloudellinen raportointi

Talousjohtaja Anne Märri
anne.marri@turkuenergia.fi, puh. (02) 262 8210

Henkilöstöraportointi

Henkilöstöjohtaja Tiina Aho
tiina.aho@turkuenergia.fi, puh. (02) 262 8352

Yhteiskuntavastuuryhmän jäsenet

Henkilöstöjohtaja Tiina Aho, asennuspäällikkö Jari Lahtinen,
viestintäpäällikkö Mikko Merisaari, yhteiskuntavastuuasiantuntija Minna
Niemelä, johtaja Matti Nupponen, käyttöpäällikkö Harri Salminen,
lämmönhankintapäällikkö Ilkka Syrjälä ja johtaja Vesa Vaskikari

Julkaisija Oy Turku Energia – Åbo Energi Ab 3/2008

Toimitus: Turku Energia viestintäpalvelut

Ulkoasu ja taitto: Mainostoimisto Pramedia

Kuvat: Iloinen Liftari Oy, Seilo Ristimäki, Mikael Rydenfelt, Esko Keski-Oja

Painopaikka: Newprint Oy, Raisio

RAPORTIN VERTAILU GRI -OHJEISTUKSEEN

Turku Energian vuoden 2007 vuosikertomuksen vertailu Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines -ohjeistukseen (G3)

Raporttia ei ole varmennettu ulkopuolisen toimesta. Johtopäätökset raportin kattavuudesta suhteessa GRI-suosituksiin perustuu Turku Energian yhteiskuntavastuuryhmän tekemään arviointiin.

Lisätietoa www.globalreporting.org

GRI-MITTARIN NIMI

Strategia ja analyysi

- 1.1. Toimitusjohtajan katsaus
- 1.2. Keskeisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kuvaus

Organisaation profiili

- 2.1. Organisaation nimi
- 2.2. Tärkeimmät tuotteet, palvelut ja tuotemerkit
- 2.3. Operatiivinen rakenne
- 2.4. Liiketoiminta-alueet, tytä- ja osakkuusyhtiöt, yhteisyritykset
- 2.5. Toimintojen sijainti
- 2.6. Organisaation omistus ja omistuksen luonne, juridinen muoto
- 2.7. Markkinat
- 2.8. Toiminnan laajuus
- 2.9. Merkittävimmät muutokset
- 2.10. Raportointikaudella saadut palkinnot ja tunnustukset

Raportointiperiaatteet

- 3.1. Raportointiajanjakso
- 3.2. Edellisen raportin julkistamisajankohta
- 3.3. Raportointitiheys
- 3.4. Yhteyshenkilöt raportointia koskevissa kysymyksissä
- 3.5. Raportin sisällön määrittely
- 3.6. Raportin laskentaperiaatteet
- 3.7. Laskentaperiaatteisiin liittyvät rajoitteet
- 3.8. Laskentaperiaatteet yhteisyritysten, tytäryhtiöiden jne. tietojen raportoinnille
- 3.9. Kuvaus mittaus- ja laskentamenetelmistä
- 3.10. Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa
- 3.11. Merkittävät muutokset raportin kattavuudessa, laskentaperiaatteissa tai mittausmenetelmissä
- 3.12. GRI-indeksit
- 3.13. Periaate ja käytäntö ulkopuolisen varmuuden käytölle

Hallintokäytännöt, vastuut ja sidosryhmävuorovaikutus

- 4.1. Yrityksen hallintorakenne
- 4.2. Hallituksen puheenjohtajan asema
- 4.3. Hallintoelimet ja riippumattomien jäsenten määrä
- 4.4. Sidoryhmien ja henkilöstön aloite- ja vaikutusmahdollisuus
- 4.5. Kestävän kehityksen tulosten vaikutus johdon tulospalkkaukseen
- 4.6. Eturistiriitojen välttäminen
- 4.7. Arviointiprosessit hallituksen tarvitsemalle pätevyydelle ja asiantuntemukselle yritys vastuun alueilla
- 4.8. Sisäiset kannanotot, arvot ja periaatteet
- 4.9. Prosessit, joiden avulla hallitus valvoo yritys vastuutyötä
- 4.10. Hallitustyön arviointi liittyen yritys vastuutyön tuloksiin
- 4.11. Varovaisuusperiaatteen soveltaminen
- 4.12. Vapaaehtoisten aloitteiden tekeminen ja psallistuminen ulkoisiin sitoumuksiin
- 4.13. Jäsenyydet yhdistyksissä ja järjestöissä
- 4.14. Lista organisaation sidoryhmistä
- 4.15. Sidoryhmien tunnistaminen ja valinta
- 4.16. Sidoryhmävuorovaikutuksen muodot
- 4.17. Mitä kysymyksiä on noussut esiin sidoryhmätyössä, miten niihin on vastattu

Taloudelliset tulokset

- EC1. Organisaation tuottama lisäarvo
- EC2. Ilmastonmuutokseen liittyvät taloudelliset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet liittyen organisaation toimintaan
- EC3. Eläketurvan kattaminen yrityksessä
- EC4. Valtiolta saadut merkittävät avustukset
- EC5. Organisaation pienin aloituspalkka verrattuna kansalliseen minimipalkkaan merkittävässä toimintamaissa

Markkinat

- EC6. Periaatteet ja käytännöt liittyen paikallisiin toimittajiin sekä paikallisten toimittajien osuus merkittävässä toimintapaikoissa
- EC7. Käytännöt liittyen paikallisten työntekijöiden palkkaamiseen sekä paikallisten johtajien osuus merkittävässä toimintapaikoissa

Välilliset taloudelliset vaikutukset

- EC8. Investoinnit paikalliseen infrastruktuuriin
- EC9. Muut epäsuorat taloudelliset vaikutukset

YMPÄRISTÖVASTUUN TUNNUSLUVUT

Materiaalit

- EN1. Materiaalien käyttö (paino tai volyymi)
- EN2. Kierrätetyn materiaalin prosenttiosuus/kuinka suuri osuus tuotannossa/toiminnassa käytetystä raaka-aineesta on kierrätettyä materiaalia

Energia ja vesi

- EN3. Välitön energiankulutus
- EN4. Välillinen energiankulutus
- EN5. Säästetty energia energiatehokkuuden parantamisen myötä
- EN6. Toimenpiteet energiatehokkuuden käytön lisäämiseksi tuotannossa
- EN7. Aloitteet välillisen energiankulutuksen vähentämiseksi
- EN8. Veden kokonaiskulutus
- EN9. Vesilähteet, joiden ekosysteemiin vedenotto vaikuttaa
- EN10. Veden kierrätys ja uudelleenkäyttö

Luonnon monimuotoisuus

- EN11. Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät yhtiön hallussa olevat alueet, niiden sijainti ja koko
- EN12. Organisaation toiminnan vaikutus luonnon monimuotoisuuteen suojelualueilla tai muuten monimuotoisuuden kannalta rikkaille alueilla
- EN13. Suojellun tai kunnostetun (ennallistettun) maa-alueen määrä
- EN14. Ohjelmat biodiversiteettiin vaikuttamisen hallitsemiseksi
- EN15. Uhanalaisten lajien määrä organisaation omistamilla maa-alueilla

RAPORTOINTITASO

SIVU(T)

6-7
8-11

48
12-19, 22
5, 48
4-5, 48-49
4-5
68
12-19
4-5, 12-19
etulieve
31

21
22
22
70
21-22
21, 41, 51
22, 41
21, 41, 51
41
44-45, 62
takalieve
22

68
68
68
31, 26
ei ole
22
33
67
31, 38
24
23
23
23
23

43
8-11
41

35, 45

35, 45
35, 45

45
38

KATTAVUUS:

Raportoitu
Raportoitu osittain

Ei raportoitu
Ei olennainen Turku Energian toiminnan kannalta

GRI-MITTARIN NIMI

Päästöt ja jätteet

		RAPORTOINTITASO	SIVU(T)
EN16	Välittömien ja välillisten kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt		35
EN17	Muut merkittävät välilliset kasvihuonekaasupäästöt		35
EN18	Aloitteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja saavutetut vähennykset		36
EN19	Otsonikatoa aiheuttavien aineiden päästöt		45
EN20	NO _x , SO _x ja muut merkittävät päästöt ilmaan jaoteltuna päästölajeittain		35, 45
EN21	Päästöt vesistöön jaoteltuna päästölajeittain ja kohteen mukaan		35
EN22	Jätteiden kokonaismäärä jaettuna tyyppeihin ja jatkokäytön mukaan		35
EN23	Merkittävien kemikaali-, öljy- ja polttoainevuotojen määrä ja suuruus		38, 45
EN24	Kuljetetun, maahan tuodun, maasta viedyn tai käsitellyn ongelmajätteen määrä		
EN25	Organisaation päästöjen vaikutus vesialueisiin		

Tuotteet ja palvelut

EN26	Aloitteet joiden tarkoituksena on vähentää tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutuksia ja niiden avulla saavutetut tulokset		
EN27	Tuotteiden ja pakkausten prosenttiosuus, jotka on otettu takaisin uudelleenkäytettäväksi tai kierrätettäväksi, jaoteltuna kategoriittain		

Kuljetukset

EN29	Tuotteiden ja materiaalien kuljetuksiin sekä henkilöstön matkustamiseen liittyvät merkittävät ympäristövaikutukset		38
EN39	Ympäristönsuojelun menot ja ympäristöinvestoinnit		40

SOSIAALISEN VASTUUN TUNNUSLUVUT

Työntekijöitä ja työolosuhteita koskevat tunnusluvut

LA1	Työvoima jaoteltuna työsuhteen (kokoaikainen/osa-aikainen) ja työsopimuksen mukaan (vakituinen/määräaikainen)		29, 44
LA2	Työvoiman vaihtuvuus		30, 44
LA3	Vakinaisille työntekijöille annettavat erityisuuudet		29

Työntekijöiden ja työnantajan väliset suhteet

LA4	Järjestäytyneiden työntekijöiden prosenttiosuus		31
LA5	Uudelleenjärjestelytilanteissa noudatettava vähimmäisirtisanomisaika		

Työterveys ja -turvallisuus

LA6	Työsuojelutoimikuntien toiminnan piiriin kuuluvien työntekijöiden osuus		31
LA7	Työperäisten onnettomuuksien ja sairauksien määrä, sairauspäivät ja poissaolot		31, 44
LA8	Työntekijöille suunnattu vakaviin sairauksiin liittyvä koulutus ja neuvonta		31
LA9	Terveys- ja turvallisuusasioita koskevat sopimukset ammattiliittojen kanssa (työehtosopimuksissa)		

Koulutus

LA10	Koulutukseen keskimäärin käytetty aika henkilöä kohti		29, 44
LA11	Koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvät ohjelmat, jotka tukevat työntekijöiden jatkuvaan työllisyyttä ja antavat tukea työsuhteen päättymistilanteissa		29
LA12	Prosenttiosuus henkilöstöstä, joka on mukana urasuunnittelussa		30

Monimuotoisuus ja mahdollisuudet

LA13	Organisaation hallintoelinten ja henkilöstöryhmien koostumus		31, 44
LA14	Keskimääräinen palkkajakauma miesten ja naisten välillä jaoteltuna työsuhtekategorioiden mukaan		

Paikallisyhteisöt

SO1	Paikallisyhteisöihin kohdistuvien vaikutusten arviointiin ja hallintaan liittyvien ohjelmien luonne, kattavuus ja tehokkuus		
-----	---	--	--

Korruptio

S02-04	Korruption tunnistaminen ja estäminen		
--------	---------------------------------------	--	--

Poliittinen vaikuttaminen

S05-S06	Poliittinen vaikuttaminen, lobbaus sekä raha- ja muut lahjoitukset poliittisille puoleille, poliitikoille ja instituutioille		
---------	--	--	--

Kilpailuoikeus ja määräysten noudattaminen

SO7	Kilpailuoikeudellisten säännösten rikkomiseen, kartelleihin ja määrävän markkina-aseman väärinkäyttöön liittyvät oikeustoimet		
SO8	Merkittävien lainsäädännön ja säännösten rikkomiseen liittyvien sakkojen rahallinen määrä sekä ei-rahallisten sanktioiden lukumäärä		

Asiakkaiden terveys ja turvallisuus

PR1	Tuotteiden ja palveluiden terveys- ja turvallisuusvaikutusten arviointi		39
PR2	Tuotteiden terveys- ja turvallisuusvaikutuksiin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomukset		

Tuotteisiin ja palveluihin liittyvät merkinnät sekä markkinointiviestintä

PR3	Tuotteisiin ja palveluihin liittyvä pakollinen informaatio		
PR4	Tuoteinformaatioon ja -merkintöihin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomukset		
PR5	Asiakastyytyväisyys		25
PR6	Markkinointiviestinnän, mukaan lukien mainonta ja sponsorointi, lainmukaisuuden sekä standardien ja vapaaehtoisten periaatteiden täyttäminen		
PR7	Markkinointiviestintään, mainontaan ja sponsorointiin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomukset		

Asiakkaiden yksityisyyden suoja

PR8	Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen häviämiseen liittyvät valitukset		
PR9	merkittävien tuotteiden ja palveluiden käyttöön liittyvän lainsäädännön ja säännösten rikkomisesta aiheutuneiden sakkojen rahallinen määrä		

Ihmisoikeudet ja tasa-arvo

HR1-HR3	Ihmisoikeusarviointien soveltaminen hankinnoissa ja investoinneissa		
HR4	Syrjintätapausten lukumäärä		

Järjestäytymis- ja työehtosopimusoikeudet

HR5	Toiminnot, joissa oikeus järjestäytymiseen ja työehtosopimusneuvotteluihin on vaarassa		
HR6-HR7	Lapsityövoiman sekä pakko- ja rangaistustyövoiman estämiseksi tehdyt toimenpiteet		
HR8	Ihmisoikeuspolitiikkoihin ja -toimintakäytäntöihin koulutetun turvahenkilökunnan määrä		
HR9	Alkuperäiskansojen oikeuksien rikkomukset ja toteutetut toimenpiteet		

Turku Energia

Linnankatu 65, 20100 Turku
PL 105, 20101 Turku

Puhelin (02) 262 8111, faksi (02) 230 4437
www.turkuenergia.fi